

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA
VE TURİZM KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ



2'nci Toplantı

14 Şubat 2024 Çarşamba



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 76 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002)



BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU



2'nci Toplantı

14 Şubat 2024 Çarşamba



I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu 14.10'da açıldı.

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 76 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.43'te toplantıya son verildi.



14 Şubat 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.10

BAŞKAN: Adil KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa DEMİR (İstanbul)

SÖZCÜ: Hulusi ŞENTÜRK (İstanbul)

KÂTİP: Mervan GÜL (Siirt)

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Komisyonumuzun değerli üyeleri, teklifin ilk sahibi ve toplantımızı teşrif eden sayın milletvekillerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarından gelen değerli arkadaşlarımız, sivil toplum örgütleri, meslek odalarından gelen arkadaşlarımız, basınımızın kıymetli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

28'inci Yasama Döneminin 3'üncü Toplantısını açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ve 76 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) (*)

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Değerli üyelerimiz, bugün gündemimizde Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bu toplantımızın gündemini ve teklif metnini 12 Şubat Pazartesi günü sizlere dağıttık ve ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi uzantılı e-posta adreslerinize iletmiştik.

Teklif hakkında bilgi vermek üzere ilk imza sahibi olarak Sayın Hüseyin Yayman'a söz vereceğim, ardından sırasıyla Komisyon üyelerimize ve Komisyon üyemiz olmayan sayın milletvekillerine söz vereceğim.

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli Türkiye Büyük Millet Meclisimizin yasama uzmanları, çok değerli Bakanlığımızın bürokratları, çok değerli Bakan Yardımcımız, çok değerli misafirlerimiz, çok değerli turizm sektörünün mensupları, paydaşlarımız, çok değerli basın mensupları; ben de sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, ben genel bir çerçeve çizip sonra maddelerin gerekçeleri hususunda daha aydınlatıcı ve geniş müzakere yapılmasını usul bakımından arz etmek isterim.

* (2/2002) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Çok değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği üzere, dünya çok büyük bir değişim ve dönüşüm yaşamaktadır ve bu değişim ve dönüşüm karar alma süreçlerini, üretim ilişkilerini, haberleşme teknolojilerini, demokrasileri ve gerçekten hayatın tamamını önemli ölçüde değiştirmektedir. Bu konuyu çalışan bilim insanları sadece hayatın değil topyekûn bir paradigma değişiminin yaşandığını dile getirmektedirler. Birazdan detaylarıyla konuşacağımız kanun teklifindeki amacımız gerçekten müzakereci bir demokrasi anlayışıyla sektörümüzü daha ileri götürmek, paydaşlarımızın hepsini katılımcı demokrasi anlayışıyla dinlemek ve siz değerli vekillerimizin görüşlerini almak suretiyle teklifimizi kamuoyuna ve milletimize takdim etmek istiyoruz. Amacımız gerçekten sektörümüzün daha ileri gitmesi ve gerçekten çağdaş uygulamalar konusunda sektörümüzün bir anlamda daha ileri hedeflere ulaşmasıdır.

Değerli milletvekillerim, hepinizin çok iyi bildiği üzere, Türkiye, dünyanın en büyük turizm ülkelerinden bir tanesidir. Turist sayısı bakımından dünyada 6'ncı sırada yer almaktayız; gelir bakımından da bazen 11'inci sırada, bazen 12'nci sırada yer almaktayız ama gerçekten son dönemde, Türkiye'nin turizm gelirleri bakımından çok ciddi bir atılım içinde olduğunu belirtmemiz lazım. Hepinizin bildiği üzere, Türkiye, dünyanın en büyük turizm ülkesidir, dünyanın en büyük açık hava müzesidir ve dünyanın en büyük gastronomi ülkelerinden bir tanesidir. Bu bağlamda, biz de sektörümüzü daha ileri götürmek için Bakanlığımızla ve tüm paydaşlarımızın ortak aklını kullanmak suretiyle bir teklif hazırlamış bulunmaktayız.

Bu bağlamda, şunu belirtmek isterim: Türkiye'ye 2023 yılı içerisinde yaklaşık 57 milyon; 56,7 ama yuvarlarsak 57 milyon turist geldi ve 54 milyar dolar bir gelir elde edildi. Türk turizmin gerçekten ürettiği katma değer, sağladığı istihdam ve dolaylı sektörleri etkilemesi bakımından Türkiye'nin kalkınmasının önemli güçlerinden bir tanesi. Burada hem vekil olarak hem de misafirlerimizin arasında çok değerli temsilciler var, onları tek tek dinleyeceğiz.

Özellikle şunu belirtmek isteriz: Tabii, Türkiye'de turizm sektörü gerçekten çok önemli bir sektör, çok önemli mesafeler aldı ve Türkiye'nin 2030 hedeflerine varabilmesi bakımından, tabiri caizse Sayın Başkanım, biz sektörümüzün yazılımının güncellenmesini ve Turizm 4.0'a uygun tüm bileşenlerin yeniden yapılandırılmasını ortak akılla ve katılımcılıkla sağlamak istiyoruz. Hedefimizin Türkiye'nin turizm hedeflerine varmak bakımından çok çok önemli olduğunu düşünüyoruz; dolayısıyla turist rehberleri hizmetine ilişkin faaliyet, görev ve sorumlulukların düzenlendiği 6326 sayılı Kanun 2010 yılında yürürlüğe girmiştir. Kanun teklifiyle değişen koşullar karşısında uygulamada ortaya çıkan sorunların çözümü ve hizmet kalitesinin artırılması için 6326 sayılı Kanun'da ihtiyaç oluşan alanlara düzenleme yapılmaktadır. Kanun teklifimiz yürürlük ve yürütme dâhil 14 maddeden oluşmaktadır. Birazdan detaylarına değineceğim üzere, bazı maddelerle ilgili birkaç hususu belirtmek isterim. Çok özetleyerek geçiyorum çünkü daha çok vekillerimizi dinlemek suretiyle, Bakan Yardımcımızı dinlemek suretiyle bir müzakere yapmış olacağız. Teklifimiz üniversitelerin sanat tarihi ve arkeoloji bölümlerinden lisans düzeyinde mezun ve yabancı dil yeterliğine sahip olanların turist rehberi olmalarını kolaylaştırmaktadır. Böylece hem ilgili bölümler için istihdam alanlarının geliştirilmesi hem de turist rehberliğinin niteliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Değerli arkadaşlar, ben de bu Bakanlıkta Bakan Yardımcılığı yapan bir kardeşinizim. Bakanlığımızın tüm paydaşlarının uzun zamandır dile getirdiği talepler var. Sururi Başkan burada, biz Antalya'da kendisiyle ve diğer vekillerimizle... Gülcan Vekilimiz ve diğer vekillerimizle zaten Parlamento hukuku dışında da bir hukukumuz var ve sektöre ilişkin gerçekten çok önemli dertlerinin olduğunu biliyoruz. Derdimiz, sektörümüzü gerçekten daha ileri götürmek ve burada amacımız, -tekrar, belki 3'üncü defa

altını çizerek söylüyorum- ortak anlayış ve müzakereci demokrasi yaklaşımı içerisinde, sektörden gelen talepleri, sektörümüzden gelen sorunları, sektörümüzden ihtiyaçlar doğrultusunda gelen istekleri alıp değerlendirmek ve sektörümüzü daha ileri götürmektir; bunun altını ısrarla çizmek isterim.

Yine, teklifimizle, hanutçuluk keyfiyetinin önüne geçmek için önemli olduğunu düşündüğümüz bir tedbir almayı düşünüyoruz. Düzenlememizle birlikte, seyahat acentelerinin ve turist rehberlerinin verdikleri hizmetler sırasında, müşterilerin bilgisi ve onayı dışında alışveriş amaçlı belirli bir işletmeye gönderilmeleri karşılığında kendisine veya yönlendirileceği kişiye herhangi bir menfaat temin etmeleri seyahat acenteleri için 1618 sayılı Kanun'la, turist rehberleri için 6326 sayılı Kanun'la yaptırımı bağlanmaktadır, aynı yaptırımı bağlanmaktadır. Ayrıca, iç turizmde artan Türkçe rehberlik ihtiyacını karşılamak için Türkçe rehberliğe ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bunların tartışmalı maddeler olduğunu biliyoruz, sizlerin katkılarıyla bu noktada biz görüşlerimizi yeniden mütalaa da edebiliriz; burada sorun yok. Ama değerli milletvekillerim, şunu bilgilerinize arz etmek isterim: Türkiye'nin 85 milyon nüfusu ve kişi başına düşen millî geliri bakımından artık -yaklaşık 20 milyon insanımız- hem dünyada hem de Türkiye'de iç turizmde çok önemli bir faaliyet içinde olduğunu, bir devinim içinde olduğunu belirtmek isterim.

Özellikle değinmek istediğimiz bir uygulama da bu Komisyonumuzun değerli vekillerinin çok iyi bildiği Uzak Doğu'dan gelen turistlerle ilgili yapmak istediğimiz bir düzenleme. Çin'in potansiyelini düşündüğümüzde buradan gelen turistlere yönelik olarak Çince ve Uzak Doğu dillerinde rehber ihtiyacı artık yadsınamaz bir noktaya gelmiştir. Türkiye'nin bir açık hava müzesi olduğunu ifade ediyoruz ve dünyadan çok sayıda turistin geldiğini, yaklaşık 56 milyon turistin geldiğini varsaydığımızda, bu noktada başta Çince olmak üzere Bakanlığımızın, Bakanlığın belirleyeceği Uzak Doğu dillerinde turist rehberliğinin teşvik edilmesi amacıyla şartları yeniden düzenlemek istiyoruz, teklifimiz bunu kapsıyor. Zira ülkemizde mevcut durumda bu dilleri konuşan turistlere hizmet verebilecek rehber sayısı oldukça azdır, dolayısıyla bu konuda ciddi ve acil bir ihtiyaç söz konusudur; bu sektörümüzün de vatandaşlarımızın da en önemli taleplerinden bir tanesidir. Bu potansiyeli turizme artı değer olarak katmak için bu düzenlemeyi yapmamızın elzem olduğunu düşünmekteyiz.

Ekonomilerinde turizm gelirleri önemli yer tutan ülkelerin hepsinin daha fazla turisti, Çinli turisti çekmek için zaten çok önemli faaliyetlerin içinde olduğunu ve turizm fuarlarına katılmak suretiyle Çinli turistleri ve Uzak Doğu'dan gelen turistleri çekmek istediklerine dair etkinlikler düzenlediklerini biliyoruz. Çinli turistlerin en çok görmek istediği 40 ülke arasında bulunan İtalya, Çinli turistlere Çince dilinde sunacağı hizmetlerin sayısını arttırmaktadır. Örneğin, İtalya'da Koleyum'da, Roma Termini Tren İstasyonu'nda, havalimanı gibi mekânlarının yanı sıra bankacılık ve alışveriş merkezlerinde Çinli turistlerin işini kolaylaştıracak Çince tabelaların asıldığını fark etmekteyiz. Yine, Brezilya'nın benzer tedbirleri aldığını görüyoruz ve yine Suudi Arabistan'da benzer uygulamaların olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, bizim burada gerçekten Türk turizminin bileşenlerinin ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda Türk turizmini daha ileri hedeflere taşıyacak birtakım yeniden yapılanmaları ve birtakım yeni düzenlemeleri kapsayan bir teklifimiz var; bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanım, ben genel çerçevede bu hususları dile getirdikten sonra sözü değerli milletvekillerimize ve onların sorularına bırakmak suretiyle, maddelerin gerekçeleri üzerinde madde madde gitmemizin hem zamanı efektif kullanmak bakımından hem de müzakere tekniği bakımından doğru olduğunu düşünmekteyim, usul bakımından bunu teklif ediyorum. Tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Sizlerin değerli görüşleri, katkıları, kritikleri, eleştirileri bizim başımızın üstündedir; bunların hepsini tek tek dikkate alacağımızı belirtmek isteriz.

Değerli Başkanım, Sayın Bakanım; zatinalinize de zaten turist rehberleri, meslek örgütleri geldiler, bize de geldiler, Bakanlığımıza da gittiler; çok önemli eleştirileri var, bu eleştirileri alıyoruz, değerlendireceğiz. Muhakkak, burada bizim amacımız, halkın tabiriyle, üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil ve burada gerçekten ama gerçekten ihtiyaçlar doğrultusunda bir düzenlemeyi yapmak istiyoruz.

Ben zatinalinize teşekkür ediyorum. Dilerim ve umarım ülkemiz için, Türk turizmi için hayırlı bir müzakere olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU - Teşekkür ederiz.

Teklifin tümü üzerinde görüşlerini belirtmek isteyen öncelikle Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan söz almak isteyenlerden sırasıyla başlayalım.

Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyelerim, değerli milletvekilleri, Bakan Yardımcım, değerli bürokratlar, sivil toplum örgütleri, TURSAB Başkanı; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi olarak tabii ki turizmin gelişmesinde ve Türkiye'deki turizm kalitesinin artmasında hep destek vermişizdir iktidara ama gerçekten turizmi geliştirmek istiyorsak her şeyden önce Anayasa'ya uymak zorundayız. Eğer bir ülkede demokrasi, hukuk yoksa, turizmin gelişmesi mümkün değil.

Sayın teklif sahibi Hüseyin Vekilim bazı şeyler söyledi. Benim anlamadığım bir konu var. “Her şeyden önce turistlere çok ihtiyaç var, rehberlere ihtiyacımız var.” diyor ama bir taraftan da otobüsle seyahat edecek turistlere rehberi kaldırılıyorsunuz. Nasıl bir ihtiyaç, bilmiş değilim.

İki: Türkiye'de ortalama 13.772 rehber var arkadaşlar ve bu rehberler şu an faaliyet göstermektedir ama rehberlik bölümünde her yıl aşağı yukarı 4.366 kontenjan var turizmde arkadaşlar ve bu arkadaşlarımız sınava giriyor ve bu açığı kapatıyoruz zaten.

İkincisinde şunu dedi: “Çince’de ihtiyacımız var, Uzak Doğu dillerinde ihtiyacımız var. Oradaki vatandaşlarımız... Yani Çin’deki rehber gelip Türkiye’de rehberlik yapacak. Şimdi, ben Sayın Bakana, Bakan Yardımcıma ve teklif sahibine soruyorum: Arkadaşlar, Türkiye’yi tanıttak olan Türk rehberleridir. Eğer Çin’den veya Almanya’dan veya Fransa’dan rehber getirip ülkeyi tanıtıyorsak vay hâlimize! Zaten Türkiye’de sorunlarımız çok, büyük sorunlarımız var, üstelik bir de yurt dışından rehber ithal edeceğiz. Bu kabul edilecek bir durum da değil arkadaşlar. Yarın gelip o rehberlerin Türkiye’de ajanlık yapmayacağını nereden bileceğiz? Yarın gelip Türkiye yanlış anlatılarak Türkiye’de rehberlik ve turizm... Türkiye’yi yanlış tanıtmak... Nasıl takip edeceğiz bunları biz? Her şeyden önce bizim gerçekten bu dilleri öğrenen üniversitede öğrencilerimiz var, öğretim görevlileri var, gerçekten kaliteli eleman yetiştiren üniversitelerimiz var. Bizim yurt dışına gidip Çin’den veya Fransa’dan veya İtalya’dan, oradan buradan rehber ithal etmemizin bir anlamı yoktur ve önümüzdeki dönemde de çok tehlikeli şeyler olur ülkede arkadaşlar. O yüzden özellikle... Ha, bir madde koyarsın Uygur Türkleri olmak şartıyla olabilir, ona bir itirazım yok ama siz Çin’den eğer buraya rehber ithal ederseniz gerçekten sorunlarımız çok büyük olur. Her şeyden önce zaten bütün üniversitelerimizde bu bölümden mezun olan çok ciddi derecede arkadaşlarımız var. Yani biz doğru şeyler yapmak zorundayız. Ülkemizi kendi insanlarımızla, rehberlerimizle ülkeyi tanıtmamız lazım.

Şimdi, ben size soruyorum: Adam indi İstanbul’da Antalya veya Kapadokya’ya gitti, otobüsle gidecek turist. Otobüsle giderken o rehber bütün ülkenin sorunlarını, güzelliklerini, tarihini, turizmini, ekonomisini anlatan bir rehber. Şimdi siz bunları kaldırılıyorsunuz sonra diyorsunuz ki: “Ülkeyi

tanıtacağız.” Her şeyden önce arkadaşlar, doğru şeyi tespit etmemiz lazım. Acenteler istiyor diye biz bazı şeyleri kesmek zorunda değiliz. Bugün gerçekten okuldan mezun olan arkadaşlarımız, vatandaş, öğrencilerimiz, rehberlerimiz tekrar bir sınava giriyor. 2-3 tane dil biliyor. Öyle dışarıda gördüğünüz gibi değil, yıllardan beri biz bu işi yapıyoruz. Turizm alanına gidildiği zaman Türkiye’nin gerçek elçileri rehberlerdir. Bizim onlara her türlü hakları tanımamız lazım, olanakları sağlamamız lazım. Eğer bunu yapmadığımız takdirde, ithal rehber getirirsek buraya, ülkenin sonu hüsrana olur arkadaşlar, her şeyden önce bunu söylemek istiyorum.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Nerede yazıyor?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Var, burada var. Tek tek incelediğinizde var arkadaşlar. O yüzden, ben her zaman... Dokuz yıldan beri bu Komisyundayım, Hüseyin Bey ve Bakan Yardımcısıyla da konuştuk, beraberdik. Burada çok Değerli Bakan Yardımcısı var Nadir Bey, gerçekten bu sorunu çok iyi bilen, iyi bir bürokrat, yıllardan beri tanıyoruz. Gerçekten bu kanunlarda bazı değişiklikler yapmamız gerekiyorsa yapalım ama dışarıdan ithal bir rehberi getirmeyi hem ülkemiz için hem turizm açısından çok tehlikeli şeyler olarak görürüz. Belki de iki senede göremeyiz ama iki üç sene sonra, beş sene sonra çok farklı şeyler olacak arkadaşlar. Bizim kendi öz evlatlarımız varken, rehberlerin önünü açmamız gerekirken, onlara sosyal hakları vermemiz gerekirken biz onların elini ayağını bağlıyoruz; diyoruz ki: “Siz iyi eğitilmiş değilsiniz, sizin okuduğunuz okul geçersizdir. Biz dışarıdan ithal edeceğiz ve ülkeyi tanıtacağız.” Ben Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak bu kanun teklifine karşıyım, onu söyleyeyim.

Her şeyden önce, tabii ki acentelerimiz önemli. Değerli arkadaşlar, yıllarca bu işi yapan arkadaşlarımız var, rehberler. Gerçekten rehberler aynı zamanda bir elçidir. Adamlar yirmi dört saat ülkesini tanıtmak için iş yapıyor. Tabii ki acenteciler belli firmalarla anlaşıyor. Çok nadir olan bir şey yani “Bir rehber bir yere turist yönlendiriyor, oradan komisyon alıyor.” muhabbeti var ama öyle bir şey mümkün değil. Orada çalışan rehber her şeyde önce o acenteye bağlı, acentenin verdiği yerlere götürür, bu her yerde öyledir. Acente de bu işin piridir, üstüdür; oradaki rehberlere der ki: “Şu restorana götüreceksin, anlaşmam onlarla var, şu dericiye götüreceksin, şurada alışveriş yapacaksın.” Bir rehber kendi kafasından alıp da götürüp de bir yerden komisyon almak amacıyla bunları yapmaz. Yıllarca bunu gördük, acentelerde çalışan rehber arkadaşlarımız, onlara verilen talimat doğrultusunda işlerini yürütürler ama önemli olan o rehberlerin ülkemizi iyi şekilde tanıtmasıdır ve tanıtıyorlar da, onu söyleyeyim. Defalarca beraber gittik, gördüm, arkadaşlarımızla görüştük, ülkeyi en iyi tanıtan arkadaşlarımız ama biz, burada, eğer rehberlerin geleceğini yok ediyorsak ve onlara, farklı bölümlerden mezun olan arkadaşlarımıza olanak sağlıyorsak bu haksızlıktır arkadaşlar. O zaman neden bu bölümü okuyor bu arkadaşlarımız? Eksikliğimiz nerede? Yani Sayın Hüseyin Bey dedi ki: “Eksikliğimiz var, kadroyu dışarıdan tamamlamak lazım.” Her yıl 4.366 rehber mezun oluyor arkadaşlar, bunun okulu var. Ondan sonra tekrar sınava giriyorlar, sınavda başarılı oldukları zaman rehber oluyorlar, kartlarını alıyorlar. O yüzden, bizim, rehberlerin önünü açacak, bu okulların önünü açacak, bu okullarda gerçekten rehberleri iyi eğitecek şekilde sistem kurmamız gerekir. Yoksa dışarıdan ithal ederek rehber Çinliymiş, oymuş buymuş getirirsek ülkemizin geleceğine dinamit koymuş oluruz. Benim düşüncelerim bunlar.

Bu konuda da, bu yasayla ilgili birkaç bölüm üzerinde konuştum, sırası geldiğinde tekrar düşüncelerimizi söyleyeceğiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Nadir Bey, bir katkı sağlayacaksınız herhâlde.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; saygılar sunarım.

Tabii, Hüseyin Aydın Vekilimizin de ifade ettiği gibi, hem geçtiğimiz dönemde de Komisyonunda beraber çalıştık, kendisi de turizmcidir, turizm sektöründe de faaliyet gösteriyor, bu konuları da bilen birisi ama kanundan ifade ettiği hususta, Sayın Yayman Vekilimizin sunmuş olduğu teklifte ithal rehberlikle ilgili herhangi bir husus yok; öyle bir şey mümkün değil, yasalarımıza da aykırı. Zaten rehber olmanın en temel koşulu, birinci maddesi; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan bir kişinin rehber olabilmesi mümkün değil. Burada Çincedeki amaç -Hüseyin Yayman Vekilimizin de ifade ettiği gibi- 1,5 milyara dayanmış bir Çin nüfusu var, çok sayıda seyahat ediyorlar, yılda 400 milyon Çinli -pandemi sürecinden sonra- dünyada seyahat etmek istiyor, bize gelen Çinli sayısı yarım milyon bile değil maalesef. Biz, bu sayıları milyonların üstüne çıkarmak istiyoruz; büyük bir pazar. Bundan yola çıkarak fakülte mezunu olan, Çince bilen insanlara hızlı programlarla Çince rehber olabileme imkânını getiriyoruz; getirdiğimiz sadece budur. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan bir kişinin yasalarımıza göre rehber olabilmesi zaten mümkün değildir. Çinceyle beraber, Kore, Japonya, Malezya, Endonezya gibi dünya nüfusunda büyük oranlara sahip milletlere, ülkemize geldiklerinde onlara rehberlik hizmeti verebileceklere pratik, hızlı sayıda imkân üretmek üzere getirilmiş bir maddedir.

Arz ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım, şimdi burada şöyle diyor: “Yurt dışındaki acenteler burada rehber çalıştırabilir.” Yani örnek vereyim; Çin’de kurulan bir acente buraya müşteri getirdiği zaman onların aracılığıyla rehber kullanılabilir, diyor. Bu ne demektir? Yani onların getireceği rehberler burada hizmet veriyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır Sayın Vekilim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Bakanım, ya bu kadar şey değiliz. Yani kanun değil, oradaki, gelen acenteleri... Örnek, Çin’de kurulan bir acente rehberleri beraber getirebilir, onların çalışma yetkisi var. Bu ne demektir? Türkiye’de her götürdüğü yerde o acentenin rehberini kullanmak anlamına gelir Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, onu ben bilmiyorum da Sayın Vekilim, öyle bir imkân, yetki yok. Zaten kanunun 3’üncü maddesinden itibaren mesleğe kabul şartlarına baktığınızda en temel şart, birinci şart, bir kişinin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde rehberlik faaliyetinde bulunabilmesi için en temel şartlarının başında, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak gerekiyor, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan bir kişinin Türkiye’de rehberlik yapabilmesi yasaktır, cezası vardır, mümkün değildir, hiç kimse de bunu yapamaz.

Bir de siz sanki seyahat acenteleri odaklı olarak söylediniz de Yayman Vekilimizin de söylediği gibi, Türkiye özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra turizmde çok ciddi değişimlere dönüştü. Sizin de şahit olduğunuz gibi, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, Turizmi Teşvik Yasası, kısa süreli konut kiralamaları gibi, bizim yasanın baştan aşağıya değiştirilmesi gibi birçok yasada değişiklikler yaptık. Yayman Vekilimizin de söylediği gibi, Türkiye turizmde dünyada en iddialı ülkelerden biri oldu. “Dünyada en fazla turist ağırlayan 6’ncı ülkeyiz.” dedi Sayın Vekilimiz, doğrudur. 2022’nin geçici rakamlarını Dünya Turizm Örgütü açıkladı, biz 4’üncülüğe yükseldik. İnşallah, bu yıl 57 milyon turist kabul ettik 3’üncülüğe de adayız. Dünyada turizmde en fazla gelir elde eden 6’ncı ülkeyiz. Hatırlarsanız “Türkiye’ye hep işte niteliksiz turist, az para harcayan turist geliyor.” Denmişti. 2018’de 67 dolar olan ortalama harcamanın, kişi başı ortalama gecelik harcamanın bugün 67 dolardan

100 dolarlara çıktığı, 57 milyon turistle 55 milyar dolara yakın bir turizm geliri elde etmiş, dünyada da turizm açısından en iddialı ülkelerden biri olduk ve 2028’de 100 milyar dolar hedefimiz var. Bu hedeflere ulaşmak için tüm yasalarımızda değişiklik yapıyoruz.

Biz, yine, sayın vekillerimizle birlikte, Seyahat Acentaları Yasası’nda da köklü değişiklikler ifade eden bir çalışma içerisindeyiz, yine Komisyonumuzun gündemine belki yakında gelecektir Meclisimizin takdiriyle. Dolayısıyla biz acente odaklı, rehber odaklı, şu odaklı, bu odaklı değil, Türkiye turizminin gelişmesine ve 2028’de 100 milyar dolara ulaşan bir hedef içerisindeyiz; anlayışımızı, çalışmalarımızı bu çerçevede yürütüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Gülcan Hanım, buyurun.

GÜLCAN KİŞ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; sektör temsilcileri aramızda, kendilerine hoş geldiniz diyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum öncelikle.

Kanun teklifine baktığımızda öncelikle 14 maddelik turizm içerikli teklif iki farklı kanunda değişiklik getirmektedir. Bunun 10 maddesi 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu’nu, 2 maddesi de 1618 sayılı Seyahat Acentaları Birliği Kanunu’nu değiştiriyor. Tabii, bu kanun teklifi gündeme geldiği ilk günden itibaren sektör temsilcilerinden çok yoğun şekilde tepkiler gelmiştir. Dün onlarla Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, makamımızda bir araya geldik, görüşlerini ve önerilerini dinledik ancak görüyoruz ki iktidar yine bir kanun yaparken ilgili kişileri saf dışı bırakmış ve onlara kulak vermemiştir. Dün bir araya geldiğimiz, özellikle mesleğine gönül vermiş, yıllarını vermiş turist rehberlerimizin her biri ciddi anlamda kaygı duymaktadırlar. Verdikleri rakamlara göre de şu anda ülkemizde 14 bine yakın turist rehberi bulunmakta. Bugün görüşülmekte olan bu kanun teklifinin sektöre faydadan çok zarar vereceğini tarafımıza iletiler. Yabancı dil zorunluluğunun kaldırılması, rehberlerin sadece müze ve ören yerlerine hapsolma tehlikesi, tur otobüslerinde rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılması, Cumhurbaşkanına hakaret suçunu işleyenlerin affa uğrasa bile rehber olamayacağı gibi düzenlemeler içeren bir kanun teklifi var önümüzde. Burada kimseyi mağdur etmeden, bir mesleğin yok edilmesine, turizmimizin tahrir edilmesine izin vermeden bu kanun teklifini de ele almamız gerektiğini söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, teklifi incelediğimizde, sektör için vasıfsızlaştırma, keyfilik ve hak kayıplarına neden olacak bir düzenleme olarak görüyoruz. Turizmin niteliğini düşürecek kararlara imza atmamalıyız. Meslek birliklerinin sektörle ilgili karar ve uygulama süreçlerine katılımının sınırlandırıldığını, Bakanlığın yetkilerinin artırıldığını ve rehberlik mesleğinin asgari gerekliliğine ilişkin şartların esnetildiğini görmekteyiz yani bu teklife göre turist rehberliği sertifika programlarının, dil sınavlarının ve uygulama gezilerinin düzenlenmesi yetkisinin meslek birliklerinden alınıp Bakanlığın belirleyeceği kuruluşlara aktarılmasının sakıncaları mutlaka irdelenmeli, nitelik kaybı ve keyfilik yaratılmamalıdır.

Kanun teklifinin getirdiği bir diğer değişiklik ise rehberler için tüm dünyada olmazsa olmazlar arasında yer alan yabancı dil zorunluluğunun kaldırılmasıdır. Dün kulak verdiğimiz sektör temsilcileri “Rehberin entelektüel ve kültürel donanımı için en önemli unsurlardan biri yabancı dildir.” demektedirler. Bunu da buradan iletmek istiyorum.

Kısacası, nitelikli turizm hizmetlerini yaralayacak, kültür ve turizmimize balta vuracak her bir düzenlemeye Cumhuriyet Halk Partisi olarak karşı olduğumuzu buradan belirtmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Ersin Bey, buyurun.

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli milletvekilleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turist rehberleriyle ilgili bir meslek kanunu üzerinde görüşmelere başladık. Turizm sektörü ülkemizde bacasız fabrika olarak tanımlanır. Turizm için hayati öneme sahip olan yerli ve yabancı ziyaretçileri doğru bilgilendirmek, faaliyetleri bilimsel, kültürel, sportif, edebî anlamda verimli kılmak açısından turist rehberlerinin etkisi ve katkısı yadsınamaz. Kanun teklifi Komisyona gelmeden önce sektörle ve konuyla ilgili kesimlerden yüzlerce e-posta ve telefon olarak kamuoyunun nabzını tutma fırsatımız oldu. Her ne kadar Komisyon sürecinin birkaç güne sıkıştırılmasını yasa yapma sürecinin bir sorunu olarak görsek de vatandaşlarımızın bu kısa süre zarfında konunun eksiklerini bizlere iletmek için mücadele ettiklerini gözlemleyebiliyoruz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; yaptığımız çalışmalar ve bizlere dönüş yapan sivil toplum örgütleri ile turist rehberlerimizin talepleri üzerine bazı konulara değinmek istiyorum. Anadolu’da turist rehberliğinin kanun ayağı yüz otuz yıllık bir geçmişe sahiptir. Osmanlı’da günümüze stratejik bir öneme sahip olan bu alan cumhuriyetle birlikte 1925 yılında yasal güvence ve koruma altına alınmıştır. Rehberlik mesleğinin 1970’lerde Bakanlık tarafından düzenlenerek üç, altı aylık yani 200 ve 600 saatlik kurslarla eğitim verilmesi, 1990’larda iki yıllık ön lisans ve 2000’li yıllarda dört yıllık lisans seviyesine çıkarılması giderek öneminin arttığının göstergesidir. 2015’ten itibaren yüksek lisans ve 2021’den itibaren doktora programları açılan turist rehberliği bölümü üniversitelerde yaklaşık 5 bin kontenjanla gelişmeye devam etmekte ve önemini günden güne artırmaktadır.

Bilim camiasında önemi bu kadar aşikâr olan bir alan düzenlenirken konunun uzmanı akademisyenlerimizden bilgi alınmaması, bilim camiasına danışılmaması en büyük eksiklikler. Akademisyenlerin, uzmanların, sivil toplum örgütlerinin, pratikte icracı olan rehberlerimizin tepkileri göz ardı edilmiştir. Özellikle kanun teklifi içeriğindeki yabancı dil yeterliliği bulunmayan rehberlerin durumu bu minvalde değerlendirilmelidir. Yerli turist sayısının artması hususunu kabul etmekle birlikte bu taleplere cevap verilmesi adına yalnızca Türkçe bilen turist rehberlerinin sisteme dâhil edilmesinin yeterli bir çözüm olduğunu düşünmemektediriz. Bu durumun, turist rehberlerini ve rehberlik mesleğinin tamamını kapsayacak şekilde düzenlenmesini uygun buluyoruz. Örneğin, Ankara’dan Çanakkale Şehitliği’ni ziyarete giden bir öğrenci grubuna rehberlik edecek meslek mensubunun yabancı dil bilmesinin bir zorunluluk olmadığının da farkındayız ancak dil yeterliliği gibi önemli bir konunun da üstünkörü bir bakış açısıyla kanunda ele alınmasının doğru olmadığını düşünüyoruz. Özellikle tarafımıza gelen taleplerin yoğunluğu bu tespitlerimizi doğrular niteliktedir. Kanun teklifinin getireceği birinci ve en önemli sorun, 1970’lerde kurs seviyesinden günümüzde doktora eğitimine kadar gelişmiş sektörün tekrar geriye doğru değişime maruz kalacağıdır. Burada eğitimin önemi göz ardı edilmiş, sektör basitleştirilmiştir. Yine gerekçede yer alan “esas amacı tarihî ve turistik yerlerin tanıtılması olmayan faaliyetler” ifadesi, muğlak ve kötü kullanıma açık bir ifadedir. Tarafımıza gelen en önemli endişelerin biri de bu konudur ve rehberlerin sadece müze ve öğrenim yerlerine hapsolme tehlikesini beraberinde getirmektedir.

Tehlikeli bulduğumuz bir başka konu ise rehberlerin, özellikle yabancı tur operatörlerinin yabancı personelle turlar düzenlemesi durumudur. Hepimiz iyi biliriz ki ülkemiz tarih, kültür, sanat açısından zengin bir ülkedir ve Türk milleti olarak tarihimiz, tarihi değiştiren olaylarla ve şahsiyetlerle doludur. Yabancı uyruklu bir zihniyetin, bilmediğimiz rehberlerin, doğru bilgiden uzak, tarihimizi ve geçmişimizi karalayacak propagandaları kendilerine malzeme etme durumunu da göz ardı edemeyiz.

Böylesi bir durum, Ermeni sorunu, Kıbrıs sorunu gibi konularda, hatta Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu gibi bölgelerimizde, halkımızın milli değerlerine aykırı tanıtım ve bilgiler vermesinin önünü açabilecektir. Değişikliği bu kısımları, hassas konularda Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turist rehberleri dışındaki kişilerin anlatım yapmasına izin vermek anlamına gelecektir. Türkiye turizminin ve turistlerimizin güvenliğini ve memnuniyetini tehlikeye atan, meslekteki standartları düşüren ve binlerce rehberi işsiz bırakma potansiyeli taşıyan bu düzenlemenin tekrar gözden geçirilmesini talep ediyorum. Genel açıdan yaptığımız bu değerlendirmelerimizi, kanunlar üzerindeki şerhlerimizle de genişleteceğiz.

İYİ Parti olarak, öncelikle turizm sektörünün gelişmesi, özelde de üzerinde konuştuğumuz Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun daha verimli bir çalışma ortamında ele alınması gerektiğini, mümkün olan en geniş paydaş katılımıyla ve daha somut verilerle ortaya konarak hazırlanmasını önemli buluyoruz.

Bu düşüncelerle Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Ulaş Bey, buyurun

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Erzincan'ın İliç ilçesinde altın madeni ocağındaki göçük hepimizin yüreğini ağladı. Tabii “göçük” diye ifade ediliyor ama artık bu bir göçük değil, tam bir facia; üstelik göz göre göre gelen bir facia. Daha önce de siyanür havuzundaki sızıntıyla gündeme gelen bu madendeki 9 emekçimizin bir an önce bulunmasını diliyorum. Bu faciyanın geleceğini gören bizler, bilim insanları, çevreciler ısrarla söyledik, uyarılar dinlenmedi. 2021 yılında madende kapasite artışı ve ek tesis yapılmasına yönelik projeye “ÇED Olumlu” raporu verildi. 2023 yılında dönemin Çevre Bakanı Murat Kurum madenin genişleme projesinde “ÇED Gerekli Değildir” kararı verdi. Artık lâmi cimi yok, bu işletme kapatılmalıdır. Faciadan Çevre Bakanlığı yetkilileri, izin ve denetim sürecinde yer alan bürokratlar, Erzincan Valiliği ve bu uluslararası şirketin İliç'e yerleşmesine izin veren iktidar yetkililerinin hepsi sorumludur çünkü yaşanan sadece çevresel felaket değildir, aynı zamanda iş cinayetidir. Tabii, öncelikle o emekçi insanların orada toprak altından çıkartılması lazım. Siyasi değil, iş kazası, toprak kayması diyerek de bu cinayetler kapatılamaz.

Değerli arkadaşlar, önümüzde 14 maddelik turizm teklifi; 2 farklı kanunda değişiklik getiriliyor. 10 maddesi Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nu, 2 maddesi ise Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nu değiştiriyor. Tabii, bacasız sanayi turizmin önemi tartışılmaz. TÜİK verilerine göre geçen yıl ülkemizi 57 milyon kişi ziyaret etmiş ve gelirimiz de 54,3 milyar dolar olmuş, ortalama kişi başı gecelik turizm geliri 99 dolar. Az önce Sayın Bakan Yardımcımız 2028 hedefinde 100 milyondan bahsetti. Sayın Bakan 2019'da 2023 hedefini 75 milyon olarak açıklamıştı. Dört yılda 18 milyonluk bir kayma söz konusu. En çok turist ise ülkemize Rusya'dan geliyor; 6,3 milyon. Rusya'yı Almanya 6,2 milyon, İngiltere 3,8 milyon turistle izliyor. Ülkemize gelen her 100 turistin 67'si gezi, eğlence, kültürel faaliyet; 20'si akraba, arkadaş; 5'i alışveriş amaçlı geliyor. Tabii, bunlar, daha çok artmasını temenni ettiğimiz rakamlar ama sektörün sorunları da var, ciddi sorunları var. Bunların başında, yurt dışı pazarında tanıtım eksikliği, ülkenin yanlış bir imajla tanıtılması, turizm çeşitlendirilmesindeki eksiklikler, turizm otoritelerinin gerekli önemi göstermemesi ve her şey dâhil sisteminin uygulamasının varlığı geliyor. Tabii, turizm denilince sektörde yine ilk akla gelen, üzerinde konuştuğumuz, gönüllü elçilerimiz olan rehberler ve onların sorunları.

Değerli arkadaşlarım, rehberlik, kültürler arası köprü kuran saygın bir meslektir. Ülkemizde rehberliğin geçmişi 19'uncu yüzyılın sonlarına kadar uzanıyor. Ülkemizde 2023 yılı itibarıyla turist rehberliği eğitimi 40 ön lisans, 46 lisans olmak üzere toplam 86 programda ve 4.366 kontenjanla sağlanıyor. Sayıları 14 bine yaklaşan rehberler, en önemli turizm elçileri olmanın yanı sıra ülkemizin bekası için de güven unsuru olarak görev yapmaktadır.

Bu teklifle, turist rehberliği mesleğine kabul şartları kısmen değiştiriliyor ve Bakanlığın yetkileri artırılıyor, rehberlik yapılacak dillerin belirlenmesinde meslek birliklerine danışma şartı ortadan kaldırılıyor, sadece turist rehber odaları birliklerinin verebildiği turist rehberlik sertifikaları yerine Bakanlık talebiyle birliklerin veya uzman kamu kuruluşlarının verebileceği turist rehberliği eğitim programları getiriliyor, Uzak Doğu dillerini bilenlere, sanat tarihi ve arkeoloji bölümü mezunlarına rehber olabilmelerinde kolaylık sağlanıyor; turist rehberleri her beş yılda bir yabancı dil sınavına tabi tutulacak.

Tabii, bunlar arasında eleştireceğimiz sorunlu düzenlemeler var. Örneğin, bu teklif hazırlanırken ilgili paydaşların yani akademisyenlerin, acente ve birliklerin görüşleri alınmış mıdır? Bize ulaşan bilgilere göre görüşleri alınmadı. Oysa böyle kapsamlı bir teklifin mümkün olan en geniş paydaş katılımıyla ve somut veriler ışığında hazırlanması gerekiyor. O nedenle bu teklif, kabul edilebilir bir teklif değildir. Şimdi, teklifin 1'inci maddesinde, yabancı dil bilgisinin her beş yılda bir ölçme sınavlarına girilerek tekrar ispat edilmesi öngörülüyor. Ben merak ediyorum: Ülkemizde hangi meslek grubu her beş yılda bir meslek bilgisini yeniden ispat etmek zorundadır? Hiçbir meslekte beş yılda bir seviye tespit sınavı yapılmazken turist rehberleri için neden böyle bir uygulama öngörülüyor? Açıklamanızı rica ediyorum.

Yine, “Türkçe turist rehberi” tanımı yapılırken dil şartı aranmayacağı belirtiliyor. Yabancı dil bilme zorunluluğunun kaldırılmasının gerekçesi tasarıda şu şekilde açıklanmış: “Yabancı dil şartını sağlamadığı için rehber olamayanların mağduriyetini gidermek ve iç turizmde artan Türkçe rehber ihtiyacını karşılamak için Türkçe rehberliğe ilişkin düzenleme yapılmaktadır.” Şimdi sormak istiyorum: Biz çocuklarımıza bir yabancı dilin bile az olduğunu, meslek liselerinde bile en az 3 yabancı dilin öğretilmesi gerektiğini savunurken sadece Türkçe bilmek rehberlik için yeterli olmaya bir neden midir? Şimdi “Bizim rehberlerimiz zaten Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olacak.” dediniz, zaten bütün rehberlerimiz Türkçe bilmektedir arkadaşlar. Bu rehber arkadaşlarımızın Türk vatandaşlarımıza da hizmet etmesinde bir sorun yoktur. Burada asıl düşünülmesi gereken, siz kaliteyi, eğitimi artırmaktan bahsederken bir yabancı dil bilmeyi bile zorunlu olmaktan çıkarıyorsunuz. Bu şekilde turizmi büyütemezsiniz. Dil bilmeden rehber olmanın önünü açmak büyük bir hata olacaktır.

Yine, teklifin 1'inci maddesinde Çin başta olmak üzere Uzak Doğu dillerindeki rehber adaylarını teşvik edici düzenlemeler yapılıyor ama bunun gerekçesi de tam olarak açıklanmıyor. Siz az önce açıkladınız, dediniz ki: “Büyük bir pazar var, bu pazardan pay almak istiyoruz.” Doğru, bu pazardan pay almamız gerekiyor. Bu pazardan pay alabilmemiz için üniversitelerimizde, liselerde bu bölgelerle ilgili yabancı dillerin teşvik edilmesi gerekiyor ama ülkemizin de bir gerçeği var; ülkemizde, 400 bin dolar veren Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oluyor, göçmenler Türkiye vatandaşı olarak kabul ediliyor. Şu anda ülkemizde kaç milyon göçmenin yaşadığını bizler dahi bilmiyoruz. Bu kadar kolay vatandaşlık verilen bir ülkede bu arkadaşlarda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının aranacak olması da bir kriter olarak gözükmemektedir. Önemli olan, bu gençlerimizin kendi öz dilinde eğitim almış ve ülkemizin vatandaşı olarak hizmet etmeleridir. Yine, kendi vatandaşlarımızın bundan faydalanması gerekmektedir.

Yine, sorunlu bir eklemeyle Cumhurbaşkanına hakaret, devletin egemenlik alametlerini aşağılama, Türk milletini ve devletini, devletin kurumlarını ve organlarını aşağılama suçlarından mahkûm olanlar affa uğrasalar dahi rehber olamayacaklar. Yani bu ne iş arkadaşlar? Sizin hakaret kriteriniz nedir? Yani Cumhurbaşkanı çıkıp yediden yetmişe herkese hakaret edebiliyor ama kendisine en küçük bir eleştiri gelince taraflı AKP yargısı tarafından “Cumhurbaşkanına hakaret” diyerek yargılanan insanların rehber olmasının da önünü kesiyorsunuz affa uğrasalar bile. Aynı zamanda -az sonra açıklayacağım- bununla, Cumhurbaşkanına hakareti, devleti aşağılamayı rehberlikten atılmaya veya olmamaya bir neden olarak koyarken rehberlerin otobüslerde yer almasını, seyahatlerde yer almasını engelliyorsunuz; bu da bir çelişki.

Yine, bu teklife göre arkeoloji ve sanat tarihi gibi bölüm mezunlarına yüz saatlik bir kurstan sonra rehber olma hakkı tanınacaktır. Arkadaşlar, siz bu bölümleri bir planlama doğrultusunda açmıyor musunuz? Bir ülkede arkeoloji ve sanat tarihi üzerine tabii ki arkadaşlarımızın iş bulmaya ihtiyacı var, tabii ki arkadaşlarımızın istihdama ihtiyacı var ama farklı bölümleri birbirine geçiş yaparak mı istihdam sağlayacaksınız? Bu ülkenin arkeoloğa ihtiyacı var, önce arkeolog ihtiyaçlarını Kültür Bakanlığında kadro açarak giderin. Sanat tarihi öğretmenlerine, sanat tarihi mezunlarına ihtiyacı var; kadroları oraya açın arkadaşlar. Onlara gerçek, kendi eğitimlerini almış oldukları kadroları sağlayın. 86 bölümde rehberlik eğitimi veriliyor; o zaman bu bölümleri kapatacaksınız, bu sonuçtan bu çıkıyor ya da sanat tarihi ve arkeoloji alanında öğrenciye ihtiyaç yoksa üniversitelerdeki bu bölümleri kapatın arkadaşlar. Bu, sizin iktidarınızın plansızlığının, programsızlığının en güzel göstergesidir. Zaten, ayrıca, mevcut sistemde arkeoloji, sanat tarihi, filoloji gibi bölüm mezunları ön lisans, lisans ya da tezli-tezsiz yüksek lisans yaptıklarında rehber olabiliyorlar aynı şekilde. O hâlde niçin bu değişikliklerle bu çocuklara kolaylık sağlanıyor? Böyle bir yöntem rehberlik eğitimi veren üniversitelerin varlığının göz ardı edilmesi anlamına mı geliyor? Zira rehberlik sadece arkeoloji ve sanat tarihi bilgisinden ibaret değil; aynı zamanda mitoloji, edebiyat, müzik, gastronomi, hukuk, ilk yardım, doğa yürüyüşü liderliği gibi daha birçok konuda eğitim alıyor rehber arkadaşlarımız. Bu onlara haksızlık değil mi?

Yine, 6’ncı maddeyle getirdiğiniz düzenlemeyle, soyut hükümlerle, millî güvenlik gibi gerekçelerle turizm birlikleri ve rehber odalarının organları Bakanlıkça faaliyetten menedilebilecek. Bu madde sorunludur ve Anayasa’ya da aykırıdır.

Yine, 11’inci maddeyle turist rehberliği mesleğini sadece öğrenen yeri ve müze özelinde sınırlandırmak ve araç başına 1 rehber bulundurmak şartının kaldırılmak istenmesinin kabul edilebilir bir tarafı yoktur. Hem istihdamı artırmaya çalışıyorsunuz hem de rehberleri sadece öğrenen yerlerine hapsediyorsunuz.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Düzeltiliyor.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Arkadaşlar, düzeltiliyorsa bununla ilgili bir sorun yok çünkü turist rehberleri yol üstü yardım yapan, otobüste güvenliği sağlayan, organizasyonun en başından en sonuna kadar misafirlerinin yanında bulunup güven aşılayan kültür ve ülkemizin elçileridir. Rehbersiz tur otobüsü sessiz sinema gibi olur arkadaşlar. Bunu düzelttiğinizi ifade ettiniz.

Ayrıca, bizim Komisyonumuza turizmle ilgili gelen her konuda Sayın Bakanımızın şirketinin işlerini kolaylaştıran düzenlemeler oluyor. Artık ülkemizin turizmle ilgili gerçek sorunlarına eğilme zamanı gelmiştir, Sayın Bakanımızın şirketlerine ayrıcalık yapacağımıza bu ülkede gerçekten de emek veren, sorun yaşayan turizmcilarımızın sorunlarını çözelim diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Yani teklifin maddeleri üzerinde konuşmaya başladık, aslında geneli üzerinde konuşuyoruz ama.

Buyurun Sururi Bey.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcım ve beraber turizm üzerinde çok emek verdiğimiz sevgili Sayın Yayman, çok değerli sivil toplum örgütü temsilcilerimiz -sizleri de burada aramızda görmekten mutluluk duyuyorum- hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Erzincan İliç'teki yaşanan elim maden kazasında göçük altında kalan işçilerimize bir an önce ulaşılmasını temenni ediyor, bölge halkına da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuza gelen rehberlerle ilgili kanun değişikliğiyle ilgili, maddelerle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına bir turizmci vekiliniz olarak bilgiler aktarmaya çalışacağım ama her zaman söylediğim gibi, ne yazık ki komisyonların Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışma şeklini her zaman eleştiriyorum, bunu da sık sık bu kendi Komisyonumuzda da dile getiriyorum. Keşke sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınabilse bu maddeler gelmeden önce, keşke bu bir istişareyle birlikte Komisyonumuza gelse, biz de daha çok katkı vermek için hep beraber çalışsak. Bu kanun metninde de sivil toplum örgütleriyle ve özellikle rehberler odamızla ve temsilcileriyle bir uzlaşa sağlanmadığını ve bugün de bunun 12'sinde -biraz önce sizin dediğiniz gibi- önümüze geldiğini görüyorum.

Seyahat acenteleri ve turist rehberleri turizm sektörünün önemli sacayaklarındandır. Eğer ortada bugün, Sayın Bakanın da belirttiği gibi, turizm sektörüne ilişkin başarı hikâyesinden övünülerek bahsediliyorsa, rekorlar var ise bunun sacayakları rehberlerimiz, turizm yatırımcılarımız, turizm işletmecilerimiz, TÜRSAB, Türkiye Otelciler Federasyonu -sizin de Ulaştırma Bakanlığı yaptığınız dönemdeki desteklerinizi unutmuyorum- hava yolları şirketlerimiz, havalimanlarımız; bunların katkıları yadsınamaz. Ben, biraz önce söylediğim gibi, meslek birliklerinin görüşlerini almaksızın hazırlanan bu taslakla karşı karşıya olduğumuzdan bahsetmişim ve bunu ulusal basından da duyduk ne yazık ki, gönül isterdi ki parti gruplarına bu daha önceden gönderilsin Bakanlığımız tarafından. Yani bu eleştiriyi yapıyorum ama neden yapıyorum biliyor musunuz? Ben sivil toplum örgütünden geldim, milletvekili oldum; bunu siz de biliyorsunuz Sayın Bakanım, Komisyon üyelerimiz de biliyor. Biz Kültür ve Turizm Bakanlığında yaptığımız bütün işleri, önemli bir zorluk geçirdiğimiz, özellikle Covid döneminde yapılan bütün değişiklikleri, Sayın Alpaslan'la, Sayın Yayman'la, Sayın Ersoy'la ve bürokratlarıyla ve diğer STK'lerle hep beraber uzlaşarak...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Rus uçağının düşmesini hatırla.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Evet, tabii... Tabii, bunları da şey yapmak lazım yani biz hakikaten turizmciler olarak -ben de çok eski bir turizmci olarak- barıştan, birliktelikten, uzlaşma kültüründen gelen bir sektörden geliyoruz. Ondan dolayı hani eleştirilerimi lütfen yanlış anlamayın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yok, orada bir açıklama yapalım siz bitirdikten sonra. Biz o açıklamaları yaptık, anlatayım ben siz bitirdikten sonra.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Tabii, tabii.

Yani tabii, şimdi, ben siyasetin bu tarafına geçince bu da bize gelmediği için, kendi grubumuza, ondan da eleştiriyorum ama Rehberler Odası Başkanıyla da bunu konuştuğumuzda tam detaylı olarak konuşulmadığını yani konuşulan kesimler... Bütün herkesi kapsamak lazım çünkü biliyorsunuz, sektörlerde, STK'lerde ayrıcalıklı olan kesimler de var; Rehberler Odası var, ondan sonra illerin rehberler birliği var, TUREB var, aynı şekilde otelcilerde de konaklama sektöründe de var, TÜRSAB'la ilgili de önümüzdeki günlerde gelecek bir yasa var. Yani burada bunlarla da uzlaşarak yapılması önemliydi; tabii, bunun yanında akademisyenlerle de rehberlik eğitimi veren üniversitelerimizin akademisyenleriyle de konuşulmasını isterdim.

Turist rehberliği, bildiğiniz gibi, stratejik bir meslek olarak görülüp yasalarla koruma altına alınmaya çalışılmıştır. Ta, bu, 1925'lerden başlıyor, 2012'de de 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'yla da kendine bir kanun bulmuştur ama tabii, şimdi, bu kanun üzerinde bir değişiklik söz konusu. Tabii, bu arada hem meslektaşım hem beraber yol arkadaşlığı yaptığımız Sayın Kültür ve Turizm Bakanımızın da hem lise döneminde hem üniversite döneminde, hepimiz de biliyoruz ki mesleğe ve şirketlerin büyümesinde başladığı ilk yer İstanbul'da tur liderliği yaparak turizm sektörüne...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NADİR ALPASLAN – Rehber olarak.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Rehber hani, o zamanki adı tur liderliği, ben şimdi rehber olarak söylemedim. Ki bu olaylara en çok vâkıf olarak, tecrübesiyle de hakikaten bu konuya daha çok kucak açmasını, daha çok böyle istişareye açmasını beklerdim. Onun için, herhâlde, bugün Komisyonda konuşacağımız, üzerinde tartışacağımız maddelerin de sizinle birlikte, bizlerden gelen, diğer Komisyon üyelerimizden gelen taleplerin de STK'yi dinledikten sonra -bunun üzerinde- tekrar bir istişare edilmesine gerek duyuyorum.

Şimdi, müsaade ederseniz biraz da rehberlerden bahsedelim mi Sayın Başkan? Turizm, kamu diplomasisinin ve ülkemizin çok yumuşak gücüdür, aynamızdır ve stratejik, ekonomik anlamda Türkiye'nin dünyayla rekabet ettiği en önemli sektördür. Bu diplomaside rehberler nerede biliyor musunuz? Rehberler, bu diplomasiye elçilik yapan kişilerdir. Yani turist rehberleri, sektörün yüz akı, eğitilmiş ve donanımlı insanlardır ve hizmet verdikleri insanlar da bir o kadar çok değerli insanlardır. Yani Türkiye'ye gelen misafir profilini ülke geneline yaydığımızda değişiklik gösterir ama özellikle tarih, kültür turları ve ülkemizi tanımaya gelen misafir profili sahillere göre daha değişik ve yüksek kalitede olan -kalite derken yani para harcama- ve bu kültüre önem veren kişiler olduğu için, onlarla karşılıklı konuşabilmeyi sağlayan insanlardır rehberler. Herhangi bir meslek gibi değerlendirmememiz lazım, rehberler bizim diplomatik elçimizdir. Bunlar, hep böyle, bana rehber arkadaşlarımızdan gelen alıntılardır; ondan da bahsedeyim.

Rehberlerimiz, hakikaten, bilinçlendirme ve farkındalık yaratan bir meslek yapıyor. Yabancı misafirlerimize, ülkenin imajı ile ülkenin içinde bulunduğu durumu, ülkenin içinde bulunduğu siyasi durumu, geçmişteki tarihî durumumuzu, ülkemizin değerlerini en rahat, bire bir anlatabilenler rehberlerimizdir; bunları çok rahat anlatırlar ve ziyaret ettikleri tarihî yerlerde anlatımlarıyla turizm geliri, ekonomik kalkınmaya da çok büyük katkı sağlayıp bir de müşteri memnuniyetine çok önem verirler. Rehberlerimiz, eğitim ve iletişim yoluyla da sadece turistlere, gelen misafirlerimize bilgi vermekle kalmaz, kültürel anlayışımızı ve onlarla dostluk köprüsü kurmamızı sağlarlar.

Sonuç olarak, rehberlerimiz, millî değerlerimizi korumak, turizm sektörünü geliştirmek, ülkenin güvenliğine katkıda bulunmak için vazgeçilmezlerdir. Ülke turizminin bugüne gelmesinde sayısız katkısı olarak turist profili üzerindeki etkileri, ülkenin görünen yüzleri olması, ülkenin kültür ve turizm, tarih, çevre, doğa, sosyal ve benzeri değerleri ile varlıklarının kültür ve turizm politikaları doğrultusunda tanıtılarak gezdirilmesini sağlamalarıyla çok önemli bir misyonu yerine getiriyorlar.

Ben yaklaşık kırk iki senelik turizmciyim, konaklama sektöründen geliyorum ama bir rehberimizin yaptığı gibi ben Side'yi tanıtamam, bu kadar tecrübeli olmama rağmen. Ben Ayasofya'yı da Topkapı'yı da çok gezdim, çok misafir ağırladım, Akdamar Kilisesi'ne de gittik beraber, orayı da gezdim ama ben bir rehber gibi anlatamam orayı, oradaki insanlar gibi de anlatamam.

Sayın Bakan, teklife baktığımızda, mesleğin çalışma alanını biraz daraltıyoruz; bunu biraz daha incelememiz ve üzerinde tartışmamız gerekir. Burada, rehberlik hizmeti, düzenlenecek tur veya paket turun her safhasında verilmesi gereken önemli bir hizmettir. Yıl 1984, Ankara Etap Altınel... Sayın Bakanım, inanın, Kapadokya'ya, Urfa'ya, Diyarbakır'a, Pamukkale'ye binlerce kişi geliyor; Fransızlar,

Japonlar, biraz sonra üzerine değineceğim Çinliler. Bu bizim profesyonel rehberlerimiz burayı anlatıyorlar ama nasıl oluyor? İstanbul “base”li geliyor, uçak iniyor -sizi bu konuda biraz aydınlatmak istiyorum- sonra Ankara’ya geliyor otobüsle, İstanbul rehberi alıyor, güzergâh üzerindeki bütün tarihî yerlerimizi gösteriyor Sayın Yayman. Ankara’ya geliyor, bir gece konaklama yapıyor. Konaklamadan sonra buradaki kokartlı rehberlerimiz -o zaman da şarttı biliyorsunuz, eğitim görmüş kişiler, hepsi üniversite mezunu, bu işin akademik eğitimini de almışlar- buradan alıyorlar misafiri, otobüsle gidiyorlar. Ama maddelere bakıyoruz şimdi, otobüslerde rehber, daha doğrusu bu hizmeti verecek kokartlı rehber hizmetinin kaldırılması gündemde. Yani bunu Sayın Bakana biraz önce söyledim, o bana herhâlde cevap verecektir bu konuda. Biraz esnetebilir miyiz bunu, ona bakmak lazım.

Rehberlerin sayısını artırmak, istihdamı artırmak, okul mezunu olup yabancı dilini belgelenmeyen gençleri iş sahibi yapmış gibi görünmek... Turist rehberlerinin görev alanlarını daraltmamamız lazım. Mesele Türkçe rehberlik ihtiyacı ise bu mesleği yabancı dilde bile icra edebilen rehberlerimizin kendi ana dillerinde yapmalarında hiç engel olmadığını da hepimizin bilmesi gerekir. Yerli ve millî felsefeyle hareket eden rehberlik mesleğini, turlara eşlik eden yabancı tur çalışanlarına bırakma çabası... Biraz önceki vekillerimiz de değerlendirdi, orada bir yanlış anlaşılma varsa lütfen düzeltmenizi talep edeceğim; “yabancı tur rehberleri” diyoruz. Şimdi, siz, biliyorum “Öyle yabancı tur rehberi yok.” diyeceksiniz ama şimdi, ülkemize -Sayın Başkan da burada, karşılıklı konuşabiliriz- 6 milyon 300 bin Rus misafirimiz gelmiş; çok güzel bir rakam, iyi bir rakam ama biliyorsunuz, acenteler kendi rehberlerini ve kendi transfer işlemlerini yapacak elemanları kendileri getiriyor ve Türkiye’de de çalışma izniyle çalışıyorlar. Yani ileride böyle bir şeye... Kural getirirken bunları da göz önünde bulundurmamız gerekiyor.

Biraz önce Çinliler çok konuşuldu ama şimdi, TUREB’in internet sitesinden aldığımız verilere göre Haziran 2023’te 16 bine yakın rehberimiz gözüküyor veya 13.500-16.000 arasında gidip geliyor; 394 Çinli rehberimiz var. Çince konuşuluyor ya, şimdi “Çin yapalım, Uygur Türkleri...” falan filan ama Türkiye’ye gelen sayıya baktığımızda da 400 bin; 400 bine 400’e yakın kokartlı rehberimizin olduğunu sizin sayılarınıza göre buradan görüyorum. Ama şimdi, öbür tarafta, Sayın Başkan, 6 milyon 300 bin Rus misafir geliyor, Rus rehber sayısı da 1.600. Şimdi, biri 6 milyon, biri 400 bin. 400 binin karşılığında 400 Çinli rehber var. Hani yani “Çince var, Çince gelecek, Çince şöyle olacak...” Evet, Sayın Atilla Koç zamanından beri, benim de Dernek Başkanlığı yaptığım zamandan beri Çinli turist hedef kitle olarak görüldü, doğrudur, Sayın Bakanın bununla ilgili demeçlerini de çok yakından takip ediyorum; doğru olmakla birlikte, yalnız, burada illaki “Çince, şöyle böyle...” diye... Biraz önce Hüseyin Vekilim söyledi, Uygur Türklerini burada ayrı tutuyorum, onların da hizmet alabilmesi, kokartlandırılması, eğitim alabilmesi, kurslara gitmesi, onların da hizmet verebilmesinin önünün açılması lazım. Tabii, sadece bu değil, bir de biliyorsunuz, mutfakta da zaman zaman kullanıyoruz ama öbür tarafta, baktığımızda, bir de vatandaşlığa geçenler var. Şimdi, Nadir Bey diyor ki: “Yahu onlar bizim vatandaşımız değil.” Tamam, bir de vatandaşlığa geçen kısımlar var, onlar da İçişleri Bakanlığının sayısında var, onlar da bu rehberlik hizmetlerini verecektir. Yani o da ince bir konu, onu da tartışarak istişare etmemiz lazım.

Bakin, size bir şey söyleyeyim Sayın Komisyon üyelerimiz: Biz konaklama sektöründe -biraz önce 2 Bakan Yardımcıma da söyledim- Covid’de çok önemli çalışmalar yaptık birlikte; konaklama sektörü, acenteler ve yatırımcılarla ilgili borçlar ertelendi, krediler verildi -hepsini biz geri ödedik yalnız ha, yanlış herhangi bir şey anlaşılmasın, turizmciler olarak hibe falan, bir şey almadık, hepsini geri ödedik- ama kim kaldı geride biliyor musunuz? İşte, bu rehberler kaldı, hiçbirinin geliri olmadı, hiçbirisi sahaya çıkamadı. Bu arkadaşlarımız, iki sene boyunca, oturdukları yerden, kazandıkları sermayeyi,

ceplerindeki parayı harcadılar, hiçbir destek de alamadılar; kendilerine de bunu sorabilirsiniz. Onun için, hakikaten rehberlik mesleği için burada yapacağımız, atacağımız her adım bence çok önemli olacaktır.

Yani üniversitedeki öğrencilerimiz, akademisyenlerimiz, artı, rehberlerimiz -bana gelen bütün şeyde- büyük üzüntü içindeler, kenara atılmış gibi hissedilmek istemiyorlar. Artık, şehitliklerimizi, Bozcaada'yı, Gökçeada'yı, Ayvalık'ı, Mehmet Çavuş'u, Bayramiçli Mehmet Akif'i hak ettiği bir şekilde hâlâ anlatmaya devam etmemiz lazım. Bursa'daki Yeşil Türbe, Osmangazi, Orhangazi, Ulu Cami gibi kültürel değerlerimizin, rehberlerin yerini alacak, görevleri sadece yolculuklara refakat etmek olan kişiler tarafından değil, üç beş cümleyle değil; sadece transferini yapan otobüsteki emektar arkadaşımıza, otobüsü kullanan şoför arkadaşımıza bunu bırakmamamız lazım. Onu, işin ehli olan kişiyi, ülkemizi, bölgeyi ve yol güzergâhını anlatacak rehberlerimizi o arabanın içinde tutmamız lazım Sayın Bakanım; sektör adına da sizden bunu rica ediyorum.

Burada, kanun maddeleriyle ilgili notlarımızı aldık. İstişare etmek bizim kültürümüzde var demiştik; bunu, inşallah, hep beraber karşılıklı çözeriz. Teklif üzerinde kanun maddeleri geldiğinde çekincelerimizi ve dileklerimizizi söyleyeceğiz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

George Bey...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Buyurun Nadir Bey.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekiller; saygılar sunuyorum.

Tabii, sayın vekillerimiz haklı olarak bu süreçler, tüm paydaşlarla konuşularak Komisyonun önüne gelene kadarki o süreçler tamamlansın gibi hususlar söylediler. Bu çalışmalar şöyle bir süreçten geçti: Biraz önce de ifade ettiğim gibi, 2018-2019 ve ağırlıklı olarak pandemi sürecinde Türkiye turizm sektörünün, Türkiye turizm yapılanmasının ihtiyaçları çerçevesinde birçok çalışmalar yaptık, birçok kanun çalışmaları yaptık. Rehberliklerle ilgili de -27'nci Dönem Turizm Komisyonu üyelerimizden bilenler olacaktır- bu Rehberlik Yasası da dâhil olmak üzere gerek Meclisimizin diğer birimleriyle, milletvekillerimizle, Meclis Başkanlığımızla -ki Sayın Başkanım, tabii, her ne kadar bazı görüş ayrılıklarımız olsa da- sektörün tüm paydaşlarıyla, gerek Turist Rehberleri Birliğiyle gerek odalarla gerek daha önceki yönetimlerle gerek sektörün diğer kısımlarıyla en az üç yıldır bu yasa üzerinde gerekli çalışmalar yapılıyor. Kaldı ki geçtiğimiz dönem yine Meclise teklif olarak tam sunulmak üzereydi ki... Bugünkü yasa teklifine çok yakın bir teklifi o da; belki güncellemeler oldu kısa süre. Maalesef -ben tekrar Allah'tan rahmet diliyorum- asrın en büyük felaketini yaşadığımız 6 Şubat depremi ve seçimler nedeniyle o zaman Komisyonunda görüşülmesi ve yasanın Genel Kurula inmesi kadük kalmıştı, o yüzden bu döneme kaldı yoksa bu yasa en az dört yıldır, beş yıldır -ki öncesi de var elbette ama- yoğun olarak ilgili tüm taraflarla tartışıldı, konuşuldu. Tabii ki tam bir görüş ayrılığı yoktur. Siz de biliyorsunuz ki birçok konuda biz zaten sektörümüzle, tüm paydaşlarla bu konuları konuşuyoruz.

Sayın Vekilim de işte "Hedeflerden bahsettiniz, 2023 için 70 küsur demiştiniz, tutmadı..." Doğrudur ama tabii, 2018 yılında bu hedefimizi sunarken -ayrıldılar biliyorum ama- tüm dünyayı kasıp kavuran, tüm sektörlerle büyük zararlar veren pandemi süreci yaşanmamıştı ve bilemezdik. Elbette biz 2028 için 100 milyar dolar hedef koyuyoruz ama hiç ummadığımız -Allah korusun- bir sıkıntı, bir sorun

olursa olmayabilir. Pandemi sürecinde dünya turizm sektörü yüzde 88’ler civarında bir daralma yaşadı. Bizim o zaman kurduğumuz Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının -ki siz de yönetiminde bulundunuz- yaptığı çok önemli çalışmalarla, dünya yüzde 88 oranında daralırken Türkiye yüzde 60’lar oranında daraldı ve pandemi sonrasında turizmde en hızlı büyüyen, dünyada en hızlı gelişen ülke oldu hatta İspanya gibi başrakip ülkeler Türkiye’yi örnek almaya başladılar. Güvenli Sertifika Programı ve sonrasında devam ettirdiğimiz Sürdürülebilir Turizm Sertifika Programlarıyla da dünyada örnek uygulamaların altına imza attık. Biz de bu çalışmalarla beraber bu hedeflerimize ulaşabilmek ve Türkiye’nin turizmde dünyada rekabet koşulları en güçlü olan ülkelerden biri olması adına hem yasalarımızda hem sektörümüzde yapısal değişimler, dönüşümler yapıyoruz.

Son olarak da bu çerçevede bu sıkça gündeme getirildiği için “Otobüslerde tur rehberi olsun.” deniliyor. Tabii ki kültür turlarında, inanç turlarında daha kapsamlı olabilir, bunları tartışabiliriz ama tüm dünya turizmde rakibimiz, aynı zamanda tüm dünya müşterimiz. Onlarla doğru rekabet koşulları altında hareket edebilmemiz için... Sayın Çorabatır, en iyi siz bilirsiniz, dünyadaki rakip olduğumuz ülkelerde otobüslerde turist rehberinin zorunlu olduğu bir örnek gösterin. Elbette, müşteri memnuniyeti düzenlenerek isteyen bunu yapabilecektir ama gelişmiş tüm turizm ülkelerinde böyle hiçbir örnek yok, zorunluluk yok yani biz bunların hepsini, rakiplerimizi, rekabet yerlerimizi...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ben Norveç’e gittim, otobüsle dolaşırken gayet rahat vardı.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Olabilir Sayın Vekilim, olmasının önünde bir engel yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani onun bize anlatması...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bizde bir engel olmayacak.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ama yani aksi takdirde tabut gibi gidip gelecek.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hayır, şunu demek istiyorum: Elbette olabilir, görmüşsünüzdür, bizde de olacaktır yani zorunluluk yok anlamında... Bizde de bu zorunluluk yok ama yarın müşteri memnuniyetini düzenleyerek bunu yapmak isteyenler elbette olacaktır. Benim demek istediğim, rekabet içerisinde olduğumuz ülkelerin yapısına da baktığımızda dünyada hiçbir tur otobüsünde transfer aşamasında turist rehberi bulundurma zorunluluğu -ihtiyari demiyorum- yok; onu demek istedim. Dolayısıyla, elbette müze ve ören yerleri veya bunun daha kapsamı genişletilebilir, konuşulabilir ama yani otobüslerde böyle bir durum var, bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sururi Bey, hızlıca şey yapalım çünkü maddeler üzerinde zaten bunları tekrar edeceğiz.

Evet, buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Ben hemen bir şey söyleyeceğim yalnız, burada hazır Komisyon üyelerimiz ve rehberlerimiz varken Sayın Alparslan da... Sayın Yayman da 6 Şubat depreminin büyük acılarını çekmiş bir vekilimiz olarak... Tekrar Allah’tan rahmet diliyorum ama Adıyaman’da bir otelde hayatını kaybeden, eğitim sırasında kaybeden...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – İstias mı?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Evet. İsmi vermek istemedim ama 32 rehber arkadaşımız da var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Allah rahmet eylesin.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Hepsini rahmetle anıyorum.

Tabii, bu arada da yollarda bu hizmeti verirken kazalarda hayatını kaybeden arkadaşlarımızı da rahmetle anıyorum. Hakikaten rehberlerimiz doğunun, güneydoğunun en karışık olduğu dönemlerde bile oraya misafirlerimizi götürmekten imtina etmediler, onun için...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

George Bey, buyurun.

GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Erzincan'ın İliç ilçesindeki altın madeninde meydana gelen toprak kayması sonucu göçük altında mahsur kalan 9 işçinin sağ salim kurtarılmasını temenni ediyorum. Ayrıca, Antalya ve Urfa'da yaşanan sel felaketinden etkilenen yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; dünyada gelişmiş ülkeler, turizm endüstrisindeki pazar paylarını artırabilmek ve turizmde elde edecekleri gelirleri artırmak adına sürekli rekabet hâlinde dirler, bu rekabetlerin sonucunda bir hizmet sektörü olan turizmde verilen hizmetlerin kalitesini artırma yönünde çeşitli adımlar atmaktadırlar. Türkiye'de de benzer şekilde bu alanda kimi olumlu çalışmalar yapılmıştır ancak birçok sektörde olduğu gibi turizm sektöründe de hâlihazırda kronikleşen sorunlar mevcut. Bu sorunlara dair 2024'te de önceki yıllardan kalan sorunlarla beraber daha da ağır bir tabloyla karşı karşıyayız.

Turist rehberleri başta olmak üzere genel olarak bu sektörde çalışanların karşı karşıya kaldığı pek çok sorun mevcuttur; bunların başında güvencesiz düşük ücret ve kayıt dışı çalıştırma gelmektedir. Turizm sektöründe 1 milyondan fazla sigortalı çalışan olduğundan söz edilmektedir ancak buna karşılık sektörde sayısı yüz binlerle ifade edilen sigortasız ve güvencesiz çalışan olduğu bilinmektedir. Özellikle yaz turizmi yapılan bölgelerde on dört, on altı saati bulan uzun çalışma saatleriyle oldukça zor şartlarda çalışan turizm emekçilerinin emeği sömürülmektedir. Sektördeki bu muazzam sömürüye karşın turizmde sendikalaşma oranı da oldukça düşüktür.

Turist rehberlerinin, turistin ülke hakkında doğru bilgilendirilmesi; ülkedeki tarihi yerlerin doğru tanıtılması, turist ülke hakkında olumsuz ön yargılara sahip ise bu olumsuz ön yargıların olumluya dönüştürülmesini sağlaması, turist tarafından eksik veya yanlış bilinen şeylerin düzeltilmesi gibi birçok rol ve görevleri bulunmaktadır. Aynı zamanda turist rehberleri, turistler ve yerel halk arasındaki kültürel etkileşimi sağlayan kültür elçileridir.

Turist rehberliği mesleği, fiziksel çaba gerektiren bir meslektir. Çalışma saatlerinin esnekliği, sezonluk çalışma, denetimlerin aksatılması sonucunda kaçak rehberlik faaliyetlerinin olması, meslekten kaynaklanan sağlık problemleri, seyahat acentelerinin rehberler üzerinde baskı kurması sonucunda rehberlerin psikolojik, sosyal, fiziki ve yönetsel anlamda birçok sıkıntılarının olduğu bilinmektedir. Turist rehberlerinin yaşadığı sorunlara çözüm üretmek yerine, getirilen düzenlemeyle mevcut sorunlara yenileri eklenmektedir. Meclise getirilen diğer pek çok yasa tasarılarında olduğu gibi işin muhataplarıyla görüşülmeden, ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri alınmadan yine bir düzenleme getirilmektedir.

Görüşmekte olduğumuz düzenlemeyle, genel olarak turist rehberlerinin en az 1 yabancı dil bilme zorunluluğunun kaldırılması, her tur aracında 1 rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılması, arkeoloji ve sanat tarihi gibi bölüm mezunları ile Uzak Doğu dillerini bilen kişilere ayrı bir eğitim alması yüz saatlik bir kurstan sonra rehber olabilme hakkı tanınması gibi önemli değişiklikler öngörülmektedir. Günlerdir pek çok turist rehberi mail veya telefon yoluyla bizlere ulaşip seslerini

duyurmaya çalışmaktadır. Mevcut yasada bir kişinin turist rehberliği yapabilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığının gözetimi ve denetimi altında yapılacak yabancı dil sınavında başarılı olması ya da yönetmelikte belirlenen yabancı dil yeterlilik belgelerinden birine sahip olması gerekmektedir ancak düzenlemeyle, mesleğe kabul koşulları arasında en önemli koşullardan yabancı dil bilme zorunluluğu kaldırılmaktadır. Denilmektedir ki: “İç turizmde artan Türkçe rehber ihtiyacını karşılamak için Türkçe rehberliğe ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Böylece yabancı dil bilmeyenlerin Türkçe rehberlik yapmalarının önü açılmaktadır.” Oysaki hâlihazırda profesyonel turist rehberliği mesleğini icra eden 13.372 rehber Türkçe rehberlik yapma hakkına da zaten sahiptir. Buradaki amaç “Türkçe rehberlik” adı altında rehberleri ucuza çalıştırmak mı? Farklı bölümlerin mezunlarıyla birlikte sayısı artacak olan rehberler nasıl iş bulabilecek? Bu kadar acente var mıdır? Bu durum istihdam problemine yol açacaktır. Bu düzenleme, aynı zamanda yabancı dil sınavından geçmiş ve mesleğinin gerekliliklerini yerine getirmiş rehberlere yönelik mağduriyete neden olacaktır. Yıllarca yabancı dil öğrenmek için çalışıp, emek harcayıp başarılı olmuş rehberlerin emekleri yok sayılacaktır.

Getirilen diğer bir değişiklik ise turist rehberleri için her beş yılda bir hak kazanılmış ruhsatname için sınav yapılması ve yabancı dil yeterlilik belgesinin beş yılda bir yenilenmesidir. Bir yandan yabancı dil bilmeyen kişilere rehberlik yapma izni ya da yetkisi verilirken öte yandan yabancı dil bilen rehberlerin beş yılda bir yabancı dil sınavına tabi tutulması sorunlu bir yaklaşımdır.

Diğer önemli bir değişiklik, ören yerleri ve müzeler harici rehber alınma zorunluluğunun kaldırılmasıdır. Bu durum Türkiye’de bugün sayıları 13 bini aşan turist rehberlerinin çalışma alanını son derece sınırlandıracak ve iş imkânlarını kısıtlayacaktır. İşini doğru ve profesyonel bir şekilde yapan turist rehberlerinin sadece müze ve ören yerlerine zorunlu tutulması, aynı zamanda yetki sahibi olmayan kişiler tarafından yerli ve yabancı turistlere yetersiz ve hatta yanlış bilgilendirmelerin yapılmasına sebebiyet verecektir.

Dolayısıyla bu kanun teklifinde getirilen söz konusu düzenlemelerin turist rehberleri için olumsuz bir durum yaratacağı için tekrar değerlendirilmesinin gerektiğini belirtiyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Ertuğrul Bey, söz istiyor musunuz?

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Olur Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımız dört yılı aşkındır bu kanun teklifinin hazırlığının yapıldığını belirtti ama biz, tabii, yeni dönem olduğumuz için pazartesi günü bu kanun teklifi önümüze geldi ve iki günlük bir araştırma fırsatı bulduk Sayın Vekilim. Bu bağlamda, araştırma sonuçlarında gördüğümüz üzere paydaşların birçoğuyla görüşülmediğini ve görüşülse de bir anlaşmaya varılmadığını hissettik ve anladık. Tabii, bizim de eksikimiz olabilir. Dediğim gibi yani üç gündür bu işin içindeyim, ben turizmci değilim.

Sayın ilk hatibimizin, vekilimizin de değindiği bir konu var, bizim de dikkatimizi çekiyor Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Dışarıdan ithal rehber -kesinlikle- evet, yasa teklifinde de yok ancak şöyle bir tehlike gördük biz: “Tur araçlarında rehber zorunluluğunun kaldırılması” ibaresi var ve akabinde “tur liderliği” ibaresiyle beraber bir de “denetimlerin kaldırılması” tarzında bir şey gördük. Şimdi, denetim kaldırıldığında ve bir rehberimizin olmadığı otobüste, Yunanistan’dan bir otobüs geldi, kendi turunu yapıyor, bir tur lideri buldu Yunanlı ve geldi bizim işte Giresun’da, benim kendi şehrimde anlatıyor. Yani yüz yıl önceyi anlattığını ben kabul edemiyorum şu anda yani Giresun’da infial olur. Keza Çanakkale için böyle, Türkiye’nin her yeri için böyle. Büyük bir probleme neden olacağını

düşünüyoruz, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu dönem olmasa bile önümüzdeki dönemlerde çok büyük probleme yol açacağını düşünüyoruz. O tur araçlarındaki rehber zorunluluğunun kaldırılması ve rehberlere verilmiş olan yetkilerin elinden alınması hakikaten büyük sorunlara neden olacak yani turist rehberliği aslında sadece bir bilgi vermek değil, o bölgenin tarihini anlatmaktır, o şehri anlatmaktır diye düşünüyorum.

Bunu bir örnekle açıklamak istiyorum. Vehbi Koç Vekilim de burada herhâlde, Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonundayız biz, Türkiye’deki biten balıkçılıkla alakalı üç buçuk aydır araştırma yapıyoruz. En büyük problem, maalesef, denizlerdeki, teknelerdeki tayfaların balıkçılıkla çok alakası olmaması ve yine, keza, kenarlarda ve sahadaki yetkililerin, denetim yapanların da balıkçılıkla çok alakası olmaması yani su ürünlerinden mezun insanların sektörde olmadığı konusunda büyük bir görüş var. Aslında turizmde -evet, otelcilere, turculara, hepsine saygımız var, hakikaten Allah hepsinden razı olsun ama- bu işte uzmanların rehberler olduğunu düşünüyoruz yani rehber anlatmazsa bu işi kim anlatacak? Ben hakikaten bunun bir problem olduğunu düşünüyorum. Turistler gelsin, Çinliler gelsin, Yunanlılar gelsin, Japonlar gelsin, hepsinin başımızın üstünde yeri var ancak turist gelecek diye de bizim kendi soyumuzdan sopumuzdan, geleneğimizden vazgeçmememiz gerektiğini düşünüyorum. Dünyada en önemli şey, o kültürü yaşatabilmek diye düşünüyoruz. Biz bu konulara dikkat çekilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yine, aslında rehber arkadaşlarla konuştuğumuzda, bu sanat tarihi ve arkeoloji mezunu arkadaşlara rehberlik hakkı veriliyor. Aslında onlar çok da işin orasında değiller, tabii ki gerekli belgeleri alır gelirler, bizimle çalışırlar hiç problem yok ama yıllık da 4.500 civarında mezun var ve 94 tane üniversitede bölüm olduğu söyleniyor. Bölüm hocalarımızın da birçoğunun bu işe sıcak bakmadığını öğrendik. Şimdi, bu işin bilimsel olarak tam nedeni açıklanmadığı zaman önümüzdeki dönemlerde ben yine sıkıntı yaşayacağımızı düşünüyorum.

O yüzden, az önce dediğim gibi, bu yasa teklifi bizim önümüze geleli daha üç gün oldu. Tekrardan paydaşların dinlenerek, buraya davet edilerek... Buraya kıymetli hocalarımız gelsin. Bakın, biz Balıkçılık Komisyonunda en ufak 4 metrelik teknesi olan balıkçıyı da dinledik, Türkiye’nin en büyük, milyon dolarlık ithalatını yapan büyüklerle de görüştük, kafes balıkçılarıyla da görüştük, havuz balıkçılarıyla da görüştük. Ki turizm bizim için siyasetüstüdür yani hepimiz için öyledir çünkü bacasız bir fabrikadır. Ben, o yüzden, bir öneri olarak -bütün paydaşları buraya davet edelim, gelsinler, dinleyelim- ortak akılla daha güzel bir düzenleme yapıp buraya getirilmesini teklif ediyorum. Biliyorum ki kimsenin niyeti kötü değil, sizlerin de niyeti kötü değil, bizlerin de niyeti kötü değil; hiçbir vekilimizin ben burada art niyetli olduğunu düşünmüyorum. Ancak bugün yaptığımız bir şeyle on yıl sonra, yirmi yıl sonra tekrar problemi çözmek kolay olmuyor. O yüzden, biraz daha dikkatli bir şekilde yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederim.

Aslında, Turist Rehberleri Odaları Birliği buradalar, salonumuzdalar. Ayrıca, yine, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinden temsilci var. Yine, Nevşehir ve Şanlıurfa Bölgesel Turist Rehberleri Odaları Başkanları da aramızdalar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, dışarıdan gelen değerli misafir arkadaşlarımız, basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, Erzincan, Antalya ve Şanlıurfa'daki, buradaki elim kazalar nedeniyle geçmiş olsun diyorum. Umarım ve dilerim Erzincan'daki 9 vatandaş da sağ salim ailelerine kavuşmuş olur. Şimdiden ülkemize geçmiş olsun diyorum ben.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, ben işin hukuki boyutuyla bakacağım genel itibarıyla. Ben sektörünüze yabancıyım ama sektörünüzden iyi istifade eden bir arkadaşınızım.

Şimdi, ilk önce 3'üncü maddeden bahsetmişsiniz "Kimler alınabilir?" diyorsunuz. Burada çok önemli bir sektörü ifa ediyoruz. Peki, burada ihtilası neden katmadınız, sahteciliği neden katmadınız, yüz kızartıcı suçları neden katmadınız, dolanlı iflası neden katmadınız? Bunlara hakikaten teknik anlamda baktığımız zaman eksikleri görüyorum. Ben size bir şablon, örnek vereyim; mesela milletvekili olabilmek için Anayasa'mızın mevcut olan 76'ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki şablon maddeyi sunuyorum takdirlerinize; alın, bu şablon madde aslında en düzgünüdür. Hatta burada öyle bir şey yapmışsınız ki bir yıl ve daha fazla süreyle hapis cezası... Ya, arkadaşlar, Allah kimsenin başına getirmesin, araç kullanıyorsunuz, arkadaşlarımız yani rehber arkadaşımız aracı kullandı, trafik kazası yani taksirli bir suç, yani oraya neden "taksirli suçlar hariç" diye koymak lazım? Yani burada "taksirli suçlar hariç" ibaresi bence çok şeyi halledebilir. Onun için fazla laf vesaire gevelemeden direktman siz Anayasa'nın 76'ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki şablonu alın arkadaşlar, aynen buraya yapıştırtın. Yani bu şekilde eksik var, eksik var yani bu eksikleri neresinden tutarsan bu sefer uyumsuzluk olacak, ilk önce bu uyumsuzluğun bu şekilde düzeltilmesinde fayda var. Eğer siz "bir yıl" dersiniz yani "taksirli suçlar hariç" ibaresini koymazsanız yarın öbür gün bu mesleği ifa eden çoğu meslek insanı ihraçla karşı karşıya kalmış olacak ki yazık, günah.

Ve kaldı ki burada bir şey daha var: Hani "affa uğramış olsa bile" ibareleri var ya, değerli arkadaşlar, bence bu biraz da amacı aşan bir cümle. Niye? Anayasa'mızın 49'uncu maddesi var, çalışma hakkı. Her vatandaşın çalışma hakkını biz... Bununla birlikte Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, 5275 sayılı Yasa'mız var. Diyor ki: Her kurumda, özel ve tüzel, gerçek yani özel iş yerleri ve kamu iş yerlerinde yüzde 2 ve yüzde 3 oranında hükümlü çalıştırma zorunluluğu var. Yani hüküm giymiş, cezasını infaz etmiş, çalışma... Siz burada bunu da ortadan kaldırıyorsunuz "Ya, kardeşim, ne olursa olsun ben bunu çalıştırmam." diyorsunuz. İnfaz Yasası'na aykırı yani insanları ölüme mahkûm etmemek lazım. Hiç kimse burada... Suç işlemek hakikaten kötü bir şey, mümkün olduğunca bunu ıslah etmek lazım, uzaklaştırmak lazım ama bu, Anayasa'mızın getirmediği yasakları siz burada kanunla getiriyorsunuz; orantılılık, ölçülülük ilkelerine aykırılık teşkil ediyor Değerli Başkanım. Bu hususun göz önüne alınması lazım. Bu, birinci tespit.

İkinci bir tespit, şey deniliyor... Şimdi, değerli arkadaşlar, eskiden hukuk fakültesinde bizim vatandaşlık hukuku vardı.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hâlâ var, yok mu?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Var.

Vatandaşlık hukukumuzda Türk vatandaşlarının yapacağı mesleklerle ilgili bir ibare vardı, bu ibare yine var ama o komple aşağı yukarı kaldırıldı. Yani mümkünse mademki "yerliyiz, milliyiz" diyorsunuz ya "milliyetçiyiz" diyorsunuz ya, sizden istirham ediyorum, deyin ki: "Bu mesleği ancak Türkiye'de Türk vatandaşları ifa edebilir."

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yazıyor zaten.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yazmıyor. Alınmada Türkiye Cumhuriyeti...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Yazıyor Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması şartı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bakın, “alınmada” diyorsunuz, bakın, alınmayla ilgili diyorsunuz. Ben kalktım, turizm... Ben o mesleğin içinde değilim, burada bu işin üstatları var, yanlış bir şey söylüyorsam beni bağışlasınlar. Yurt dışından gelen misafirlerle birlikte rehberleri de geldi, rehberleri onlara tanıtıyor, siz burada nasıl engelleyeceksiniz? Yollarda mı engelleyeceksiniz, arama mı yapacaksınız, kontrol mü yapacaksınız? Onunla ilgili bir kontrolünüz var mı burada? Yok. Gelin, bu maddeyi koyun.

Bir başka madde değerli arkadaşlar, diyorsunuz ki: “Millî güvenlik...” Ya “millî güvenlik” ibaresi, değerli arkadaşlar, o kadar kaypak bir kavram ki, her yere çekebilirsiniz. Bunu yaşayanlardan birisi benim, İstanbul Barosu üyesiyim. Turgut Kazan, İstanbul Barosu Başkanı, Bakanlıktan izin almadan yurt dışına gitti. Adalet Bakanı -Allah rahmet eylesin- Oltan Sungurlu Bey de dedi ki...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Oltan Bey yaşıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yaşıyor mu? Peki, Allah uzun ömürler versin; ben öyle biliyordum, Allah uzun ömürler versin, özür dilerim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Turgut Kazan da yaşıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tabii, Turgut Kazan, ona bir şey söylemedim, o yaşıyor.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Oltan Bey yaşıyor.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Allah ikisine de uzun, sağlıklı ömürler versin.

Şimdi, Değerli Başkanım, o dönem “Sen, Adalet Bakanlığından izin almadığın için baro yönetimini görevden alıyoruz.” dediler. Ya, arkadaş, izin almamak... Aslında, bildirici mahiyetli bir dilekçe verilir. O dönem “Kardeşim, ben vesayet kurumunu baro üzerinde kabul etmiyorum.” dedi; evet, dava edildi, görevden alındı.

Şimdi, burada, diyorsunuz ki: “Hâkim kırk sekiz saatte karar vermezse kalkmış olur.” Hangi hâkim? Ağır ceza hâkimi mi, asliye ceza hâkimi mi, asliye ticaret hâkimi mi, sulh hukuk hâkimi mi, asliye hukuk hâkimi mi? Bu hâkimin adını koyun Değerli Ağabeyim, hangi hâkim ya, hangi hâkim, bunun adını koyun. Hangi hâkim görevli, uyuşmazlık çıkacak! Yani hâkimin, hangi mahkemenin bakacağını açık ve net koyun.

İki: Hadi, biraz daha ileri gidiyorum arkadaşlar, çağımız uzmanlaşma çağı ve bakıyoruz, her bir meslekte bir uzmanlaşma var. Turizm hukuku, başlı başına bir dal. Turizm hukukuyla ilgili yanlış bir şey söylersem beni lütfen düzeltin. Ben 1982 girişli, 1986 İstanbul Hukuk mezunuyum. Bizde o dönem turizm hukuku seçmeli ders de değildi, şu anda var mı yok mu bilmiyorum hukuk fakültelerinde.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Yok galiba.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Peki, hukuk fakültelerinde bu eğitimi, bu tedrisatı almayan bir hâkime siz bu itilafın çözümü için gönderiyorsunuz yani o zaman bu konuda uzmanlaşmış olan bir mahkeme de kurun veya hukuk fakültelerine böyle bir seçmeli ders verelim, seçmeli ders koyalım. Yani “Evet, bu işi, kanunu yaptık, ortaya saldık; ne olursa olsun.” şeklindeki bir anlayış bence bizi doğru yere getirmez.

Kanunun tamamı burada olmadığı için bilmiyorum, incelemediğim için de ben hepinizden ayrı ayrı özür diliyorum. Mesleğe girmek için çoğu mesleklerde yemin metni var, bu meslekte yemin metni var mı yok mu bilmiyorum; yoksa bence bir yemin metnini koymakta da fayda var diye öneriyorum ben.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – O, TUREB’in işi ağabey.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – İşte söylüyorum, bilmiyorum.

Ve bir şey daha: Rehberlerle ilgili sigorta ve ücret meselesi nedir ne değildir, onu sizler bilebiliyorsunuz, ben alanın yabancısıyım ama incelemek lazım, nedir ne değildir, onu da koymakta fayda var.

İşin bam teli, diyorsunuz ki: “Efendim, Bakanlıkça görevden uzaklaştırılanların mahrum kaldığı ödemeler, göreve iade edildiklerinde Bakanlıkça değil ilgili meslek kuruluşu tarafından faiziyle birlikte ödenir.” Bunu görevden alan kim, ilgili meslek kuruluşu mu? Yok. Kanuna göre, Bakanlık. Arkadaşlar, idare her türlü eylem ve işlemlerinden sorumlu değil mi? Hukuka aykırı, sorumlu. Anayasa’mızın 128’inci maddesi açık. Faiziyle birlikte mahrum kalınan tüm ödemelerini Bakanlık ödemiştir da siz niye kalkıp ilgili meslek kuruluşuna ödetiyorsunuz? Herkes eyleminden sorumlu. Yani ben sizi görevden alacağım, Bakanlık adına alacağım; Bakanlık ne eylem yaparsa serbest olacak. Bu, keyfilik getiriştir çünkü bizde, Anadolu’da güzel bir söz var: Mal, canın yongasıdır. Yani, inanın, Türkiye’de, mesela, geçmişte hâkimlerin verdiği kararlardan dolayı hâkime rücu ediliyor idi, hâkim onun için öyle keyfince “Ben kararı verdim, sen ne yaparsan yap!” şeklinde karar veremiyordu çünkü neticede o karar ona rücu ediliyordu, onun malından alınıyordu, onu hacze gidiyordu. Onun üzerine “Ya, bu hâkimler, bizim istediğimiz gibi, rahat karar versin.” diye hâkimlere tazminat rücu edilmiyor. Burada da aynı hükmü getiriyoruz, Bakanlığa rücu edilmesin, Bakanlık personeli istediği gibi karar versin! Takdirinize sunuyorum ben bunu; bence bununla bu keyfiliklerin önünü açmış oluruz, bu sorumluluğu Bakanlığın üzerine şey yapmak lazım.

Evet, benim aşağı yukarı genelle ilgili söyleyeceklerim bunlar. Yani özür dilerim sizlerden. Anayasa’nın 2’nci maddesindeki “hukuk devleti” ibaresi, Anayasa’nın 49’uncu maddesindeki çalışma hakkı, çalışma özgürlüğü; burada bunlar kısıtlanıyor gibime geliyor yani bunu tekrar gözden geçirmek lazım. Eğer yasaklamayı getirecekse... Yani o zaman işte, Anayasa 76/2’yi getirdim. Hiç olmazsa birisi baktığı zaman “Ya, bu kanun koyucu niye sahteciliği yapana -turist rehberi olabilir ama- diğerine getirmiyor...”

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Onlar da yasak, devamına bakarsanız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Nerede yasak?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Hepsi yasak Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Nerede sahtecilik?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Maddenin tamamını arkadaşlar...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Evet, tamam, burada önümde, okuyorum. Ben buradan karşılaştırdım, çıkaramadım.

Dolaylı iflas nerede var arkadaşlar? Hileli iflas var; hileli iflas ayrı, dolaylı iflas ayrı, üç türlü iflas var. Siz burada hileli iflas demişsiniz, dolaylı iflas nerede burada? Özür dilerim yani dolaylı iflası gösterir misiniz bana burada?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Vekilim, onların hepsini size sunarız da biz...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üstat, özür dilerim, dolaylı iflas burada yok. Bakın...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Adalet Bakanlığımızda yargı mensuplarıyla, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının mensuplarının sahip olması gereken nitelikleri onlarla konuşarak...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üstat...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Bu tamamen hatta Tabipler Birliğinde meslek...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Beni o ilgilendirmiyor üstat. Anayasa’nın madde... Yüz kızartıcıyı bana burada bulur musunuz? Nerede var?

KÜLTÜR VE TURİZM UZMANI ÖZDEN KESKİN – Efendim, kasten işlenen bir suçtan dolayı...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VEYSEL KAZAN – Casusluk...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Casusluk ayrı, yüz kızartıcı ayrı üstat.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ VEYSEL KAZAN – Zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık; bunlar Türk Ceza Kanunu’na göre yüz kızartıcı suçlardır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Zimmet var, ihtilas yok.

KÜLTÜR VE TURİZM UZMANI ÖZDEN KESKİN – Devlet Memurları Kanunu...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, Devlet Memurları Kanunu; siz memur mu alıyorsunuz? O zaman memurun tüm imkânlarını da verin ona. Memurun yararlandığı özlük haklarını verin, ona göre adamları memurun disiplinine, kanununa tabi tutun. Siz kalkacaksınız memurun...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Alınana kadar, biz adalet sistemimizde, hukuksal alanda yaptığımız çalışmalarda önerilerinizi dikkate alarak bakacağız hepsine.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, üstat, bakın, yani sizin hukukçularınız böyle dedi diye... Sizin rehberiniz hukukçular değil, madem fikrî bir amel yapıyorsak, fikrî bir tartışma yapıyorsak o arkadaşlarımızın da eksikliği olur, benim de olur. Ben onu size söylemeye çalışıyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Tüm kurumlarımızla istişare ederek önünüze getirdik; tekliflerinizi, önerilerinizi dikkate alarak tekrar değerlendireceğiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Üstat, ben net söylüyorum. Bakın, burada ihtilas yok, bana ihtilası bulun, ben hepinizden özür dileyip...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Mahmut Bey, karşılıklı konuşmayalım da siz...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Arkadaşlar “Konuya gir.” deyince... Özür dilerim. “Gir.” deyince ben söylüyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Evet, buyurun.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Tanal haklı efendim, haklı söylediklerinde. Hukukçu arkadaşlar gelsinler, hususen sizinle bir görüşünler.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, hususen değil, sizinle de görüşünler yani açık ve net burada.

Peki, ben burada bitirmiş olayım ama yani eğer burada... Mesela “Kamu görevlisi gibi cezalandırılırlar.” ibaresi var görevleriyle alakalı, ilgili. Ya, arkadaşlar, yani o zaman bu aynı şey gibi oldu, muhtarlar gibi oldu; muhtarlar da kamu görevlileri gibi cezalandırılıyor ama kamu görevlilerinin hiçbir özlük haklarından yararlanamıyor. Şimdi, bu arkadaşlarımız kamu görevlileri gibi olacaksa mesela on beş yirmi yıllık kamu görevlisi olan arkadaşımız yeşil pasaport alıyor, gidip gelebiliyor. Bu arkadaşlarımıza bu verilebilecek mi, vizeden muaf olabilecek mi? Vereceksek, o zaman, kamu

görevlisiyse bunların da hepsini verin arkadaşlar yani hukukta biz çifte standart davranamayız. Hukukta eğer biz bu meslek kuruluşlarını bir şablona oturtuyorsak o şablon içerisindeki haklardan da yararlanmalı. “Yok, ben sana istediğim kadar veririm, istediğim kadar vermem.” derse de bu da... Rahmetli Sulhi Dönmezer derdi ki: “Çocuklar, kanun koyucu şöyle hareket etmeli...” Bu el dokuma halıları var; tabii, tereciye tere satmıyorum, burada turizmle uğraşan tüm arkadaşlarımız bu işi çok iyi bilirler yani o el dokuma halıların ilmiikleri ne kadar ince ve sık dokunursa o kadar kaliteli halı olur. Yani kanun koyucu da bunu hazırlarken bu teferruatı ne kadar ayrıntılı düşünürse, ne kadar ince, hassas terazide tartarsa o kadar verimli olur.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Vekilim.

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Bakanlık yetkilileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. DEVA Partisi adına söz alıyorum.

Öncelikle Sayın Bakan Yardımcımız doğru bir şey söyledi; 2019-2023 Stratejik Planı’ndaki rakamları tabii ki tutturmak imkânsız, arada bir pandemi geçirdik ama şu da bir gerçek: 2023’te Ağustos, Eylül ayında açıklanan OVP’ye yani Orta Vadeli Plan’a göre de hedeflerimiz tutmadı. Biliyorsunuz, 60 milyon ziyaretçi, 56 milyar dolar hedefimiz vardı; 57 milyon ziyaretçi ve 54,3 milyar dolar gelirden kaldık. Tabii, ben çok eski bir siyasetçi değilim, iş dünyasından geliyorum ama benim bildiğim, bir yerde bir şirketiniz varsa şirketinizin gelirinin artması yetmez, aynı zamanda, bir de hedefini tutturmanız lazım. Kaldı ki bugün artık Türkiye bir enflasyon ülkesi, gelirinin artmasından da doğal bir şey yok ama burada “Hedefimize ulaştık mı?” diye soruyorsak hayır, bu sene hedefimize ulaşmadık. Hedefimize ulaştığımız tek gelişme kişi başı gelirin 99 dolara çıkmış olması, bu da önemli bir faktör diye düşünüyorum. Zaten Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakanımız turizmin hedeflerini açıklarken kişi başı gelirin daha fazla arttığı, yüksek kalitede turistin geldiği bir Türkiye turizm profili çizmişti ki ben de canıgönülden kendisine katılıyorum. Aynı zamanda, bunun içinde fırsat ve tehditleri analiz ederken tehditlerden en büyük bir tanesinin de eğitilmiş turizm çalışanlarının olduğundan bahsetmişti yani turizmde çalışanların yüksek, daha kaliteli eğitim aldığı bir sistemden bahsetmişti.

Yine, aynı şekilde, bunu tamamlarken de bu kanun teklifinin genel gerekçesinde “Turist rehberlerinin niteliklerini artırmak amacıyla mesleğe kabul koşullarının yeniden düzenlenmesi.” olarak bunu desteklemiştiniz ama geldiğimiz noktada madde gerekçelerinde şöyle bir şey yazıyor: “Yabancı dil şartını sağlayamadığı için rehber olamayanların mağduriyetini gidermek ve iç turizmde artan Türkçe rehber ihtiyacını karşılamak için...” demiştiniz. Şimdi bu bana bir ikilem olarak geliyor yani bir taraftan “Yeterince eğitilmiş personelimiz yok artan turist kapasitesini geliştirmek için, gelir seviyesi yüksek turist çekemiyoruz, daha kaliteli turisti çekemiyoruz; bu yüzden arzuladığımız ivmeyi yapamıyoruz.” diyorsunuz ama öbür taraftan, turist rehberleri gibi turizmin en önemli yapı taşlarından bir tanesinin daha vasıfsız insanlardan olması gerektiğini söylüyorsunuz; bu bir ikilemdir, bunun altını çizmek istiyorum ve sizin hedeflerinizle de açıkçası uyuşmadığını düşünüyorum.

İkinci önemli konu tabii ki müze ve öğrenme yeri hariç rehber zorunluluğunun kaldırılması. Değerli milletvekili arkadaşlarımız da bu konunun altını bayağı çizdi, ben çok fazla üzerinde durmak istemiyorum fakat tabii ki bildiğiniz gibi sadece dağ taş anlatmak değildir bir turist rehberinin görevi; aynı zamanda, kafilesinin hemen hemen her sorunuyla ilgilenmesi, mihmandarlık etmesi... Her gelen turist Türkiye’den mutlu ayrılmalı ve gittiği ülkede de Türkiye’de karşılaştığı manzarayı anlatarak

aslında gönüllü elçilik yapsın diye bu işin liderliğini çeken insanlardır. Bazı turistler bildiğiniz gibi Türkiye'ye gelirken politik, tarihi anlamda ön yargılarla gelebiliyorlar, özellikle ülkelerindeki basın tarafından da etkilenebiliyorlar. Aslında işte turist rehberi bu noktada devreye giriyor. Bu oluşmuş kaygıları, tamamen kemikleşmiş ön yargıları yıkmak için bizim burada turist rehberlerine çok daha fazla ihtiyacımız var. Türk dış politikası için en önemli lobicilik araçlarından bir tanesinin de Türk rehberlerimizin bu alanın her alanında turistlere eşlik etmesi olduğunu düşünüyorum. Burada liyakat çok önemli, Türkiye'de ne yazık ki her alanda liyakat göz ardı ediliyor artık. Aslında, bakarsanız, artık büyükelçiler bile Dışişleri Bakanlığından gelmiyor, orada da çok bir liyakat kalmadı ama en azından burada bunun korunması gerektiğine inanıyoruz.

Arkeoloji ve sanat tarihi mezunları konusunda Sayın Bakanımız yine Plan ve Bütçe Komisyonunda artık kazı ekiplerinin Türkiye'den olması gerektiğini yani Türkler tarafından kazıların liderliğinin yapılması gerektiğini ve böylece doksana yüz yılda yapılan kazıları yirmi otuz yılda yapabileceğimizi söylemişti -ki ben de canı gönülden destekliyorum- ve böylece de arkeoloji ve sanat tarihi mezunlarımıza iş olanağının artırılabileceğinden bahsetmişti. Şimdi, bu çok güzel bir hedef ama şu anda, anladığım kadarıyla "Ya, biz bunu kısa vadede yapamıyoruz, bari kısa yoldan bir turist rehberi yapalım da bu arkadaşlara iş olanağı açalım." gibi bir... Belki bunun da altını çizmemiz gerekiyor diye düşünüyorum.

Ayrıca, burada bu konuyu açtığınız için ve fikirlerimizi dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

Saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli basın mensupları, bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de İliç'teki maden faciasında toprak altında kalan emekçilerimize bir an önce ulaşılması dileğimle, duamla ve bir an önce kurtarılmaları dileğimle başlamak istiyorum.

Profesyonel turist rehberlerini sadece bir meslek olarak yani rehberlik yapıyor diye görmek yetersizdir çünkü aynı zamanda ülkemizin turizm elçileridir yani bir otobüste, bir müzede, bir ören yerinde anlatırken sadece orayı değil, aslında bizim kültürümüzü, bizi, Türkiye'yi en iyi anlatan elçilerdir. Yani o yüzden onların sıkıntılarını çözmek yasama organının temel görevlerinden biridir. Önümüzde bir kanun teklifi var, amaçları "turist rehberlerinin niteliklerini artırmak" diye önümüze konmuş, "çağdaş bir anlayışla yeniden tanımlanması" diye önümüze konmuş ama maddelerine baktığımızda yani gerekçedeki bu güzel sözlerin altına sayfayı çevirip baktığımızda tam tersine sonuçlar doğurabileceği ortaya çıkıyor.

Söyleyeceklerime geçmeden önce, rehberlerimizin sadece turizm elçileri olmalarının yanı sıra turizme, ekonominin güçlenmesine katkı anlamında önemli bir yere sahip olduklarını vurgulamak isterim. İşte, hep söylendi, 46 lisans, 40 ön lisans seviyesinde olmak üzere üniversitelerimizde rehber yetiştirilmekte ve bunun yanı sıra lisans, lisans seviyesinde rehberler yetişmesinin yolunu açan aslında AK PARTİ iktidarı olmuş. İşte, daha önce, 70'lerde kurslarla rehber olunabiliyorken sonrasında lisans seviyesinde rehberlik yolunu açan bu iktidar olmuş. Bu düzenlemeye baktığımızda, yeniden sanki 70'lere dönüş anlamına gelen maddeler görmekteyiz.

Ben öncelikle... Tabii ki buraya gelmeden önce her birinizi, Komisyon üyelerini tahmin ediyorum ama Komisyon üyesi olmayan milletvekillerini -mesela ben- şehirlerimizde bulunan turist rehberleri doğal olarak arayarak bilgilendirdiler, hatta buraya geldiler, bugün bir basın açıklaması yaptılar Ulus Meydanı'nda, Ulus Anıtı'nın önünde. Her şehirden gelenler var, ben de Eskişehir'den gelen

rehberlerimizleymdik Komisyondaki bazı üyelerimizle birlikte. Sizlere şunları anlatmamı istediler; ben rehber değilim, tabii ki doğal olarak her birimiz gibi bir milletvekili olarak, onların vekili olarak şunları dikkatinize getirmek ve sonrasında da somut talebimi paylaşmak isterim: Birincisi, işte, aslına bakarsanız “Bazı düzenlemeler yerinde.” diyorlar ama temel olarak karşı çıktıkları hususlar çok net bir şekilde ortada. Nedir bu? İşte, öncelikle, yabancı dil şartının kaldırılması. İşte, “Türkçe rehberlik” diye bir şey tanımlanıyor ya da getiriliyor. Şimdi, aslında bu 13 bin küsur, 14 bin rehberin her biri zaten Türkçeyi biliyor, her biri Türkçeyi biliyor. O yüzden burada aslına bakarsanız bu Türkçe rehberlik maddesiyle getirilmek istenen -üzülerek ifade ediyorum ama- rehberlik mesleğinin kalitesinin, niteliğinin düşürülmesi ve -yine üzüldükçe ifade ediyorum- aldıkları ücretin, gelirlerinin düşürülmesi; zaten burada da ifade ediliyor “taban ücretin yüzde 70’ine kadar” deniyor. Kendileri söyledi, ben çok fazla bilmiyorum, Sayın Bakan Yardımcımız biliyordur ama en azından Eskişehir’deki rakamı söyledileri “Günlük 3 bin lira alıyorsak bunun anlamı ‘Türkçe rehberlik’ adı altında bizim ücretimiz 2.100 liraya düşürülüyor.” dediler, net bir şekilde bakın. Ben bilmiyorum ama onlar anlatıyor, onlar bunu yaşıyor. O yüzden, bu meselenin yani yabancı dil şartının kaldırılması konusunun doğru olmadığını onlar söylediler, ben de dikkatinize getiriyorum. Her biri “Biz Türkçe biliyoruz...” yani yeniden bir Türkçe rehber tanımına gerek olmadığını ifade ettiler.

İkincisi, rehberlerin yine bu teklifle sadece müze ve ören yerlerine hapsedildiğini söylüyorlar. Ne demek istiyoruz? Tur otobüslerinde rehber zorunluluğunun kaldırılmasının sakıncalarını anlatıyorlar, sadece kendileri için değil, aslında şehirlerimiz, ülkemiz açısından bu sakınca ortada. Neden? Çünkü yani bir “tur” dediğiniz şey sadece müzenin kapısında başlamıyor, “tur” dediğiniz şey aslında otobüse bindiğiniz anda, otelde, işte resepsiyonda olduğunuz andadır. O yüzden rehberin her an sizlerle, bizlerle olması size, bize yeni bilgiler aktarmasının yolunu açıyor ama siz ona sadece “Ya, sen müze ve ören yerinde bulunacaksın.” dediğinizde anlattıkları şu ki: “Aslında siz, bizi bu mesleği yapamaz hâle getiriyorsunuz yani müzenin, ören yerinin kapısında işte pazarlık eder bir hâle getiriyorsunuz, bu mesleğin itibarını aslında düşürmüş olursunuz.” dediler. Ve şöyle, onları çıkardığınızda otobüsten onların yerine kim anlatacak otobüste? Daha vasıfsız kişilerin, daha vasıfsız -işte ne bileyim muavinin, ne bileyim şoförün, acenta yetkilisinin- ama hiçbirisi turizm rehberi yetkisine sahip olmayan kişilerin, onların anlatmasının da aslında doğru olmayacağını, amaçladığımızın yani ülkemizin tanıtılması, şehrimizin tanıtılması, turizmin geliştirilmesi amacının tam tersine hizmet edeceğini... İşte kanunun gerekçesinde söylediğimiz “turist rehberlerinin niteliklerini artırmak” ya da işte “turizm ekosisteminin taleplerini karşılamak” vesaire... Bu, çağdaş bir anlayışla yeniden... Bunların tam tersine sonuçlar doğuracağını söylüyorlar.

Üçüncü önemli konu, arkeolog ve sanat tarihçilerine rehberlik hakkı verilmesi. Onda da şunu söylüyorlar: Arkeologlar, sanat tarihçileri, bunların her ikisi de kıymetli meslekler gerçekten, emekle kazanılıyor ama zaten şu anda mevcut uygulamada yani tezli ya da tezsiz bir yüksek lisans programıyla ya da işte belli bir eğitim programıyla bu arkeolog ve sanat tarihçilerinin rehber olabildiğine dikkat çekiyorlar. Yani bilen, tabii, burada Sayın Bakan Yardımcısı biliyordur, teklifi getiren değerli milletvekillerimiz biliyordur ama benim gibi hani bu konunun cahili olanlar tarafından -Komisyon üyelerimizi tenzih ederim tabii ki her biri eminim biliyordur- ama bunun bilinmediğine, aslında onların olabildiğine dikkat çekiyorlar ve bu şekilde değiştirilmesinin şu anda -az önce rakamı saymıştım size, unutuyorum bazen, şurada söylüyor- 46 lisans, 40 ön lisans seviyesindeki turizm rehberliği bölümlerini aslında tamamen işlevsiz hâle getireceğini de dikkatinize sunmamı rica ettiler.

Bu, Uzak Doğu dilleri meselesi... Doğrudur, ben de ülkemizin Uzak Doğu’dan bir turizm potansiyeli olmasını isterim açıkçası yani Uzak Doğu ülkeleri için Türkiye’nin bir destinasyon olması önemlidir ama getirilen düzenlemenin sakıncasını şöyle söylüyorlar, mesela buna dikkat çekmek lazım:

Biliyorsunuz, Uzak Doğu dillerini biliyorsa bütün diğer koşulları yok farz edeceğiz. Böyle olursa yani bu dilin üç beş ayda Uzak Doğu'da ya da bir yerde eğitimini alıp rehberliğin diğer ön koşullarını -ki her biri önemli, kıymetli- yok sayacak düzenlemenin aslında arzu ettiğimiz tersi sonuçlarla bizi karşı karşıya bırakabileceğini dikkatinize getirmemi istediler.

Yine burada ifade edildi, ben bir kere daha söylemek istiyorum... İşte mesleğe giriş koşullarının değiştirildiği 1'inci maddenin işte (e) bendine yeni suçlar ekleniyor, nedir? Kamuda çalışan rehberler dışında mesleğe kabul edileceklerde aranacak şartlara "TCK'nin 299, 300 ve 301'inci maddelerinden mahkûm olmama" ekleniyor mesela. Bu, özellikle TCK 299 Cumhurbaşkanına hakaret meselesine baktığımızda, bu konu Türkiye'de on binlerce kişinin soruşturmaya, kovuşturmaya uğradığı bir husus. "Cumhurbaşkanına hakaret suçu işlememiş rehber" tanımının hukuki olarak -hukukçular da var, tartışılır ama- Anayasa'nın 2'nci maddesindeki "sosyal hukuk devleti"ne ve 49'uncu maddesindeki "çalışma hakkı"na aykırı olduğu düşüncesindeyiz. Bence yani kamuda çalışmıyorsa bunu yapan bir rehber böyle bir koşulun getirilmesini de doğru bulmuyoruz.

Şöyle bir şey söylediler, "Eskişehirli rehberler" dedim, mesela bizim Eskişehir'de şöyle bir şeyden bahsettiler: Müze ve ören yerleriyle işte sınırlı olduğunda rehberlerin bulunabileceği yer, bazı şehirlerimizde -yani sizlerin de şehirleri olabilir bu; Eskişehir örneğinde önüme koydukları bilgilerde, mesela Eskişehir'de- belediyelerin, bizim belediyelerin açtığı ya da işte açılmış başka özel müzeler Kültür Bakanlığı bağlamında müze, ören yeri statüsünde olmayınca doğal olarak tur kapsamına alınmayabiliyor. Baktığımızda, işte Eskişehir'de bir sürü önemli ve ailelerce ziyaret edilen müze -mesela Balmumu Müzesinden bahsediyorum, Kurtuluş Müzesinden bahsediyorum- Kültür Bakanlığınca müze ve ören yeri statüsünde olmadığı için o zaman rehberler orayı gezdirmemiş olacak yani şunu diyorlar: "Turist gelecek, sadece tabelalara bakacak ve aslında tarihimiz, kültürümüz açısından, şehrimiz ve şehirlerimiz açısından çok kıymetli yerleri göremeden, işte, şehirden ayrılmak durumunda kalacak." O yüzden de burada yani bu kanun teklifinde mutlak surette iyileştirme yapılmasını...

Bazı maddelerini doğru buluyorlar yani mesleğin itibarını zedeleyen davranışların cezalandırılmasını doğru buluyorlar. Kendilerinin hak etmedikleri şekilde nitelemelerle suçlanmasını yani işte burada var, cezalandırıyor bazı maddeler ama bunun sadece rehberlere atfedilmesini -işte, belli bir yere götürüp alışverişe zorlatmak vesaire- bu tür şeylerle sadece rehberlerin suçlanmasının da doğru olmadığını, bunların bazen ve aslında sıklıkla acentelerden kaynaklandığını yani "Şurada durulacak, burada alışveriş yapılacak, buraya gidilecek." gibi koşulların rehberlerden değil acentelerden kaynaklandığını hatırlatmamı istediler.

Velhasıl, daha çok şey söyleyebiliriz ama bir mesleğin yok edileceğini... İşte, 14-15 bin kendileri; yeni öğrenciler var, işte her yıl 4 bin küsur, 5 bin öğrenci geliyor. Çok büyük bir emek rehberlik eğitimi; bu yapılacak değişikliklerle maalesef bir mesleğin yok edileceğini, yapılması gerekenin, bu teklifin geriye çekilerek -burada da hazır bulunduklarını söylediniz, inşallah dinleriz kendilerini- meslek birlikleri, meslek odaları, birlikler, odalar, işte üst çatı kuruluşlarıyla yani burada bu mesleği yapanlarla konuşarak tabii ki en iyi şekilde hazırlanması... Amacınızın ben halis olduğuna inanıyorum, bu kanun teklifini önümüze getiren değerli milletvekillerinin, ona katkı sağlayan Bakanlığın ama bazen, işte -niyetiniz iyi olabilir ama- koyduğunuz bir madde, aslına bakarsanız, tüm o iyi niyeti ortadan kaldırabilir. O yüzden, geri çekilerek meslek kuruluşlarıyla yeniden ele alınmasının doğru olacağını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım, çok kısa bir söz verir misiniz?

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Çok kısa ama.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Şimdi, Sayın Utku Bey’in kaldığı yerden hemen ilave edeyim. Evet, kanun teklifini bence bir alt komisyona göndermekte fayda var yani hiç olmazsa üniversitelerden ve bu mesleğin paydaşları, herkes bu konuda yazılı bir vaziyette... Alt komisyona gönderilirse çok faydalı olur, bu iyi olur; bir.

İkincisi, bu “her çeşit defter” ibaresi var yani bu 9’uncu maddedeki “her çeşit defter” ibaresi çok muğlak Değerli Bakan Yardımcım, “tutmakla yükümlü olduğu defterleri” diyelim yani ben bu mesleği icra ediyorum, tutmakla yükümlü olduğum defterler neyse beni ondan yargılayın, ondan mahkûm edin, beni ondan sorumluluk altına alın; benim tutmakla yükümlü olmadığım... “Her çeşit defter” dediğiniz zaman yani çok özür dilerim, beni yanlış anlamayın, bakkal defterini de biz kabul mü edeceğiz sorumluluk açısından? “Her çeşit defter...” Bu, kanunun kullanacağı bir kavram değil yani ucu belli değil, sonucu belli değil, başı belli değil yani hukuken bu sorundur diye düşünüyorum.

Bir de mesleğe alınmada, bence -mesela sanat tarihi hukuk fakültelerinde okutulur, seçmeli derstir-oraya tarih mezunu ve hukuk fakültesi mezunlarını da ilave etmekte fayda var. En azından, orada hukuk mezununun, hak ve yükümlülükler açısından yani zaten bu tarihî yerlerin çoğunda, işte, o dönemdeki egemenlik vesaire anlamında tartışılan, anlatılan konulara bence faydası olur diyorum.

Sayın Utku Bey anlattı ve diğer arkadaşlar da; otobüsün içerisinde rehberin bulunması... Aksaray’dan Ankara’ya geliyor, yol üzerinde Tuz Gölü var, peki, orada Tuz Gölü’nü kim anlatacak?

SURİRİ ÇORABATIR (Antalya) – Lastik patladı, kim anlatacak?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yani, örneğin.

Yani, netice itibarıyla, arkadaşlar, bence eğer bir şehirle bütünleşmek istiyorsanız veya bir yerde ev dahi alacaksanız, o çevreyi iyi tanıdığınız zaman daha iyi ısınıyorsunuz. Bizim amacımız zaten gelen turiste ülkemizi sevdirmek ve gittiği yerden yeni turist göndermesi değil midir? Eğer amaç buysa o zaman sevdirmemiz lazım, anlatmamız lazım. Değerli Başkanım, insan tanımadığı, bilmediği şeyin düşmanıdır ama ne kadar tanırırsanız, ne kadar onu bilebilirseniz, o kadar sevgiyle bakarsınız.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, odalardan görüş bildirmek isteyen arkadaşımız varsa...

MEHMET ATMACA (Bursa) – Sayın Başkanım, söz alabilir miyim?

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Arkadaşlar, bir saniye, size söz vereceğim, Sayın Vekilimizi bir dinleyelim.

MEHMET ATMACA (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, kıymetli üyelerimiz; yani, çok şey konuşuldu, ben de konunun çok uzmanı değilim, sektör dışından biriyim, o yüzden çok vaktinizi almak istememiştim ama şöyle bir tezat olduğu kanaatindeyim: Bu kanun değişikliğinde sanki rehber sayısını artırmaya yönelik bir çaba görüyoruz. İşte, değişik mesleklerden rehberliğe geçişe imkân verilmesi açısından veya bazı özel yabancı dilleri bilmesi durumunda rehber olabilmesinin kolaylaştırılması gibi veya İngilizce bilmeden rehber olabilmesi gibi durumların rehber sayısını artırma yönünde bir sonuç vereceği kanaatindeyim ama aynı şekilde de rehber gereksinimini azaltan bir yaklaşım var, işte, müze ve öğrenim yerleri dışında rehber gerektirmemesi... Yani, bir taraftan rehber sayısını artırmaya çalışıyoruz, diğer taraftan rehber gereksinim duyma konusunda bir sınırlama yapıyor gibiyiz; ben bunu ifade etmek istedim. Diğer kaygılarla ilgili özellikle grup üyelerimizin katkılarına aynen ben de katılıyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Buyurun, kendinizi tanıttın.

ÇANAKKALE BÖLGESEL TURİST REHBERLERİ ODASI BAŞKANI CİHAN MÜŞTERİOĞLU – Sayın Bakanım, Turizm Komisyonu Başkanım; ismim Cihan Müşterioğlu. Öncelikle çok kıymeti tüm milletvekillerimize, başkanlarımıza saygılarımı sunuyorum. Çanakkale Bölgesel Turist Rehberleri Odası Başkanımı, ülkesel turist rehberiyim. Annem turist rehberiydi, dayım turist rehberiydi, benim de çocukluğum -5 yaşından beri- tur otobüslerinde geçti. Bu mesleği o kadar çok severek yaptım ki, çocukluğumdan başladı, tüm aile dostlarım, hepsi dedi ki: “Bu çocuğu aldınız, Anadolu’nun tozlarını yutturdunuz, rehber olması kaçınılmazdı.” Üniversitede tek tercihimde turist rehberliğini yazarak şevkle okudum. Daha sonra ailem turizmci oldukları için “Evladım, zaman zaman bu ülkede krizler çıkar, zor günler olur, bir ikinci meslek daha oku.” dediler. Gittim, bir de işletme okudum ama yine aşkıma geri döndüm. Severek, kendimi adayarak her gün Çanakkale’de Çanakkale şehitliklerini anlatıyorum, her gün Truva’yı anlatıyorum. Bursa’ya gidiyorum, Bursa’da Osmangazi’yi, Yeşil Türbe’yi, Ulu Cami’yi anlatıyorum. Edirne’ye gittiğimde -şehzadeler şehri- Mimar Sinan’ı anlatıyorum. Ben Kapadokya’ya gittiğimde Kapadokya’yı anlatıyorum ama kime anlatıyorum? Hem Türk’e hem yabancıya anlatıyorum. Yurt dışından, Yunanistan’dan gelen misafirler Gökçeada’ya gittiklerinde mübadeleyi bana sordukları vakit ben bir Türk genci olarak mübadeleyi anlatıyorum. İngiltere’den, Avusturalya’dan Anzaklar geldikleri vakit Gelibolu’yu, Çanakkale Muharebelerini yine ben anlatıyorum. Dolayısıyla, onların sorduğu her soruyu bir Türk genci olarak ben anlatıyorum.

Turist rehberleri sadece tarih bilgisi vermez, sevk ve idare yapar, sabah misafirin kaçta uyanacağını, A noktasından B noktasına kaç dakikada gideceğini ezbere bilir. Turist rehberliğinde önemli olan şey, gidilecek yere kadar olan otobüsün sağında bir cami gördüğünüzde 6 tane minaresi varsa bir caminin 1 minaresi olduğunda ne anlama geldiğini, 2 minaresi olduğunda ne anlama geldiğini, 4 ve üzeri olduğunda ne anlama geldiğini anlatan benim. Sağ tarafa doğru baktığımızda, Truva Antik Kenti’ne doğru giderken Dardanos Antik Kenti’nden geçtiğimizi, Çanakkale Boğazı’nın isminin Dardanel olduğunu, Dardanel isminin buradan geldiğini, Dardanyalıların ilk Truvalılar olduğunu o bölgeden geçerken yine ben anlatırım. Bir mavi tabelanın önünden geçerken, Edremit’e, İzmir’e doğru giderken Ezine’den geçerken Ezine’nin isminin nereden geldiğini ben anlatırım. Buranın ismi Azine derim. Türk boyları burada toplanır, cuma vakti cuma namazında burada beraber namaz kılarlardı derim. İnsanlar sadece Ezine’yi bir peynir olarak bilmez, Ezine’nin ismini de bu şekilde benden öğrenir ama bir tur lideri, hele ki yabancı gruba eşlik edecek herhangi bir tercüman, acentenin vereceği bir yetkiyle tur lideri sıfatıyla bana misafiri getirinceye kadar ne anlatacak? Truva Antik Kenti’ne gelene kadar, şehitliklere gelinceye kadar “Çanakkale’nin nesi meşhur?” diye sorduklarında benim kadar iyi Çanakkale’yi tanıtabilecek mi? “Çanakkale tarihiyle meşhurdur. Üç büyük dünya savaşına ev sahipliği yapmıştır. Bunlardan bir tanesi Truva Savaşı’dır, diğeri Granikos Meydan Muharebesi’dir ve Çanakkale Cephesi’dir. Kurtuluş Mücadelemizin yazıldığı, ön sözünün yazıldığı yer Çanakkale’dir.” deriz. Mehmet Akif’ten bahsederiz. “Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?/Gömelim gel seni tarihe desem, sığmazsın.” cümlesini kurarız. “Aguşunu açmış şühedaya” deriz, kahraman Mehmetçiklerimizin ne için öldüğünü anlatırız, ne için canlarını feda ettiğini anlatırız. Kim anlatacak bundan sonra Çanakkale Muharebelerini?

“Tur liderleri” diye ifade edilen kimler? Yıllarımızı verdik biz askerî tarihe, yıllarımızı verdik kültürümüze, folklorumuza. Ayvacık’ta Asos Antik Kenti’ne giderken Behram köyünde biraz sonra göreceğiniz tezgâhlarda renkli renkli eşarplar satılır. “Bunun anlamı, kızların başını bağlama kültürünün ifadesinden gelir, Türkmen kültürüdür bu.” deriz. Yörüklerden, Türkmenlerden bahsederiz. Sadece Tuz Gölü değil, bunlardan çok daha fazlasından bahsederiz. Çanakkalelilik ne demektir? Birkaç cümle kurduktan sonra sokakta Çanakkaleliler sana “Nerelisin?” diye sorar. “Kazacılık vardır bizde.” deriz. “Ezineliyim, Çanlıyım, Bayramıçlıyım.” derim. Dışarıdan gelen birisi “Nerelisin?” diye sorduğunda

“Ben Ezineliyim, Bigalıyım, Çanlıyım.” derim. Bu soruyu soran, karşımda, Çanlıysa yüzünde tebessüm eder “Kimlerdensin?” der. Ama ben şehir dışına çıktığımda, Ankara’ya geldiğimde “Neredensin?” diye sorduklarında “Çanakkaletiyim.” derim. “Bunun sebebi nedir?” diye daha misafir sormadan “1915’tir.” derim.

Arkadaşlar, çok kıymetli sayın vekillerim; bizler günlerdir uyumuyoruz. Biz sadece tur otobüslerinde olduğumuzda mesleğimizi icra edebiliyoruz. Mesleğimizi çok severek yapıyoruz. Ben sadece Troya Müzesinde -300 turist rehberi arkadaşım var Çanakkalet’de- 300 turist rehberi arkadaşım, her gün müzenin kapısında mı bekleyeceğim? Oraya bir grup gelecek, yolda ne anlattı acaba, konuyu ben nereden toparlayayım ki bir saat gibi kısa bir sürede ben Truva Antik Kenti’ni anlatayım? Yani konunun anlatım bütünlüğü; oraya gelene kadar misafirin kitlesine göre, misafirinizin beklentisine göre biz anlatım yapıyoruz. Tek tip bir anlatım şeklimiz yok ki; öğrenci grubuna farklı anlatırız, ülkemizin içinden gelen, Türkiye’nin birçok noktasından gelen misafire ayrı anlatırız, yurt dışından gelen kitleye göre ayrı anlatırız. Bir Alman’a Truva’yı anlattığınızda Heinrich Schliemann’dan bahsedersiniz, gelmiş burada kazı yapmış. “Schliemann’ı bu kadar anlatıyorsun ama buranın ilk arkeologları Carl Blegen’den, Dörpfeld’den de bahsediyor musun, Manfred Osman Korfmann’dan bahsediyor musun?” derler. Dolayısıyla zaten biz öyle bir anlatırız ki misafirin anlayacağı düzeyde o kitleye hitap ederek ama biz tur otobüslerinde olsak dün gibi, daha doğru olan budur. Anlatımın bütünlüğü nedir? Turun başladığı yerde yani havaalanında “Hoş geldin.” demek. Bir Türk genci olarak ben orada orayı temsil edip ve onları uğurlayabileyim, onları havaalanına kadar götürebileyim. İlk karşıladığım andan onları uğurlayınca kadar ben onlara eşlik etmeliyim.

Uzak Doğu, Çin ve diğer ülkeler, ucu açık, her yere doğru gider. Ülkemizde tabii ki Çince bilenler vardır, Tahtakale’de de birileri vardır, Suriyeliler de vardır. Siz turist rehberlerini tur otobüslerinden indirdiğiniz anda Bursa’yı kim anlatacak? Özellikle Arabistan coğrafyasından, Dubai’den gelenlere, Kuveyt’ten gelenlere kimler tur lideri olarak Bursa’yı anlatacak? Kimler Yunanistan’dan geldiğinde Gökçeada’yı anlatacak? Yani bunun ucu çok açık. Ukraynalılar artık Rusya’dan gelenlere mi ülkemizi anlatacak? Bir “sözde Ermeni soykırımı”nı kim anlatacak? Kıbrıs sorununu kim ele alacak? Havada bir uçak geçtiğinde “Rus uçağı mı?” diye soruyor bana. Ben bunlara ne şekilde cevap vereceğim bir tur lideriysem? Hele ki bir Ukraynalı ve doğru düzgün Türkçe bilmeden Türk vatandaşı olduysam, hasbelkader bir Türk’le evlenerek uzaktan eğitimle bir rehberlik belgesi alarak sektöre girdiysem, hatta ben rehberlik eğitimi almasam dahi tur lideri olarak bir acente bana kart verdiyse ben bu otobüsün üstünde bir noktadan bir noktaya gidene kadar bu ülke hakkında bir sürü bilgi vereceğim ve beni dinleyen insanlar beni yetkili olarak kabul ettikleri için tüm anlattıklarımı esas olarak kabul edecekler. Bu noktada bunlar yanlış olan şeyler bize göre.

Ülkemizin bekasıdır millî davalar, millî konular. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan, eğitimine yıllar ayırmış olan, sadece üniversitelerden mezun olmakla değil; benim hâlâ okunmayı bekleyen 13 tane kitabım var, her ay meslek içi eğitim programları açıyoruz, meslektaşlarımız uzmanlaşma eğitimlerine giriyor, sadece benim 4 tane uzmanlığım var Çanakkalet Muharebeleri üzerine. Bakın, 1 tane değil, 4 tane var. Niye? Mesleğimi severek yapıyorum.

Benim gibi binlerce arkadaşım var. Daha nice binlerce arkadaşımız mesleğe girmek için zaten hazır yani zaten var. Turist rehberliği bölümünden mezun olan binlerce arkadaşımız zaten var. Her yıl 4.366 arkadaşımız sadece ön lisans ve lisanstan mezun oluyor, bunun dışında yüksek lisanslı da var. Arkeolog olan turist rehberi arkadaşım var benim; canım ciğerim. Hatta doktora yapan, yeni doktorasını bitirmiş, doktor olan arkeolog hocamız da var. Askerî tarih üzerine yine Doçent Doktor Barış Hocamız var Çanakkalet Üniversitesinde Öğretim Görevlisi. Profesör doktorumuz var. Her meslekten

turist rehberliğine girmiş yüzlerce, binlerce meslektaşımız zaten var. Bu noktada arkeologlar, sanat tarihçilerimiz çok kıymetli, iki dönem sadece -yüksek lisans iki dönem zaten- bildikleri, sevdikleri konuları okuyarak zaten turist rehberi olabiliyorlar. Onun dışında, diğer mesleklerden olan... Benim İngilizce öğretmeni arkadaşım bile turist rehberi oldu Çanakkale’de. Niye? Zaten İngilizce biliyor. Niye bir öğretmen rehber oluyor? Niye bir arkeolog rehber olmak istiyor? Neden? “Ek gelir olsun, hafta sonu çıkayım, bir gün rehberlik yapayım.” Asıl mesleği rehberlik olan, gerçekten ailesini rehberlikle geçindiren bir kişinin bir adım önüne geçiyor.

Kamu kurumu görevlisi olan, kamuda çalışan birçok kişi yüksek lisanstan turist rehberi oluyor. Benim asıl mesleğim turist rehberliği, birçok arkadaşımın da asıl mesleği turist rehberliği. 28 yaşında karı koca turist rehberi olan arkadaşlarım var. Pazartesi günü meslek odama gelip “Cihan ağabey, benim bugün turum yok, yarın da yok, öbür gün de yok; sadece cumartesi günü, acaba beni arayan olur mu? Ben ne yapayım, İstanbul’a gidip şansımı orada mı deneyeyim?” diyen yüzlerce genç var. Ben buraya gelmeden önce Çanakkale Üniversitesinden genç bir öğrenci arkadaşım aradı beni, “Başkanım, ne yapalım biz? Söyleyin, geleceğimiz için ne yapmamız lazım?” dedi. “Çok haklısın, ben sizinle ayrı, uzun bir toplantı yapacağım.” dedim. Biz ne diyelim onlara, bizim geleceğimize? Zaten 300 tane turist rehberi var, hepimizi sadece Troya Müzesi’ne koydular. Size zaten yer kalmadı, beş yıl sonra binlercesi zaten müzelerde. Zaten şu anda arkeolog ve sanat tarihçisi olan, Troya Müzesinde onlarca çalışan var yani müzede çalışan arkeologlar zaten var, onlar da sertifika kursunu bitirecek ve rehber olacak.

Tekrarlıyorum bu noktayı, çok önemli; siz bizi alıp müzeye koyduğunuzda, ören yerine koyduğunuzda... Müze ve ören yerlerinde zaten çalışan, hâlihazırda orada kazı ekibinde görev alan onlarca arkeologlar var. Bu arkeologların hepsine, sertifika kursunu bitirerek –“en az yüz saatlik sertifika kursu” deniyor, bakın, öyle uzun bir şey de değil- siz onlara turist rehberliği yeterliliği veriyorsunuz; ondan sonra zaten benim orada olmama gerek yok ki, ben oraya nasıl gideceğim, geleceğim? “Troya kazı ekibinden çok kıymetli bir arkadaşımız bize eşlik edecek.” diyecekler, benim zaten öyle bir sıfatım da yok, ben ne kazı başkanıyım ne kazı başkan yardımcısıyım ama çok kıymetli kazı başkanlarımız orada alanı anlatacak, bir ek gelir daha sahibi olacaklar; bana hiç kimsenin ihtiyacı olmayacak.

Lütfen bu konulara tek tek bakın. Bizi madde 11’de otobüsten kaldırıp müzeye koyduğunuzda, birkaç sene içerisinde değil, çok kısa süre içerisinde tüm kazı ekipleri rehber olacak ve biz hiçbir yerde çalışamayacağız. Artı Gökçeada’da, Bozcaada’da, buralarda ne tescilli kültürel varlık var. Bakın, bir tane cami var mesela, bir tane kilise var, onun dışında köyler var, bizim kültürümüz olan birçok yer var. Bunları, Bozcaada’yı kim gezdirecek, Gökçeada’yı kim gezdirecek, Ayvalık’ı kim gezdirecek? Orada müze ve ören yeri yok efendim. Truva’da müzemiz var, peki ama Çanakkale şehir merkezini kim gezdirecek, Bursa şehir merkezini kim gezdirecek? Boydan boya Karadeniz’i kim gezdirecek? Bir Sümela Manastırı var. Az önce Sayın Vekilimizin anlattığı gibi “Ben Giresunluyum, kim anlatacak bunu?” dedi. Çok doğru, turist rehberi anlatıyor bugün.

Denetimler sayesinde bugün belgesiz olarak icra edilen faaliyetler menedilmiştir, sayısı Sayın Bakanımızda vardır. Kaç tane belgesiz rehberlik tutanağı tutulmuştur ve sık sık yapılan denetimlerin sayısı ne kadar minimize edilmiştir, bir başarı söz konusudur. Türk rehberlerin de bugün tüm dünyada ne kadar kaliteli olduğu bellidir.

Onun dışında, az önce Sayın Bakanımız bir cümle ifade etti, ben oraya bir katkı sağlamak isterim. Hemen şuradan okuyayım: “Tüm dünyada bu rehberlik mesleği bu şekilde yapılıyor.” dedi ama hangi ülkelerde başından sonuna aslında turist rehberleri yer alıyor, gruplara eşlik ediyor? Ben size ülkeleri paylaşayım, not aldım çünkü eksiksiz söylemek adına, hemen bakıyorum. Rusya, İtalya, İspanya, Estonya, Malta, Fas, Tunus; bunlar ilk aklıma gelip not aldığım yerler. Buralarda turist rehberleri

gruplara baştan sona eşlik eder, İskandinavya'sı da vardır. Almanya'da neden yok? Almanya'da bölgesel eyaletler var, her eyalette turist rehberi olması lazım, "A" eyaletinden "B" eyaletine geçerken turist rehberi değişiyor, "B" eyaletinde başka bir rehber sizi karşılar. Bu, sizi yanıltıyor; bu, Sayın Bakanımızı yanıltmış. Orası eyaletler bir araya gelerek kurulan birleşik bir ülke, her eyaletin kendi eğitimi var, kendi rehberi var. İtalya'ya gittiğinizde mümkün müdür? Hatta belgesiz rehberlik yapın, sizi deport ediyorlar, yüksek bir para cezasıyla beraber bir daha sizi ülkeye almıyorlar.

Biz, Yunanistan'dan gelen birisinin grup otobüsü... Zaten şu anda Bulgar otobüsleri, Yunan otobüsleri, Roman otobüsleri, Balkanlardan gelenler turist rehberi falan almak istemiyor, TÜRSAB belgesini dahi almak istemiyor; "Ben giderim, gezerim." Ya, biz mücadele veriyoruz, il kültür ve turizm müdürlüklerimizin denetim personelleriyle beraber, denetim görevlileriyle beraber sabahın köründen akşamına kadar bu işi belli bir aşamaya kadar getirdik; sizlerin sayesinde, sizin önderliğinizde, bugün Kültür ve Turizm Bakanlığımızın önümüzü açmasıyla, tüm turist rehberleri gururla "Turist rehberiyim ben." diyor. Bakın, benim kartım burada, gururla takarak geldim, her gün ben bunu göğsüme, kalbimin üzerine takıyorum, sahada rehberlik yapıyorum, benim aile mesleğim; lütfen, bu mesleği yarın benden almayın. Yarın ben ve bütün arkadaşlarım sahada olamayacağız, çalışamayacağız; hepimiz simit satarız, bir yerde çalışırız ama biz bu mesleğe yıllarımızı verdik, sevgimizi verdik, biz bu mesleği çok seviyoruz. Sadece para için bu mesleği yapacak, hele hele çok uygun fiyatlara üç beş cümleyle bu ülkemizi geçiştirecek olan insanlara bu yetkiyi vermeyin. Bizim gibi değerli insanların dün olduğu gibi yarın da sahada olmasına lütfen izin verin, bizler sahada olmak istiyoruz, ülkemizi tanıtmak istiyoruz. Bizi sadece müze ve ören yerlerine koyarsanız biz bittik, bizim bugün cenazemiz var. Lütfen, mutlulukla buradan bizi gönderin.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

ÇANAKKALE BÖLGESEL TURİST REHBERLERİ ODASI BAŞKANI CİHAN MÜŞTERİOĞLU – Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Değerli arkadaşlar...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – TUREB Başkanımız da vardı Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Başkanım, bir katkılarınızı alalım ama aynı şeyler hep tekrarlanıyor, mesleğin içerisinde birisi olarak sizi dinlemek de önemli tabii ki.

TUREB YÖNETİM KURULU BAŞKANI ABDULKADİR HAKAN EĞİNLİOĞLU – Sayın Başkanım, Sayın Bakanımız, değerli Komisyon üyesi vekillerimiz; öncelikle teşekkür ediyorum, güzel şeyler söylediniz hepiniz ve biraz önce Çanakkale Oda Başkanı Cihan Başkanımız da söyledi, ben aynı şeyleri tekrarlamayacağım, sizlerin söyledikleri konulara girmeyeceğim, sadece bazı ilaveler yapıp fazla da vaktinizi almak istemiyorum.

Benim 31'inci yılım, İtalyanca-Türkçe rehberim, İtalyan Dili ve Edebiyatı mezunuyum, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi. Yani farklı mesleklerden, farklı disiplinlerden de rehber olma imkânı var, bunu biraz önce Cihan Başkanımız izah etti.

Şimdi, ben öncelikle şunu söyleyeyim: Sayın Bakan Yardımcımız Nadir Bey gerçekten sıcak davranan bir insan, her yerde biz görüşebiliyoruz, konuları teati edebiliyoruz, görüşüyoruz; hiçbir sıkıntı yok bunda. Konu başlıklarını konuştuk birkaç defa ama yazılı bir belge elimize ulaşmadı, onu bir belirteyim çünkü hiç konuşmadık değil ama yazılı bir belge gelmedi, Bakanlığımızdaki tüm yetkililer de her zaman sıcaktır, onlara da söylüyorum, onlarla her zaman iletişim kurmaktan mutluluk duyuyoruz fakat şu yasa taslağına kadar her şey çok güzeldi de yasa taslağını görünce üzüntü duyduk; biraz önce

Cihan Başkanımız çok güzel izah etti, hepimizin durumu bu sayın vekiller, sayın üyeler. Yani müzelerin ne kadar çok ziyaret edildiğini hepimiz biliyoruz, senede kaç defa tura çıkacağımız çok önemli çünkü hayatını bununla idame ettiren insan sayısı çok fazla, o yüzden büyük bir işsizlik bekliyor bizi.

Burada ilginç bir şey var, istihdamı arttırmak için sanat tarihçilerine rehber olma kolaylığı sağlamıyor, bir de “Türkçe rehberlik” diye bir kavram var. Aslında, hepimiz ana dili ya da en azından resmî dili Türkçe olan insanlarız; bir de Türkçe rehberlik konuluyor. Bütün bunların hepsi istihdam için yapılıyor fakat hepsi de rehber statüsünde olduğu için, hepsi de müze ve ören yerlerine kısıtlanmış oluyor. Bu sefer işsizlik oranı daha da artacak aslında yani şunu söyleyeyim size: Sanat tarihçisi ve arkeologları aldığınız vakit de bu işsizlikten bunlar etkilenecekler. Mesela, bize yıllarca bazı acentelerimiz, genelde TÜRSAB baskı yapardı neden rehber kullanılıyor diye. Neden? Çünkü daha az paraya kendi çalışanlarını çalıştırma imkânları vardı, bizden daha ucuza çalıştıracak insanları çalıştırmak için yaptılar. E, tamam da Türkçe rehber o yüzden istiyorlardı yıllarca mesela acenteler, TÜRSAB. E, Türkçe rehber de müze ve ören yerlerine bu sefer hapsolmuş durumda. Biraz önce Cihan Başkanın izah ettiği gibi, tam olarak kim olduğunu anlayamayacağız. Acente yetkilisi... 1618 sayılı Yasa’da böyle bir şey ifade edilmiş “acente yetkilisi” deniliyor. Acente yetkilisini nasıl denetleyeceksiniz? Mesela, bizim rehberlerimiz etik dışı bir şey yapmış olsa Turist Rehberleri Birliğinin disiplin kurulu var, gerekli incelemeler yapılır, devlette bütün rehberlerin kaydı var ama bu acente yetkililerini nasıl denetleyeceksiniz? Herhangi bir konuda herhangi bir aykırı hareket ettiğinde nasıl cezalandıracaksınız? Bunu bilemeyiz biraz önce yine arkadaşımızın anlattığı gibi. Ben bunları anlatmak istiyorum.

Bir de mesela, şöyle bir durum yok: Bir İngilizce öğretmenini düşünün, beş yıl sonra sınava alıyorsunuz İngilizceden, başarılı olamadığını gördüğünüz vakit -olur ya hani, hastadır, tutuktur, bir şey yapmıştır- beş yıl sonra ona diyorsunuz ki: “Sen artık bundan sonra Türkçe öğretmenliği yapacaksın.” Ya da bir doktoru düşünün, kardiolog, beş sene sonra kardioloji üzerinde bir sınava alıyorsunuz “Başarılı olamadın, sen acil doktoru olacaksın.” gibi bir şeyle karşı karşıyayız.

Ben iyi niyetli olduğunu düşünüyorum, Bakanlığımızın gerçekten turizm konusunda katkı vermek istediğini düşünüyorum ama bu teklif, maalesef, bu şekilde olmamalıydı diye düşünüyorum. Bizi eğer düşünürlerse... Mesela, bakın, bir şey söyleyeyim, ben gecenin saat üçü uyandırıldım otellerde. Kalp krizi geçiren bir İtalyan için; o sırada İtalyanca bilen de yok, adam da İngilizce bilmiyor. Hastalananlara biz gece vakti doktor bularak geçirdik ve onlara o tercüme yaptık. Başımıza böyle hadiseler çok geldi. Yani rehberlikte sadece sanat tarihi ve arkeoloji anlatmıyoruz biz. Dolayısıyla biraz önce de anlatıldığı gibi, bütün bunları bir arada yapan bir mesleğiz.

Çok da vaktinizi almak istemiyorum. Sizlerden ricam... Yani bütün arkadaşlarımız, bugün pek çok kişi geldiler değişik şehirlerden burada üzüntümüzü bildirmek ve sizlere kendilerini hissettirmek, duyurmak için. Şöyle diyeyim ben kısaca: Rehberlik belli bir profili olan bir şey değil, bizde her düşünceden, her partiden insanlar var, her partiden ama bilin ki hepimiz tek bir yüreğiz şu anda; onu belirtmek istiyorum, altını çizmek istiyorum; hepimiz tek yüreğiz. Sizlerden ricamız, bunları lütfen dikkate alarak karar vermeniz.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, sayın vekiller; çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sona erdi, maddelere geçiyoruz.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TURİST REHBERLİĞİ MESLEK KANUNU İLE SEYAHAT ACENTALARI VE SEYAHAT
ACENTALARI BİRLİĞİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 7/6/2012 tarihli ve 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3 - (1) Turist rehberi unvanı mesleğe kabulle kazanılır ve mesleğe kabul için aşağıdaki koşullar aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

b) Başvuru tarihi itibarıyla onsekiz yaşını doldurmuş olmak.

c) Üniversitelerin turist rehberliği bölümlerinin önlisans, lisans veya yüksek lisans programlarından mezun olmak veya üniversitelerin turist rehberliği bölümü dışındaki diğer bölümlerinden en az lisans düzeyinde mezun olduktan sonra turizm sektörünün ihtiyaçları da dikkate alınarak belirlenen dillerde, gerektiği hâllerde belirlenen bölgelerde, yönetmelikle kurs ve sınavlara ilişkin belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlığın talebiyle Bakanlığın gözetim ve denetimi altında birlikler veya konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları tarafından düzenlenen ülkesel veya bölgesel turist rehberliği eğitim programını başarıyla tamamlamak.

ç) Bakanlık tarafından belirlenen yabancı dillerden birinde, mesleğe kabul sınavına başvuru tarihinden önceki son beş yıl içinde ÖSYM tarafından yapılan Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında (YDS) en az 75 puan almış olmak veya ÖSYM tarafından YDS'ye eşdeğerliliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarında bu puana denk yabancı dil yeterlilik belgesine sahip olmak; Bakanlığın sınav yapılmasını istediği yıl içerisinde ÖSYM tarafından sınav takvimine alınmayan dillerde ise Bakanlığın talebiyle Bakanlığın gözetim ve denetimi altında birlikler veya konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan yabancı dil sınavında başarılı olmak.

d) Maliyetlerin katılımcılardan karşılanması kaydıyla, Bakanlığın talebiyle Bakanlığın gözetim ve denetimi altında birlikler veya konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen uygulama gezisini tamamlamak ve gezi sonunda yapılan sınavda başarılı olmak.

e) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar, Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından; bu Kanuna veya 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa muhalefetten mahkûm olmamak.

f) Daha önce meslekten çıkarılmamış olmak.

(2) Birinci fıkrada belirtilen tüm mesleğe kabul koşullarını yerine getirenler, Bakanlığın talebiyle konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan mesleğe kabul sınavında başarılı olmaları halinde başarılı oldukları yabancı dilde turist rehberi olmaya hak kazanır. Bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen mesleğe kabul koşulunu yerine getiremeyenler, diğer mesleğe kabul koşullarını yerine getirmeleri ve Bakanlığın talebiyle konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan mesleğe kabul sınavında başarılı olmaları halinde, katıldıkları uygulama gezisine bağlı olarak bölgesel veya ülkesel Türkçe turist rehberi olmaya hak kazanır.

(3) Çince başta olmak üzere ülkemize yönelik turizm potansiyelini karşılamak amacıyla Bakanlıkça kültür ve turizm politikaları doğrultusunda belirlenecek Uzak Doğu dillerindeki adaylar için birinci fıkranın (c) bendindeki şart aranmaz. Bu kişiler birinci fıkrada belirtilen diğer koşulları yerine getirmek ve en az ön lisans düzeyinde üniversite mezunu olmak kaydıyla turizm sektörünün bu alandaki acil ihtiyaçlarını karşılamak üzere Bakanlığın talebiyle Bakanlığın gözetim ve denetimi altında birlikler veya konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları tarafından yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılan en az yüz saatlik eğitim programı ile uygulama gezisini başarıyla tamamlamaları şartıyla katıldıkları uygulama gezisine bağlı olarak ilgili yabancı dilde bölgesel veya ülkesel turist rehberi olmaya hak kazanır.

(4) Üniversitelerin sanat tarihi ve arkeoloji bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar için birinci fıkranın (c) bendinde düzenlenen turist rehberliği eğitim programına katılma şartı aranmaz. Bu kişiler, birinci fıkrada belirtilen diğer koşulları yerine getirmek, Bakanlığın talebiyle Bakanlığın gözetim ve denetimi altında birlikler veya konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları tarafından yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılan en az yüz saatlik eğitim programı ile uygulama gezisini başarıyla tamamlamaları şartıyla başarılı oldukları yabancı dilde, katıldıkları uygulama gezisine bağlı olarak bölgesel veya ülkesel turist rehberi olmaya hak kazanırlar.

(5) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen yabancı dil yeterliliğinin süresi sınav tarihinden itibaren beş yıldır. Bu sürenin sonunda yeterliliğin yeniden belgelendirilmesi zorunludur. Yabancı dil yeterliliğinin belgelenmemesi halinde bu kişiler Türkçe turist rehberi olarak mesleklerini icra edebilirler. Yabancı dil yeterliliğini belgelemeleri halinde ise yeniden başarılı oldukları dilde turist rehberi olmaya hak kazanırlar.

(6) Beş yıllık belge yenileme süresinin dolduğu tarihte ÖSYM veya Bakanlığın talebiyle Bakanlığın gözetim ve denetimi altında birlikler veya konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları veya bu maddenin dokuzuncu fıkrası gereğince Bakanlık tarafından henüz sınav açılmamış olması halinde, yabancı dil yeterlilik belgesi ilgili dilde yapılacak ilk sınav sonucunun açıklandığı tarihe kadar geçerlidir.

(7) Mesleğe kabul başvurusu Bakanlığa yapılır. Bakanlık, otuz gün içinde gerekli incelemeleri yapar, başvuruyu kabul ettiği takdirde ruhsatnameyi düzenler, başvuruyu reddettiği hallerde ret kararını gerekçesi ile birlikte başvuru sahibine bildirir.

(8) Mesleğe kabul koşullarını taşımamalarına rağmen mesleğe kabul edilmiş olanlar, mesleğe kabulü engelleyen bir suçtan hüküm giyenler ile mesleğe engel hâli ortaya çıkanlar Bakanlık kararı ile meslekten çıkarılır.

(9) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde, üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen eğitim programının, birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen yabancı dil bilgisi seviye tespit sınavının ve (d) bendinde belirtilen uygulama gezisinin Bakanlığın talebine rağmen altı ay içerisinde birlikler tarafından düzenlenmemesi halinde eğitim programı, yabancı dil seviye tespit sınavı ve uygulama gezisi Bakanlık tarafından düzenlenir.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Evet, 1’inci maddeyle ilgili görüş sunmak isteyen var mı?

Ersin Bey, buyurun.

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – İlgili kanun teklifinin 1’inci maddesinde “Üniversitelerin sanat tarihi ve arkeoloji bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar için birinci fıkranın (c) bendinde düzenlenen turist rehberliği eğitim programına katılma şartı aranmaz.” hükmü getirilmekte. Ayrıca, yüz saatlik bir eğitim ve yabancı dil yeterliliğiyle bölgesel ve ülkesel rehber olmaya hak kazanacakları

belirtilmiş. Turizm rehberliğinin ülkemiz açısından stratejik önemi, gezdirilecek yerlerin arkeoloji ve sanat tarihi konularıyla sınırlandırılmaktadır. Normalde daha kapsamlı ve kapsayıcı olan turist rehberliği eğitim programı yerine, mesleğin icrası için gerekli tüm bilgiler yüz saatlik bir kursa sığdırılmakta. 1970’lerde iki yüz ile altı yüz saat arasında bir eğitim verilen rehberlik programı, geldiğimiz noktada daha da nitelsiz bir hâle getirilmiş oluyor. Dolayısıyla, bu durum, turist rehberliği bölümlerinin varlık nedenini sorguya açık bir hâle getirecektir. Turist rehberleri, arkeologların ve sanat tarihçilerinin genel mesleki bilgilerine hâkim olmadıkları gibi, bir arkeoloğun ya da sanat tarihçisinin de turist rehberi gibi meslek icra etmesini beklemek doğru bir yaklaşım değildir. Bu düşüncelerle, maddedeki şerhimizin göz önünde bulundurulmasını arz ve talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Madde üzerinde buyurun Sururi Bey.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Madde 1’in (c) bendine göre, uzmanlık değerlendirmesinin kim tarafından, nasıl ve hangi kriterlere göre yapılacağı belirsiz bırakılmıştır. Bu cümlede en azından “turizm fakültesi bulunan üniversiteler” veya “Bakanlık tarafından” gibi açıklayıcı bir nitelendirme yapılması gerekmektedir.

(ç) bendinde, kanunla kurulan bir meslek birliğinin anayasal bir hak olan kendi mesleğinin ihtiyaç analizini yapma yetkisi, hatta önerisi bile elinden alınmaktadır. Kanunla kurulan bir meslek birliğinin, Anayasa’nın 135’inci maddesine göre anayasal bir hakkı olan “mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak” görevi bu maddede elinden alınmaktadır.

(e) bendinde, konusu suç teşkil eden, Türk Ceza Kanunu’nda tanımlanmış bu suçların maddeye ayrıca ilave edilmesindeki maksat, gerekçesinden de anlaşılamamıştır. Bu husus, söz konusu suçluların affa uğramaları hâlinde dahi rehber olmamalarına ilişkin bir düzenleme midir?

(2)’nci fıkrasında, bu madde hükmü, rehberlik mesleğinin vasfını esastan değiştirecek mahiyettedir. Bir mesleği yabancı dilde de icra edebilen bir meslek mensubunun kendi ana dilinde bu işi yapamayacağını mı düşündünüz? Sizce de bu büyük bir mantıksızlık içermiyor mu, yoksa bilmediğimiz bir başka gerekçe mi var burada?

(3)’üncü fıkrasında, öncelikle, bu madde metninde vurgulanan acil ihtiyaç gerekçeleri açıklanmalıdır. Ülkemize gelerek kendi dillerinde rehberlik hizmeti talebinde bulunan Çinli ya da Uzak Doğulu turist sayısının -biraz önce de belirtmiştim- incelenmesi lazım. Kanunlar uzun vadeli ve kalıcı olacağı öngörüsüyle yazılan metinlerdir. Bu tür acil ihtiyaç vurgusu yapılacak düzenlemeler en fazla geçici madde olarak düzenlenebilmeli. Önümüzdeki sezonda, örneğin, Polonya ya da benzeri kendine özgü dil kullanan ülkelerden turist sayısı artacak olursa ihtiyaç kapsamında bu nasıl değerlendirilecektir? Çince diyoruz, Uzak Doğu dilleri diyoruz ama kalıcı ve iş görür bir metin için daha genel bir kavram tanımlanmalı.

(4)’üncü fıkrasında, bu surette yine kalıcı bir ayrıcalık tanımlanmaktadır. Bu fıkra ile (1)’inci fıkranın (ç) bendi birlikte düşünüldüğünde, bu bölümden mezun olanların kısa süreli bir eğitimle Türkçe turist rehberi olmalarının önünde bir engel zaten bulunmamaktadır. Burada zannediyoruz ki TÜİK’le iş birliği yapılarak genç nüfusun işsizlik oranı azaltılmaya çalışılıyor. Bu konuda yapılmış bir etki analizi var mı?

(5)'inci fıkrasında, yabancı dil belgesinin var olup olmaması ya da güncellenip güncellenmemesine göre rehberlik mesleği derecelendirilmektedir. Yani güncel yabancı dil belgesi olanlar 1'inci, olmayanlar 2'nci derece rehber olarak mı sınıflandırılmaktadır? Böylece yabancı dil belgesini güncelleyemeyenler de sınıf düşürülerek Türkçe rehber sınıfında değerlendirilmektedir. Teklifin bütününe baktığımızda ücretlerin de bu sınıfa göre belirlenmek istendiğini görmekteyiz.

(6)'ncı fıkrasında, bu düzenlemeyle yine bir arada düzenleme yapılmaktadır. Kamudan kaynaklanan nedenlerle yabancı dil sınavının yapılmaması hâlinde beş yıllık belge yenileme süresinin istisnai uzatılması gerekmektedir. Bu düzenleme de istismara açık mahiyettedir. Aynı kanun metninde hem yeni düzenlemeler getirip hem de bunlara istisnalar getirmek, tam anlamıyla, yasama yetkisinin, iradesinin hükümet edenlere terk edilmesidir.

(9)'uncu fıkra, bu hükümle, meslek birliği tümüyle Bakanlığın tahakkümü altına alınmakta, hatta onun bir birimi gibi emir komuta zincirine tabi tutulmaktadır.

Maddenin geneline ilişkin olarak da madde bütünlüğünde yapılan değişikliklere bakıldığında, Bakanlığın, sınav açılacak eğitim dili için de eğitim gezisinin düzenlenmesinde de piyasa düzenleyiciye müdahil olup kendi talepleriyle rehber yetiştirilmesini arzu ettiği anlaşılmaktadır. Bu tekelci, belirleyici rehberlik mesleğine duyulan talep ve arz verilerini nasıl temin edip edilmeyeceğinin değerlendirilmesine ilişkin hiçbir objektif kriter bulunmamaktadır. Meslek birliğini bu kadar dışlayıcı bir tavır alınmasındaki sebebi araştırmak lazım. Oysaki bu husus maddelerle belirtilen birçok husus gibi meslek birliğinin varlık nedenidir. TCK'ye göre açıkça suç olarak düzenlenmiş -TCK 299, 300, 301- fiil ve eylemlerin bu maddeye dercedilmesine ilişkin herhangi bir gerekçe sunulmamıştır. "Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılayan kişi -TCK 301'den bahsediyorum- altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır." Fikir özgürlüğü kapsamında eleştirenlerin de bu minvalde kullanıldığını biliyoruz. Suçlar nedeniyle fazlasıyla ucu açık bir hüküm olduğunu düşünüyoruz.

Diğer taraftan, ülkenin kültür ve turizm, tarih, çevre, doğa, sosyal veya benzeri değerler ile varlıklarının kültür ve turizm politikaları doğrultusunda tanıtılarak gezdirilmesi görevini yabancı bir dilde yerine getirebilen ve buna ilişkin tüm şartları sağlayan ve belgeleyen rehberlerin kendi ana dillerinde rehberlik yapabileceklerinden kuşku duyulduğu gözlenmektedir. Bu durumda hangi talep hangi ihtiyaca binaen "Türkçe turist rehberi" başlığı açıldığı da yasama organı Türkiye Büyük Millet Meclisine saygı gereği izah edilmeli ya da gerekçelendirilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Teşekkür ederiz.

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gerek 1'inci maddeyle ilgili görüşlerimizi bildirmek açısından gerekse de turizm verileriyle ilgili küresel ve ulusal çaptaki ülke ekonomisinin artışı belirlemesi açısından birkaç bilgi paylaşmayı arzu ederim.

Dünyada küresel veriler olarak küresel gayrisafi millî hasılanın yüzde 19'unu turizm geliri oluşturur. Bizim ülkemizde de turizm gelirlerinin en iyi olduğu dönemlerde, patlamalardan falan önceki dönemde yüzde 6,2'ye kadar çıkmıştı; bu son derece önemli bir veri bizim açımızdan. Bir de sağladığı dövizle ödemeler dengesi açığını kapatması açısından da yüzde 49 oranında ülke ekonomisine destek veren önemli bir sektör turizm. Turistlerin 11 farklı alanda yaptıkları harcamayla, tam 21 farklı sektörü etkileyen, onları domine eden, önemli katma değeri olan bir sektörümüz. Yine, turizm sektöründe 1

birimlik talep artışıyla ekonomiyi yaklaşık 2 birim oranında canlandıran... Buna baktığımızda, diğer sektörlerle mukayese ettiğimizde turizm sektörünün direkt ekonomiye etkisi açısından son derece önemli bir değer olduğunu görüyoruz. Ayrıca, turizm gelirlerinin yüzde 10 artışı da toplum refahını yüzde 9 oranında artırıyor. Yani sadece ekonomiye verdiği destekle birlikte, aslında gelirlerinin toplumun geniş kesimine yansımaları açısından da sosyal açıdan da yani ülkenin sosyolojisi açısından da son derece önemli bir oran. Yine, turizm gelirleri yüzde 10 artınca çalışanlara yapılan ödemeler de yaklaşık yüzde 4 oranında artırılıyor. Bu da kazanımların eşit paylaşılması, emek verenlerin turizm gelirlerinden eşit oranda faydalanması açısından önemli. Dünya turizminde 400 milyona yakın insana iş sağlayan bir sektör, aynı zamanda global istihdamda da yüzde 9'a yakın bir destek sağlıyor. Zaman zaman dünyada da ülkemize de finansal hizmetler, ulaşım ve imalat sektörünün büyüme hızlarıyla rekabet edecek ve zaman zaman onları geride bırakacak önemli bir sektör.

Türkiye'ye gelince bir defa Türkiye Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayınlanan ve 90 gösterge kullanılarak hazırlanan Seyahat ve Turizm Rekabetçilik Endeksi'nde, bu verilere göre, 141 ülke arasında 44'üncü sırada yer almakta; bizim açımızdan çok önemli olan bir durum. Küresel Kaynaklar Kategorisi'nde de 141 ülke arasında 16'ncı sırada. İşte kültürel varlıklarının tarihi, bölgelerin tescili, kültürel varlıklarının ve ören yerlerinin zenginliği açısından dünyada son derece önemli bir potansiyele sahibiz. Yine Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün verilerine göre de -hâlâ da devam ediyor bu, pandemiden sonra da devam ediyor, büyük bir hızla artıyor- ziyaretçi artış hızı küresel ortalamanın çok üzerinde seyrediyor ülkemizde.

İstanbul özelinde girmek isterim. Sayın Bakanım, sizin çok emeğiniz oldu, özellikle İstanbul Havalimanı'yla ilgili. Şimdi, kart harcamaları, turizm harcamalarına göre varış noktası Küresel Şehirler Endeksi'nde 5'inci sıradayken şu anda 4'üncü sırada. İstanbul Havalimanı'nın ulaşımına açılması, hizmete girmesiyle 5'inci sıradan 4'üncü sıraya çıkması, yükselmesi son derece önemli İstanbul açısından. Yine Tripadvisor seyahatçilerinin tercihlerine göre belirlenen listeler arasında dünyada en çok tercih edilen 3'üncü varış noktası; şüphesiz İstanbul Havalimanı'yla yine destekli bir netice bu. Bir de uluslararası bağlantı skoruna göre de dünyanın en önemli 5'inci küresel merkezi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunları niçin anlattık? Yani turizm, kendimize ait değerlerin, kültürel değerlerin veya bizden önceki coğrafyaya ait kültürel değerlerin tanıtılması, dünyanın değişik bölgelerinden, değişik yerlerinden gelen insanlara başta ülkemizin şu anda yaşayan insanların tanıtılması ve bu birikimlerinin tanıtılması açısından son derece önemli. Turist rehberlerimiz, bu değerlerin tanıtılmasıyla birlikte aslında bizim temsilcilerimiz yani yurt dışından geldiğinde, havaalanında iner inmez, otobüslerine bindiklerinde karşılaştıkları yerel ilk insanlar, ben bu açıdan son derece önemsiyorum. Ülkemizle ilgili ilk intibaların oluşması açısından turizm rehberlerinin önemli bir fonksiyon icra ettiklerini düşünüyoruz.

Şimdi, bu 1'inci madde söz konusu olduğunda değerli arkadaşlarımızın hemen hemen hepsinin üzerinde hassasiyetle durduğu, bu sınav meselesi. Yabancı dille turist rehberliği mesleğini icra edebilmek için gerekli olan yabancı dil yeterlilik belgesinin geçerlilik süresindeki sınırlamanın biz de uygun olmadığını düşünüyoruz yani istişare neticesinde, arkadaşlarımızla ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve rehberlerimizle yaptığımız çalışmalar neticesinde. Dolayısıyla bununla ilgili, mevcut teklifimizin çerçeve 1'inci maddesiyle değiştirilen 6326 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (5)'inci ve (6)'ncı fıkrasının madde metninden çıkarılmasının; bundan sonra gündem olacak yine aynı konuyla ilgili, sınavla ilgili, 9'uncu maddeyle 6326 sayılı Kanun'a eklenen geçici 5'inci maddenin ilk cümlesinin başında yer alan "Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla turist rehberliği ruhsatnamesine sahip olan turist rehberleri ile" ibaresinin, yine aynı cümle içinde bulunan "bu maddeyi

ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç beş yıl içinde” ibaresinin ve son cümlesinin madde metninden çıkarılmasının; en son yine bununla ilgili -bir daha, her defasında söz almamak için genel olarak söylüyorum- yine bu sınavla ilgili, 10’uncu maddeyle eklenen geçici 6’ncı maddenin ikinci cümlesinde yer alan “mesleğe kabul edildikleri tarihten itibaren en geç beş yıl içerisinde” ibaresinin ve maddenin son cümlesinin madde metninden çıkarılmasının uygun olduğunu düşünüyoruz Sayın Başkanım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Vekilim, 11’inci maddeyle ilgili bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Maddeye geldiğimizde onu da...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Madde sırasına göre, inşallah, geldiğinde onları konuşuruz.

Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Peki, teşekkür ederiz.

Madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri okutup oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

George Aslan

Mardin

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Mevcut yasada, bir kişinin turist rehberliği yapabilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığının gözetim ve denetimi altında yapılacak yabancı dil sınavında başarılı olması ya da yönetmelikte belirtilen yabancı dil yeterlilik belgelerinden birine sahip olması gerekmektedir. Getirilen düzenlemeyle rehberlik bölümü okuyan ancak yabancı dil sınavını geçemeyenlerin de rehberlik yapmalarının önü açılmaktadır ki bu da “Türkçe Rehberlik” adı altında rehberlerin ucuza çalıştırılma riskini doğuracaktır. Oysaki hâlihazırda profesyonel turist rehberliği mesleğini icra eden 13.372 rehber yabancı dilin yanı sıra Türkçe rehberlik yapma hakkına da sahiptir.

Mevcut maddeyle getirilmek istenen diğer bir düzenleme de turist rehberleri için yabancı dil yeterlilik belgesinin beş yılda bir yenilenmesidir. Bir yandan yabancı dil bilmeyen kişilere rehberlik yapma izni ya da yetkisi verilirken öte yandan yabancı dil bilen rehberlerin beş yılda bir yabancı dil sınavına tabi tutulması sorunlu bir yaklaşımdır.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 1’inci maddesiyle değiştirilen 6326 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin (5)’inci ve (6)’ncı fıkralarının madde metninden çıkarılmasını ve diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Demir

İstanbul

Vehbi Koç

Trabzon

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yabancı dilde turist rehberliği mesleğini icra edebilmek için gerekli olan yabancı dil yeterlilik belgesinin geçerlilik süresindeki sınırlama kaldırılmaktadır.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilen 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (4)'üncü fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını ve madde metninin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.
14/2/2024

Ersin Beyaz

İstanbul

Yavuz Aydın

Trabzon

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle, arkeoloji ve sanat tarihi bölümü mezunlarına ayrı bir eğitim almaksızın yüz saatlik bir kurstan sonra rehber olabilmek hakkı tanınmaktadır. Turist rehberlerinin ülkemiz açısından stratejik önemine binaen alınacak eğitimler ve bu bölüm mezunlarının mesleki kapasitesi göz ardı edilerek arkeoloji ve sanat tarihi mezunlarını belirli bir saat eğitime tabi tutularak rehber olmalarını sağlamak meslek mensuplarını dışarıda bırakan bir meslek kanunu anlayışı ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla bu durum, turist rehberliği bölümlerinin varlık nedenini sorguya açık hâle getirmektedir. Önergemizle turist rehberliği bölümü mezunlarının devamlılığı sağlanacak ve meslek mensuplarının istihdam alanlarının daraltılması riski ortadan kaldırılacaktır.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 6326 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meslek, sadece çalışma kartında belirtilen yabancı dillerde, turist rehberinin Türkçe turist rehberi olması ya da tura katılanların Türkçe bilmeleri ve talep etmeleri halinde ise Türkçe olarak hukuka ve meslek etik ilkelerine uygun olarak icra edilir.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Madde üzerinde görüş bildirmek isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 6326 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere” ibaresi çıkarılmış, bu bende aşağıdaki alt bent ile (ç) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“10) Bu Kanunun 7 nci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen fiilin beş yıl içinde iki kez işlenmesi.”

“7) Bu Kanunun 7 nci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen fiilin beş yıl içinde üç kez işlenmesi.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 3’üncü maddeyle ilgili görüş sunmak isteyen var mı? Yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler.... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeye geçiyoruz.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 6326 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiş, mevcut ikinci fıkrada yer alan “taban ücret tarifesinde belirlenen ücretin” ibaresi “Bakanlık tarafından belirlenerek ilan edilen ücretlerin” şeklinde, “Taban ücret” ibaresi “Bu ücretlerin” şeklinde değiştirilmiştir.

“(2) Mesleğin Türkçe olarak icra edilmesi halinde, ücretler bu maddenin birinci fıkrası kapsamında belirlenen taban ücretin yüzde yetmişinden az olmamak üzere Bakanlık tarafından belirlenir ve ilan edilir.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 4’üncü maddeyle ilgili görüş bildirmek isteyen var mı?

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 6326 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ve durum en geç üç gün içinde Cumhuriyet savcılığına bildirilir” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(5) Ruhsatname sahibi olmadan rehberlik hizmetinde bulunulamaz, bulunanlar hakkında hizmet verilen kişi sayısı ve bölgenin özellikleri dikkate alınarak ilgili mülki idare amiri tarafından yirmibeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

“(6) Turist rehberliği hizmetinin verilmesi sırasında, bu hizmeti alanların bilgisi ve onayı dışında alışveriş amaçlı belirli bir işletmeye gönderilmeleri karşılığında kendisine veya yönlendireceği kişiye herhangi bir menfaat temin eden turist rehberleri hakkında ilgili mülki idare amiri tarafından yirmibeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 5’inci maddeyle ilgili görüş sunmak isteyen var mı?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sururi Bey, buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Mülki amirlere verilen bu yetkinin kullanılmasında esas alınacak olan “kişi sayısı” ve “bölgenin özellikleri” muğlak ifadeler olmaktadır Sayın Başkan. Bu uygulamada örneğin Nevşehir ve Niğde illerinde -ki her ikisi de Kapadokya bölgesinde ve aynı koşulları içeren bir durumda- birbirinden farklı cezaların uygulanması söz konusu olabilecektir. Bu tür düzenlemelerde amacın açıkça ortaya konulması ve tespiti iyi düşünülmelidir. Yıllardan bu yana söylencesi süregelen bu tarz komisyon veya benzeri isimler altındaki ödemelerin nasıl takip ve tespit

edeceğine dair somut kriterler ortaya konulmalıdır. Söz konusu uygulamaların sektörün hassasiyetleri de göz önünde bulundurularak, suçüstü vesairesinin kolluk marifetiyle mi yapılması öngörülmektedir bu maddede? Onu sormak istiyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, söz konusu mülki idareler tarafından verilecek cezalara maruz kalmamaları açısından, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öğrencilerinin öğretmenleri refakatinde katıldıkları gezilerde öğretmenleri tarafından bilgilendirilmelerine olanak sağlaması açısından, bizim çerçeve 5'inci maddeyle, 6326 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının sonunda "Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumlar tarafından öğrencilere yönelik olarak öğretmen refakatinde ve ticari amaç gözetilmeksizin yapılan geziler bu Kanun kapsamı dışındadır." cümlesinin olmasında fayda olduğunu düşünüyoruz.

Heyetimize arz ediyoruz.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 5'inci maddede bir önerge vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

““MADDE 5 – 6326 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “ve durum en geç üç gün içinde Cumhuriyet savcılığına bildirilir” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumlar tarafından öğrencilere yönelik olarak öğretmen refakatinde ve ticari amaç gözetilmeksizin yapılan geziler bu Kanun kapsamı dışındadır.”

“(5) Ruhsatname sahibi olmadan rehberlik hizmetinde bulunulamaz, bulunanlar hakkında hizmet verilen kişi sayısı ve bölgenin özellikleri dikkate alınarak ilgili mülki idare amiri tarafından yirmibeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

“(6) Turist rehberliği hizmetinin verilmesi sırasında, bu hizmeti alanların bilgisi ve onayı dışında alışveriş amaçlı belirli bir işletmeye gönderilmeleri karşılığında kendisine veya yönlendireceği kişiye herhangi bir menfaat temin eden turist rehberleri hakkında ilgili mülki idare amiri tarafından yirmibeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.””

Seda Sarıbaş

Mustafa Demir

Aydın

İstanbul

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öğrencilerinin öğretmenleri refakatinde katıldıkları gezilerde öğretmenleri tarafından bilgilendirilebilmelerine olanak sağlanmaktadır.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir

5'inci maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeye geçiyoruz.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 6326 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 9- (1) Bakanlık, meslek kuruluşlarının ve iştiraklerinin her türlü iş, işlem, faaliyet ve hesaplarını müfettişler ve kontrolörler aracılığıyla gerektiğinde ve en geç üç yılda bir zorunlu olarak denetleme yetkisini haizdir. Meslek kuruluşları denetim esnasında her türlü bilgiyi vermek ve belgeyi göstermekle yükümlüdür.

(2) Meslek kuruluşlarının organ üyeleri ile personeli, görevlerini yerine getirirken görevleriyle ilgili suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden, meslek kuruluşlarının paralarıyla para hükmündeki evrak, senet ve sair varlıkları ile muhasebe ve muamelata ilişkin her çeşit defter ve evrak ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılırlar.

(3) Birinci fıkrada belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen veya ikinci fıkrada belirtilen suçlardan dolayı haklarında kovuşturmaya başlanan ya da yapılan denetim bakımından görevi başında kalması sakıncalı görülen meslek kuruluşlarının personeli Bakanlık müfettişinin teklifi üzerine üç ay süre ile Bakanlık tarafından geçici olarak görevden uzaklaştırılabilir. Gerekli görülmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere bu süre Bakanlık tarafından üç ay daha uzatılabilir. Görevden uzaklaştırılan personele, uzaklaştırma süresi boyunca yapılacak ödemelerin üçte ikisi ödenir.

(4) Bu madde kapsamında görevden uzaklaştırılanlar; denetim sırasında veya denetimin tamamlanmasından sonra Bakanlık kararıyla veya haklarında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği ya da mahkûmiyetlerine karar verilmediği takdirde görevlerine dönerler. Görevine iade edilenlerin uzaklaştırma süresi boyunca mahrum kaldığı ödentileri, kanuni faizleri ile birlikte istihdam edildikleri meslek kuruluşu tarafından ödenir.

(5) Milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, birliklerin ve turist rehberleri odalarının organları Bakanlık tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içinde görevli hakimın onayına sunulur. Hakim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

(6) Bakanlık, bu madde kapsamında açılan davaları katılan sıfatıyla takip edebilir.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 6'ncı maddeyle ilgili görüş bildirmek isteyen?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Sururi Bey, buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Anayasa'mızın 135'inci maddesinde düzenlenmiş genel ve soyut bir düzenlemedir. Kamu kurumu niteliğini haiz bir meslek kuruluşunun seçimle göreve gelen organlarının genel hükümlerine atıfla görevden alınabilmesi demokratik hukuk devleti ilkelerini zorlar niteliktedir Sayın Başkan. Bu koşulların Anayasa'mızda yazan metinden daha açık ve belirli bir hâle getirilmesi hem hukuki hem de kanuni açıdan önemlidir.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Madde sorunludur, Anayasa'ya da aykırıdır. Anayasa madde 36'daki adil yargılanma hakkına aykırı olan kanun teklifinin (3), (4), (5)'inci fıkralarıyla bir kamu kurumu olmayan meslek kuruluşları organlarının yargı kararı olmaksızın, Bakanlık takdiriyle görevden uzaklaştırılmaları sorunludur. Madde, dernek kurma ve örgütlenme özgürlüğüne de aykırılık içermektedir. “Göreve iade edilenlerin

mahrum kaldığı ödentileri ise Bakanlık tarafından değil, istihdam edildikleri meslek kuruluşunca kanuni faiziyle birlikte ödenecektir.” diyor. Bu geri ödemenin reel enflasyon karşısında düşük kalan kanuni faizi yerine en yüksek işletme faizi olarak ödenmesi daha doğru olacaktır. Eklenen (5)’inci ve Anayasa’ya aykırı fıkra ile, yargı kararı olmaksızın, soyut ve belirsizlikten uzak bir düzenlemeyle, birlik ve rehber odalarının organları faaliyetten menedilecek. “Milli güvenliğinin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamasının gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, birliklerin ve turist rehberleri odalarının organları Bakanlık tarafından faaliyetten men edilebilir.” diyor.

Sayın Başkanım, yargı kararı olmadan, sadece Bakanlığın müfettişlerinin verdiği kararlar, seçilmiş bir organı eğer görevden alırsanız bu Anayasa’ya aykırıdır. Bu madde geçerse de Cumhuriyet Halk Partisi olarak Anayasa Mahkemesine götüreceğiz.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Bakanlığın verdiği kararların hepsi yargı denetimine tabidir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Nadir Bey, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; tekrar saygılar sunuyorum.

Sayın Vekilimizin söylediği gibi seçilmiş bir meslek örgütünün üyelerini görevden alma gibi bir yetkisi yok Bakanlığın. Kanun metnine bakılırsa burada çalışanlar ve seçimle gelenler ayrımı var. Çalışanlarla ilgili müfettişler soruşturmada bir suç unsuru, bir tehlike gördüğünde görevden alma değil, görevden uzaklaştırma var. Sonrasında zaten, biraz önce de ifade ettiğiniz gibi, onun dönüş prosedürleri var. Seçilmiş organlarla ilgili olarak da böyle bir öneri olduğunda iki gün içerisinde yetkili mahkemenin kararıyla bu ancak kesinleşiyor. Dolayısıyla, seçilmiş bir organa -ki sizin de ifade ettiğiniz gibi- bununla ilgili olarak Türkiye Odalar Birliğinin seçilmiş organlarına ilişkin Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar var. Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karar dikkate alınarak, bununla ilgili teknik destekler verilerek sayın vekillerimiz tarafından kanun bu metniyle hazırlanmıştır. Dolayısıyla o anlamda hukuki bir sıkıntı yoktur.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeye geçiyoruz.

MADDE 7- 6326 sayılı Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 12- (1) Turist rehberliği niteliğindeki hizmet, faaliyet ve bunlara yönelik sözleşmeler, turist rehberlerinin disiplin, sicil ve çalışma kartlarına ilişkin hususlar ile meslekte uzmanlığa yönelik kurs, seminer ve eğitim programları birlik tarafından çıkarılan yönetmelik ile düzenlenir.”

“(2) Bakanlığın meslek kuruluşları üzerindeki idari ve mali denetimine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunla Bakanlığa verilen yetki ve görevlere ilişkin hükümlerin uygulanmasına dair hususlar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 7’nci maddeyle ilgili görüş sunmak isteyen?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Buyurun Sururi Bey.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan, meslek örgütü açısından üyelerin disiplin ve sicil işlemlerinin yönetmelikle değil, açıkça kanun hükümleriyle düzenlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 8- 6326 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Rehberlik kimlik kartının ruhsatname ile değiştirilmesi

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında rehberlik kimlik kartını ruhsatname ile değiştirmeyenlerin rehberlik kimlik kartları, Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (e) ve (f) bentlerindeki koşulları taşımaları ve bu Kanuna göre kurulan ilgili odaya kaydolmaları şartıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde başvurmaları halinde ruhsatname ile değiştirilir. Bakanlık tarafından bu süre bir yıl uzatılabilir.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 8’inci maddeyle ilgili görüş sunmak isteyen var mı?

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeye geçiyoruz.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 6326 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Yabancı dil yeterliliği bakımından saklı tutulan haklar

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihi itibariyle turist rehberliği ruhsatnamesine sahip olan turist rehberleri ile geçici 4 üncü madde kapsamında rehberlik kimlik kartını ruhsatname ile değiştirenlerin, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç beş yıl içinde bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen belgeyi getirmeleri zorunludur. Aksi takdirde Türkçe turist rehberi olarak mesleklerini icra edebilirler. Yabancı dil yeterliliğini belgelemeleri hâlinde ise çalışma kartı olarak, yeniden başarılı oldukları dilde mesleklerini icra edebilirler. Bu madde kapsamında yabancı dil yeterliliklerini belgeleyenler hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası uygulanır.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 9’uncu maddeyle ilgili görüş sunmak isteyen?

Buyurun Hüseyin Bey.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Madde her ne kadar birlikle ilgili Bakanlığın hangi yönetmelikleri çıkarabileceği hususuna açıklık getirirse de mevcut kanundaki sorunu gidermemektedir. Meslek örgütü açısından üyelerin disiplin ve sicil işlemleri yönetmelikle değil, açıkça kanun hükmüyle düzenlenmelidir.

Madde, disiplin ve ceza hükümlerinin kanunla düzenleneceği içerikli yazılmalı, alt mevzuata bırakılmalıdır diye düşünüyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 9’uncu maddeyle ilgili 2 önerge vardır, ilk önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

George Aslan

Mardin

Gerekçe:

Belirli sürelerle sınava tabi tutulan başka meslek grubu olmadığı hâlde turist rehberliği mesleğini icra etme hakkını kazanmış rehberlerin belirli aralıklarla sınava tabi tutulmaları, kazanılmış haklar ve fırsat eşitliği bakımından sorun teşkil etmektedir.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 9'uncu maddesiyle 6326 sayılı Kanun'a eklenen geçici 5'inci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Yabancı dil yeterliliği bakımından saklı tutulan haklar

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanunun Geçici 4 üncü madde kapsamında rehberlik kimlik kartını ruhsatname ile değiştirenlerin, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen belgeyi getirmeleri zorunludur. Aksi takdirde Türkçe turist rehberi olarak mesleklerini icra edebilirler. Yabancı dil yeterliliğini belgelemeleri hâlinde ise çalışma kartı olarak, yeniden başarılı oldukları dilde mesleklerini icra edebilirler.”

Vehbi Koç

Trabzon

Mustafa Demir

İstanbul

Gerekçe:

Çerçeve 1'inci maddede önerilen değişikliğe uygun şekilde, turist rehberliği ruhsatnamesine sahip olan mevcut turist rehberlerinin yabancı dil yeterliliklerini yeniden belgelendirmelerine ilişkin düzenleme kaldırılmaktadır. Ayrıca 6326 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesi kapsamında rehberlik kimlik kartını ruhsatnameyle değiştirenlerin yabancı dil yeterliliklerini belgelemeleri için tanınan beş yıllık süre kaldırılmaktadır. Bu kişilerin yabancı dil yeterliliklerini ruhsatname başvuruları sırasında belgelemeleri hâlinde başarılı oldukları yabancı dilde, aksi takdirde Türkçe turist rehberi olmaları hususu düzenlenmektedir.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi önergeyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 6326 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Mesleğe yeniden kabul sınavı

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Bu Kanunun geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında Bakanlıkça yapılan sınava katılmayanlar ile sınavda başarısız olanlar bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde Bakanlığa başvurmaları, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentlerinde öngörülen koşulları taşımaları ve Bakanlık tarafından yapılan sınavda başarılı olmaları kaydıyla mesleğe kabul edilir. Bu madde kapsamında mesleğe kabul edilenlerin mesleğe kabul edildikleri tarihten itibaren en geç beş yıl içinde bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen belgeyi getirmeleri zorunludur. Aksi takdirde Türkçe turist rehberi olarak

mesleklerini icra edebilirler. Yabancı dil yeterliliğini belgelemeleri halinde ise çalışma kartı olarak, yeniden başarılı oldukları dilde mesleklerini icra edebilirler. Bu madde kapsamında yabancı dil yeterliliklerini belgeleyenler hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası uygulanır.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 10’uncu maddeyle ilgili görüş bildirmek isteyen?

10’uncu maddeyle ilgili 1 tane önerge vardır, okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 10’uncu maddesiyle 6326 sayılı Kanun’a eklenen geçici 6’ncı maddesinde yer alan “mesleğe kabul edildikleri tarihten itibaren en geç beş yıl içinde” ibaresinin ve maddenin son cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Vehbi Koç

Trabzon

Mustafa Demir

İstanbul

Gerekçe:

Çerçeve 1’inci maddede öngörülen değişikliğe uygun şekilde 6326 sayılı Kanun’un geçici 1’inci maddesinin (4)’üncü fıkrası kapsamında Bakanlıkça yapılacak sınavda başarılı olarak ruhsatname alan kişilerin yabancı dil yeterliliklerini belgelemeleri için tanınan beş yıllık süre kaldırılmaktadır. Bu kişilerin yabancı dil yeterliliklerini ruhsatname başvuruları sırasında belgelemeleri hâlinde başarılı oldukları yabancı dilde, aksi takdirde Türkçe turist rehberi olmaları hususu düzenlenmektedir.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11-14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Paket tur ve tur kapsamında, sadece ülkemizdeki müze ve ören yerlerine düzenleyecekleri gezilerdeki tanıtım hizmetini bu alanlarda turist rehberleri ile vermek.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 11’inci maddeyle ilgili söz almak isteyen?

Hüseyin Bey, buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri, Bakan Yardımcım; Cihan Bey aslında burada düşüncelerini çok güzel tarif etti, hepimiz dinledik. Aslında, bu madde -üzülerek söylüyorum- seyahat acentelerinin isteği doğrultusunda gelmiştir. Aslında, bu acentelerin bilmediği bir şey var değerli milletvekilleri; maliyeti 100 lira, biz 100 lira için 14 bin rehberi bir yere kilitliyoruz. Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcım; bu 11’inci maddeyi çekmemiz gerekiyor. Gerçekte, bu arkadaşlarımızın hepsini bir araya toplayıp sadece maliyeti 100 lira olan... Acenteleri memnun etmek için bu 11’inci maddeyi getiriyorsunuz. Elinizi vicdanınıza koyun arkadaşlar, gelen turistlere Türkiye’yi, ören yerlerini en iyi anlatan rehberlerdir. Eğer, şayet siz bu 11’inci maddeyi geçirirseniz 14 bin insanın ekmeğiyle oynayacaksınız ve göreceksiniz ki üniversitelerde o bölümü kimse tercih etmeyecek. O zaman o bölümleri niye açtık? İşte, diyoruz, Türkiye’nin dış açığının yüzde 99’unu turizm geliri kapatıyor. Hepimiz beraber konuşuyoruz, buradaki hiçbir milletvekili... Siyasi parti ne olursa olsun, CHP, İYİ

Parti, HDP, AK PARTİ, hepimiz, ülkenin geleceğini düşünüyorsak bu maddeyi çekmemiz lazım çünkü gelen turistlere, o yolda giderken dört saat boyunca, üç saat boyunca, altı saat boyunca, sekiz saat boyunca ülkeyi güzel anlatan, o bölgeyi en iyi anlatan rehberlerdir arkadaşlar. Biz geçen sene, Sayın Bakanım, 750 milyon dolar mı harcadık dışarıya, 250 milyon dolar mı? Reklam verdik değil mi? Daha fazla verdik değil mi? Peki, bu rehberlere, maliyeti acentelere sadece 100 lira mal olacak bir şekilde neden getirip de bu rehberlerin... 300, 700, 800 milyon dolar reklam parası veriyoruz yurt dışına ama kendi reklamımızı yapacak, kendi yöremizi tanıttacak, gittikleri yerde Türkiye'yi tanıttacak rehberlere de engel oluyoruz.

Bu yüzden, Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcım, Cihan Bey gerçekten güzel şeyler anlattı burada. Eğer vicdanımız varsa bu maddeyi çekmemiz lazım, eğer yoksa da yapacak bir şey yok. Bununla ilgili mücadelemize devam edeceğiz arkadaşlarla beraber.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU - Sururi Bey, buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Hüseyin Vekilime katılıyorum, 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde köklü bir değişiklik yapan bu maddeyle "seyahat acentelerinin paket turu ve turlarda turist rehberi bulundurma ve çalışma zorunlulukları "...sadece ülkemizdeki müze ve ören yerlerine düzenleyecekleri gezilerdeki tanıtım hizmetini bu alanlarda turist rehberleri ile vermek." ifadesiyle basite indirgenmiş ve sınırlandırılmıştır. Turist rehberliği mesleğini icra alanının büyük bir kısmının, seyahat acentelerinin de gerçekleştirdiği tur ve paket turu olduğu bilinmektedir. Bu düzenlemeyle aynı zamanda 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (1) bendinde yapılan turist rehberliği hizmet tanımı açısından da bu bağlamdan koparılmakta ve daraltılmaktadır. Bu kanun maddesinin değişikliğiyle başka bir kanunda yapılan düzenlemeye aykırı daraltıcı nitelikte düzenleme yapılmaktadır. Ben de burada 14 bin çalışan arkadaşımızın, bu mesleğin, bu mesleğe gönül veren arkadaşlarımızın bu maddeden dolayı mağdur kalacağını düşünüyorum ve maddenin çekilmesi taraftarıyım.

Bir şeyi daha hatırlatacağım: Unutulmasın ki bu arkadaşlarımız 6 Şubattaki depremde, yaşadığımız o acı depremde yurt dışından gelen bütün yabancı ekiplere rehberlik yaptılar. Onun için, bu madde hakikaten onların alanını kısıtlayacaktır, çekilmesi uygundur efendim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU - Ersin Bey, buyurun.

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – ““Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 10uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “a)Paket tur ve tur kapsamında, sadece ülkemizdeki müze ve ören yerlerine düzenleyecekleri gezilerdeki tanıtım hizmetini bu alanlarda turist rehberleri ile vermek.”” 1618 sayılı Seyahat Acentaları Kanunu'nun 10'uncu maddesinin mevcut hâline göre araç başına 1 rehber bulundurmak zorunludur. Her tur aracında 1 turist rehberi bulundurma zorunluluğunun kaldırılma hükmünün gerekçesinde ise “Esas amacı tarihî ve turistik yerlerin tanıtılması olmayan faaliyetler” ifadesi muğlak ve kötü kullanıma açık bir ifadedir. Rehberlerin sadece müze ve ören yerlerine hapsolma tehlikesini beraberinde getirmektedir.

Günümüzde turizm değişmiş, çöllerden kutuplara kadar hemen her türlü coğrafya turizm hareketlerine konu olmaya başlamış ve ülkeler bu potansiyellerini harekete geçirebilmek için çeşitli çareler üretme arayışı içine girmiştir. Tarihî ve turistik olmasa da her türlü doğal ve kültürel unsurun turizme konu edilebilmesi için de bir tur paketi içine alınması gerekmektedir. Turist rehberliği mesleğini sadece bilgi vermekle sınırlayan bir anlayış günümüz gerekçeleriyle örtüşmemektedir. Tur

araçlarında rehber zorunluluğunun kaldırılması ve rehberlerin müze ve ören yerlerine hapsedilmesi, yabancı tur operatörlerinin tur lideri olarak görevlendirdiği yabancı uyruklu personellerinin ülkemiz hakkında bilgi vermesi sorununu da beraberinde getirecektir. Böylesi bir durum, Ermeni sorunu veya Kıbrıs sorunu gibi hassas konularda Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turist rehberleri dışındaki kişilerin anlatım yapmasına izin vermek anlamına gelecektir. Gelin, iktidar muhalefet beraber bir ilke imza atalım, bu maddeyi geri çekelim, vicdanımızın sesini dinleyelim diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU - Teşekkür ederiz.

Buyurun Mustafa Bey.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, bu kanun maddelerini göz önünde bulundurduğumuzda en hassas maddelerden bir tanesi bu, 11'inci madde. Burada 14 bin turizm rehberini ilgilendiren bir kanun maddesi. Seyahat acentelerinin paket tur ve tur kapsamında turist rehberi bulundurma zorunluluğu olan alanlara -alanlar da sadece ören yerleri ve müzelerle sınırlandırılmış bir madde; Sayın Başkanım, heyetin düşüncelerini, fikirlerini arz ediyoruz- tescilli kültürel varlıklarının eklenmesiyle, daha önce de söylediğim gibi, kültürel kaynaklar açısından küresel endekse göre dünyada 16'ncı sırada olan ülkemizde bu şekilde yani kültürel varlıkların konunun içerisine katılması suretiyle turist rehberlerimizin endişelerinin giderilmiş olduğunu ümit ediyoruz.

Biz burada iki türlü düşünüyoruz; bir: Turist rehberlerimiz şüphesiz çok kıymetlidirler; daha önce de söylediğimiz gibi, ülkemizin tanıtılması açısından ayağımıza kadar gelmiş misafirlerimize en iyi şekilde bizi tanıtan gönüllü insanlarımız, gönüllü reklamcılarımız ve kendi insanlarımız. İkincisi: Gelen insanların gerçekten ülkemizle ilgili, ülkemizin değerleri, kültürel birikimiyle ilgili birinci ağızdan en değerli bilgilerinin alınmasına katkıda bulunmaktadır. İki türlü, hem ülkemizin değerleri hem rehberlerimizin menfaatleri açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Ben kültürel varlıkların da özellikle sivil mimari örneklerin dâhil olduğu... Yani düşünün, ibadethaneler, medreseler, tarihî birikimi olan altyapılar, sivil mimarlık örnekleri, bunları kattığımızda neredeyse ülkemizde turist rehberi olmadan adım atacak bir yerleri olmayacak. Dolayısıyla, her alanda, her zeminde, her ziyaretlerinde turist rehberi bulundurma zorunluluğunu bu şekilde talepler doğrultusunda düzenlemiş oluyoruz.

Ben, heyete bu düşüncelerin görüşülmesi açısından arz ediyorum,

Teşekkür ederim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım, izin verirsenez bir ekleme yapmak istiyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU - Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Vekilim, sizin dediğiniz şekilde olsa sorunu çözümüyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, hepimizin cebinden çıkan parayla yurt dışına 700-750 milyon dolar para harcıyoruz. Şöyle bir şey var: Her şey sistem dâhilinde. Zaten gelen turistlerin yüzde 60-70'i otelden dışarı çıkmıyor. Gidiyorlar otele, yirmi dört saat yemek yiyorlar, geziyorlar. Şu an bu arkadaşların düzenlediği turlarda ekonomik durumu iyi olan turistler geziyor bu ören yerlerini ve bunları gezerken bu insanların çevrelerine, ciddi derecede yurt dışında da komşularına anlatacağı pozisyonların iyi anlatılması gerekiyor. Biz bir tarafta 750 milyon dolar para harcıyoruz Türkiye'nin reklamı için, bir tarafta 14 bin insanın Türkiye'yi anlatacak... Demin işte "670 dolardan 1.000 dolara çıkardı." demişti

Sayın Bakan Yardımcım, doğrudur. Şimdi, kalite arttırmak için bizim ihtiyacımız var bu rehberlere, ülkeyi gelen turistlere anlatmak için ihtiyacımız var. O yüzden, bu sorunu, bu maddeyi geri çekersek... Biz hem turizmin gelişmesini istiyoruz hem de engel olmasını istiyoruz arkadaşlar. Zaten acenteler, evet, bu işin üzerinde maliyeti düşürmek için uğraşıyorlar. Bu işin maliyeti 100 lira arkadaşlar ya, samimi söylüyorum, 100 lira. 100 lira maliyet binecek diye 14 bin insanın ekmeğine engel oluyoruz, 14 bin kişinin ülkeyi güzel anlatmasına, bölgesel olarak anlatmasına engel oluyoruz. Bunu yaparsak biz nasıl turizmi geliştireceğiz, gelen müşteriyi nasıl mutlu edeceğiz, nasıl mutlu göndereceğiz? Gidecek, komşusuna anlatacak, arkadaşına anlatacak, ülkesine anlatacak. Biz gerçekten kendi ayağımıza sıkıyoruz arkadaşlar.

Elinizi vicdanınıza koyun Sayın Başkanım, bu maddeyi geri çekelim. Eğer çekmediğimiz takdirde -samimiyetimle söylüyorum- bundan sonra göreceksiniz... Yani ne yapacak, otobüse mi binecek, dört saat yürüyecek, oradaki hostes mi anlatacak? Yani maliyeti yok acentelere. Bu kadar, bu acentelerin her dediğini yapmamamız lazım arkadaşlar.

Bu konuda, bu maddenin geri çekilmesini istiyoruz, rica ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU - Buyurun Sururi Bey.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan, ben de sayın vekilime katılıyorum, sayın vekilimize de katılıyorum yani genişletmeyle ilgili, ülkemizin görülecek yerleriyle ilgili çok büyük bir kaynağa sahibiz biz.

Biraz önce Sayın Bakan Yardımcımız, diğer ülkelerde rehber bulundurma zorunluluğuyla ilgili, birçok ülkeyle ilgili bize bütün detaylar geldi; bulundurma olanlar da var, olmayanlar var. Ama bizdeki coğrafi yapıdan kaynaklanan, geçmişteki tarihî yapımızdan, geçmişimizden kaynaklanan bir zenginlik var. Bu zenginliği de koskoca 82-83 milyonluk ülkede 14 bin kişi icra ediyor ve bu zamana kadar çok güzel bir şekilde icra ettiler. Onların istediği tek bir şey var Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcım; onların istediği, diyor ki: “Ben -Sayın Bakanımızın da emekleriyle- İstanbul Havalimanı’ndan, oraya inmiş, o güzel havalimanına inmiş Amerikalı kabileyi alacağım, İstanbul Ayasofya, Topkapı, Tarihî Yarımada’ya -siz bu işi çok yakından biliyorsunuz, sizin kendi bölgenizde- oraya getireceğim, gezdireceğim, sorumluluk bende.” “Oradan alacağım, Bursa’ya götüreceğim, orada camiye göstereceğim. Oradan Eskişehir’e götüreceğim ama sorumluluk bende.” diyor.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Şöyle: Almasında bir engel yok da zorunluluğu kaldırıyor yasada. Almasında bir engel yok yani dediğiniz işi yapmakta.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Değil, olmuyor, o zaman acentelerle çelişirler Sayın Başkanım. Siz de biliyorsunuz bu işi, siz de yaptınız, Ulaştırma Bakanlığı yaptınız, ikiniz de koordineli çalıştınız, iki Bakanımızın da bu konudaki emeklerine saygı gösteriyoruz. Sayın Başkanım da belediye başkanlığı yaptığı durumda... Yani ekmek paramız bizim, onların da ekmek parası. Onlar sadece diyor ki: “Biz bunu burada icra edelim, yapalım.” Niye kısıtlıyoruz ya? Yani hadi maddeyi çektik çekmedik tartışılıyor da yani kısıtlama getirmeyelim onlara yani onlar o işlerini yapsınlar, icra etsinler ve ülkeyi tanıtsınlar.

Sayın Bakanım, size soruyorum: Geldi, İstanbul’dan çıktı, 40 kişilik Amerikan grubunu aldı, bilim heyeti; tıp doktorları geliyor, mühendisler geliyor -uzaya gidiyoruz, biliyorsunuz- geldi heyet, İstanbul’dan çıktı, Bursa’ya giderken Orhangazi Köprüsü’ne geldiğinde lastik patladı. Hadi bakalım anlatın, hadi bakalım şoför anlatsın. Nerede duracak?

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Rehber alsaydı o zaman, ne diyecek?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Hayır, işte, burada rehber olacak ve o profesyonel kokartlı rehber, orada duracak, o lastik patlama sürecinde o bölgedeki köprüyü anlatacak, bu köprünün nasıl yapıldığını anlatacak, oraya nasıl geldiğini anlatacak. Yani lütfen bu konuda arkadaşlarımıza destek olun.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Nadir Bey, siz bu konuda açıklama yapar mısınız?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; tabii, bu husus, herhâlde bugünkü bu yasanın en çok tartışılan hususlarından bir tanesi. Şimdi, Sayın Hüseyin Yıldız Vekilim acentelerin isteği yerine getiriliyormuş gibi sundu; öyle bir durum yok. Bizim bu yasadaki meseleye bakış açımız tamamen -az önce söylediğimiz gibi- Türkiye’nin turizmdeki hedeflerine ulaşmak için yapılanmış olduğu durumla ilgili, ki yarın seyahat acenteleriyle ilgili yasa geldiği zaman daha fazlasıyla “Bu acenteleri öldürüyorsunuz, iş yapamaz hâle getireceksiniz, şöyle yapacaksınız.” diye -ben şimdiden söyleyeyim Sayın Vekilim- o cümleleri kuracaksınız.

Şimdi, tabii, turizm meselesi -Mustafa Demir Vekilimiz de çok güzel izah ettiler- ülkemiz için son derece stratejik, önemli bir sektör. Tüm dünya bizim rakibimiz, aynı zamanda tüm dünya bizim müşterimiz. Dünyayla da rekabet edebilmek, bu geliştığımız merhalelerde elde etmek açısından biz yani seyahat acentelerinin veya rehberlerin veya otelcilerin veya şunun, meslek paydaşlarımızın -ki hepsi çok değerli hizmetler sunuyorlar- kendi alanlarıyla ilgili kullanmış olduğu, geçmişten günümüze gelen, kısmen imtiyaz dediğim alanlarla ilgili olarak -haklı olarak onun mücadelesini veriyorlar ama- biz bunu tam rekabet koşulları içerisinde, kendi rekabet gücümüzü 44’üncü sıralardan 3’üncü, 5’inci sıralara getirebilmek adına, dünyadaki uygulamalar neyse, dünyadaki standartlar neyse acenteler için de oteller için de rehberlerimiz için de bunu yapmak istiyoruz. Elbette bunu yaparken de müşteri memnuniyeti son derece önemli. Otellerimiz de acentelerimiz de rehberlerimiz de hizmet ettiği kesimlere müşteri memnuniyetini ne kadar çok sunarlarsa o kadar daha güçlü dönüşler olacaktır diyoruz. Yani dünyanın gelişmiş turizm ülkelerinde araçlarda böyle bir mecburiyet yok. Sayın vekilimizin önergesinde de sunulduğu gibi, tescilli kültürel varlıklar, alanlar da olduğu zaman, kültür turları, inanç turları, tarih turları... Neredeyse işte, İstanbul Tarihî Yarımada, Kapadokya’nın tamamı, Pamukkale gibi Türkiye’nin en önemli turizm merkezlerinde, araçlarda değil ama bu alanlarda turist rehberleri bulunacağı için, araçlar dışındaki kısımda çok öyle bir mecburiyetten kaldırma durumu da söz konusu olmayacağı için, biz araçlarda, dünyadaki uygulamalara da bağlı olarak, zorunluluğun değil ihtiyariliğin olması kanaatindeyiz.

Saygılar sunarım.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkanım, bir söz daha istiyorum.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Bakanım, doğru diyorsunuz. Bir kere, bu bizim hizmet kalitemizi artırır. Rehberlerimizin verdiği hizmet, o kalitedeki ülkemizi görmeye özellikle kültür ve tarihî yer için gelen misafire verilen hizmet kalitesine, otellerin verdiği hizmetlerin kalitesine ektir. O zaman yarın “her şey dâhil”i de tartışmaya başlamalıyız. Dünyada “her şey dâhil” de yok. “Her şey dâhil” Türkiye’de uygulandığı gibi yok. O zaman yarın onu da tartışmamız lazım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN –Tartışırız, tartışmaktan kaçtığımız yok, elbette tartışacağız.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Onu zaten isteyeceğiz, tartışacağız. Doğru mu? Onun için dünyada o yok, bu değil. Bizim kendi servis kalitemiz, hizmet kalitemiz ve ülkemizin varlıkları, tarihî varlıkları, geçmişi var. Bunları da anlatacak işin ehli, profesyonel rehber arkadaşlarımız var ve bu

belgeyi Bakanlıktan almışlar. Ondan dolayı bunlar, o hizmetler... Ha, bundan sonrası için sınırlama koyabilirsiniz ama dersiniz ki: İşte, 14 bin arkadaşımız var, bunlardan yararlanıyor. Bir sınıflandırma belki yapabiliriz ama bu arkadaşlarımızı lütfen önümüzdeki... Hele hele 70 milyonları, 60 milyonları, 100 milyonları hesap ettiğimizde ya da Çinli, Uzak Doğu'dan gelecek misafirlerimizi hesap ettiğimizde hakikaten büyük bir potansiyel var. Bakın, onlara bir şey demiyoruz ama lütfen bu hizmeti verecek olan arkadaşlarımızı, yeni gelen arkadaşlarımızla, tecrübeleriyle birleştirelim, bu arkadaşları bu hizmetlerinden mahrum etmeyelim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şimdi, Sayın Bakanım dedi ki: “Diğer Avrupa ülkelerinde yok.” Arkadaşlar, ben geçen sene İspanya'ya gittim, ucuz olsun diye turla gittim, gittik, bizi havaalanında karşıladılar, götürdüler otele, ondan sonra program yaptılar. Her gittiğimiz yerde bir rehber vardı arkadaşlar. Diğer Avrupa ülkelerinde sadece Almanya'da olabilir, onlar da bölgesel -Naci Bey anlatmıştı- olabilir. Fransa'ya gidiyorsun, yine var.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – “Zorunlu değil” dedim, “yok” demedim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Bakanım, bak, gerçekten sizi seviyoruz, gerçekten turizmle ilgili çok katkılarınız var. Biz iktidara gelseydik yine senin o şeyini devam ettirecektik, onu da söyleyeyim. Gerçekten katkılarının çok yüksek. Bürokat olarak, Bakan Yardımcısı olarak dokuz yıldır izlediğimizde çok katkılarının var ama Sayın Başkanım, tekrar ediyorum, buradaki ekmek yiyen 14 bin rehber ülke için faydalı. Yani ülkeyi...

Arkadaşlar, acenteciler gidiyor, yurt dışında otelini tanıtıyor, ülkeyi tanıtıyor, milyonlarca dolar para veriyoruz ama buraya geldikten sonra önemli olan o insanları memnun etmek, doğru şeyler anlatmak, ülkemizi onlara anlatmak. Gelmiş buraya turist, biz onlara Türkiye'yi anlatacağız, bölgeleri onlara anlatacağız, Çanakkale'yi anlatacağız, Bursa'yı anlatacağız, İstanbul'u anlatacağız. Ya elimizde böyle doneler varken sadece acentelere 100 liraya, 200 liraya mal olacak diye bu kadar Türkiye'nin geleceğini yok edemeyiz arkadaşlar. Bir taraftan “Turizmi geliştirelim.” diyorsunuz, bir taraftan engel oluyorsunuz.

Sayın Bakan Yardımcım, lütfen bu konuyu Bakanla görüşün, bu sorunu çözün; rica ediyorum sizden.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Değerlendirilsin.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Değerlendirmenizi rica ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Değerli arkadaşlar, 11'inci maddeyle ilgili önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

George Aslan

Mardin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ersin Beyaz
İstanbul

Yavuz Aydın
Trabzon

Gerekçe:

Teklifin gerekçe kısmında yer alan “Esas amacı tarihî ve turistik yerlerin tanıtılması olmayan faaliyetler” ifadesi muğlak bir ifadedir. Getirilen düzenlemeyle Türkiye’de bugün sayıları 13 bini aşan turist rehberlerinin çalışma alanı son derece sınırlandırılacak ve rehberlerin sadece müze ve ören yerlerine hapsolma tehlikesini beraberinde getirecektir.

İşini doğru ve profesyonel bir şekilde yapan turist rehberlerinin sadece müze ve ören yerlerine zorunlu tutulması, aynı zamanda yetki sahibi olmayan kişiler tarafından yerli ve yabancı turistlere yetersiz ve hatta yanlış bilgilendirmelerin yapılmasının da önünü açacaktır.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyle ilgili görüş almak isteyen?

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 11’inci maddesiyle değiştirilen 1618 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“a) Paket tur ve tur kapsamında, ülkemizi müzelerde, ören yerlerinde ve tescilli kültür varlıklarında sunulacak tanıtım hizmetini bu alanlarda turist rehberleri ile vermek.”

Seda Sarıbaş
Aydın

Mustafa Demir
İstanbul

Gerekçe:

Paket tur ve tur kapsamında turist rehberi bulundurma zorunluluğu olan alanlara, müze ve ören yerlerinin yanı sıra tescilli kültür varlıkları eklenmektedir.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi önergeyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12-1618 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seyahat acentaları, müşterilerine verdiği hizmetler sırasında, müşterilerinin bilgisi ve onayı dışında alışveriş amaçlı belirli bir işletmeye gönderilmeleri karşılığında kendisine veya yönlendireceği kişiye herhangi bir menfaat temin etmeleri halinde belgeleri Bakanlıkça iptal edilir ve bunlar beş yıl süreyle seyahat acentalığı yapamaz.”

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylanmasından önce teklifin yazımı, imla kuralları, atıfların kontrolü, maddelerin düzenlenmesi hususunda Komisyon Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporunun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Halil Eldemir, Bilecik; Kaan Koç, Ardahan; Seda Sarıbaş, Aydın; Ayhan Gider, Çanakkale Milletvekillerimizin özel sözcü olarak görevlendirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi yazacak üyelerimiz var ise bu şerhlerini, eğer uygunsa, 16 Şubat Cuma günü mesai bitimine kadar Komisyon Başkanlığımıza ulaştırmalarını rica ediyoruz.

Katılımlarınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

GEORGE ASLAN (Mardin) – Pazartesine olsun Sayın Başkanım, cuma çok erken.

BAŞKAN ADİL KARAİSMAİLOĞLU – 19 Şubat Pazartesi günü mesai saati bitimine kadar o zaman, düzeltiyoruz.

Değerli arkadaşlar, meslek odaları -hepinize saygımız var çünkü- Komisyonumuzun bugün toplantısı tamamlanmıştır, Meclis süreci de vardır. İnşallah, talepleriniz orada da dikkate alınacaktır. Sonucunda, inşallah, sizlere ve turizme faydalı bir sonucun çıkması dileğiyle hepinize teşekkür ediyorum.

Toplantımız sona ermiştir.

Kapanma Saati:17.43

